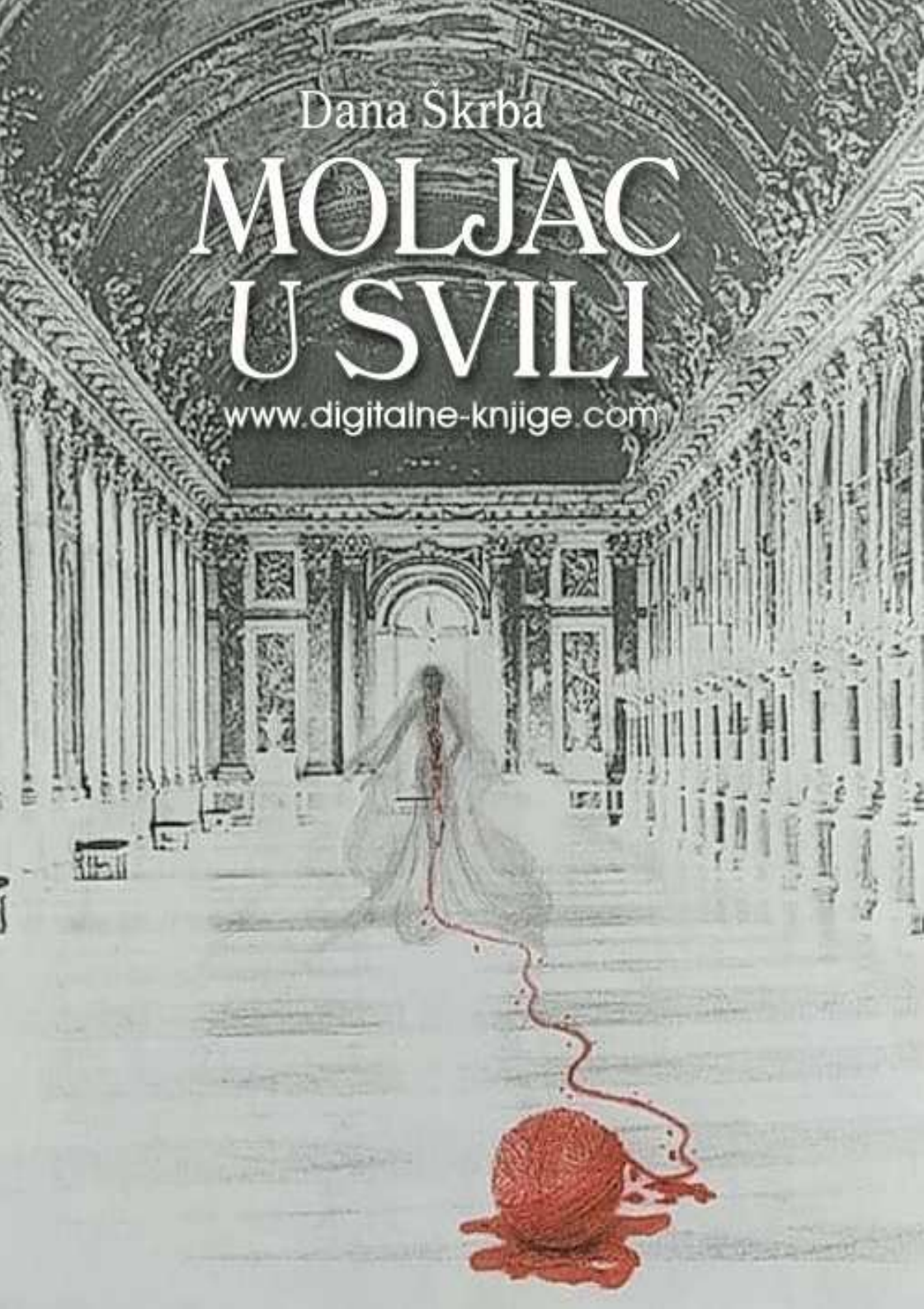

Dana Skrba

MOLJAC U SVILI

www.digitalne-knjige.com

Dana Škeba

MOLJAC U SVILI

2020. godine

Naslov: Moljac u Svili

Autorica: Dana Škrba

Mjesto i godina izdavanja: Zagreb, 2020.

Vlastita naklada: Dana Škrba

Stručni saradnici: Amira Jašarević Mustajbašić

Izdavaštvo: Marina Šimundža

Udruga „Nepokorene“, grupa za nenasilje
i ženska prava, II Obala 21b, Krapanj, Šibenik,
OIB: 95717974155

Urednica teksta: Jadranka Varga

Osvrt na djelo i autoricu: Sandra Petrž, književnica

Recenzije: Damir Maras, pjesnik, Jadranka Varga, pjesnikinja

Oprema knjige: literarni fundus Zijad Terzić

Naslovna slika: Selma Karić

Autori slika u knjizi: slike nepoznatih autora
s interneta

**Sa punom moralnom i zakonskom odgovornošću autorica
izjavljuje: da su likovi i događaji u autorskom djelu izmišljeni.**

2016/2017 Dana Škrba, Moljac u svili

© Copyright Dana Škrba. Sva prava pridržana.

*Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kom obliku ili
na bilo koji način uklopiti u drugi rad, prenijeti u bilo koju formu: bez
pismenog odobrenja autora, uvažavajući sva autorska prava.*

*Dozvala sam anđele sa dna provalije.
Došli su.
Svako treba vidjeti kako njihove ptice lete, zato su stvorene.
Ljubav je dati svoje srce i krila, ali ne i misli.
Otišli su, neka ih nose glave, vrijedno je za to svoju dati.*

sinovima Lavu i Maksu

Pripremila : Jadranka Varga

Uredio i obradio: Nenad Grbac

ZAHVALA

Dobro je sanjati o Gospojinu koji mi dođe u san da počnem knjigu i o Gospojinu se zatvori krug sa gotovom knjigom.

Brodolom je tek početak nove plovidbe.

Hvala posadi preživjeloj na svjetioniku, možda uspijem doći kući.

Hvala Adeli Softic., Albini T., gradskom knjižničaru Odžaka Zijadu T., Almi T., Amili C-K., Jasni Z.

Mir Alisi S. na nebesima.

Nigdje ne idemo posve uklješteni zgaslim zvijezdama, formom smo krug, a moj ste zatvorili sjajem.

Hvala prvim ohrabrenjima, pokojnom šefu, piscu, Velimiru Miloševiću, čika Velji i sa vasiono odsutnom admiralu Mahiću.

*Sa poštovanjem,
Dana Škrba*

RIJEČ AUTORICE

Smrt mijenja maske poznanicima ispod kojih nam ne pripada ništa. Odreci se zla ulicama, policama, po licima, snovima i ne pokoravaj se ni budan. Strašna maska, ta unutarnja, osmijehom naličje svakidašnje i neprekidno opraštanje od svih.

Manje živiš, više misliš zatvoren u glavu neizvajanu, zloupotrebljenu, prevaljenu. Postaješ hladniji, tvrdi, nepotreban spremnima na obmane, obrane kurtoazije, invazije.

Pjesnik zalutao na neprijateljsko tlo.

Muklo se tješe mnogi moji životi, da će jedan živ na vrata koja teško vidi i vidim teško da će. Neće. Tvoj sam blizanac, dislociran, prljavih nokata i oznojena uznemirena pogleda. Utišan, mutiran. Dobronamjerno abortiran. Irealan.

Propuštam svjetlost i ona se lomi u tebi kao u prizmi. Pjesnik od toga poludi. Vidjeti sve crnilo, a nositi svjetlost. Niko nije izašao iz tog zatvora. Ovo je testament ljubavi, oproštaj od izgubljenih snova.

San je jedina utjeha roba, groba. Zapamti, sve nas čeka jedna noć i ne govori po binama, ne govori sebi u bradu, ne govori glasno što Ti misliš. Takve nas čekaju. Ne dopusti provalu u korita razuma. Urazumi razum ravnim rezonom, da stekneš oholost viđenja drugih dimenzija i ne daj, da Te sa svakim viđaju, povezat će Te sa tim privjescima. Tvoju veličajnost im dati, iako nikad Ti nužno ne reče, da Ti se sviđaju, ti privjesci, lanci.

Moj ateizam je na srcu i na jeziku. Molim za stvari neizgovorive, nepovratne. Moje izgubljeno vrijeme je zločin. Ne držim povjerenje u vrijeme koje dolazi. Tako ja izgubih sve. Bolećiva duša željela mi nemoguće. Tako ja izgubih sve. Ti me nemoj, molim se. Štedi se, skupljaj dijelove slične da me popuniš, ako se ikad zatekneš razasut u druge. Neki nikad neće.

Plači u sebi - ne naglas, to ne dopušta olakšanje, da ne nađeš razloga da osjećaš, podsjećaš. Osjećaš i Ti, kao i Ja, gdje smo decenijama zbog tog što nismo jedno drugome. Samo za ovo malo života je tako. Bar znamo da nama je.

Neki nikad neće...

Dana Škrba

*Dug je put ispred ispunjen ćutanjem, čekanjem, sjetom, jer
mudrost života izmiče mi i samo nemir ispunjava moje dane i
ne trpim da me se pita čemu sve to, jer moj nespokoj nije iz
neznanja svega što me mori, ja poznam nemire i taj odgovor
tišine je potpuno pravilan,*

*Dugo je trajala moja mora. Treba živjeti bez slasti, valja mi
naći istinu, moju, za koju ću živjeti i umrjeti, a da ne bude
uzalud, iako više ne vjerujem i neću moći nikad.*

*Laku noć,
ljudima razočarenja
ušivenim u rubove duše.*

*Voljela sam vas, dok ste vi voljeli daljine, mučenjima
profinjenim naučili ste me sročiti bol.
Nesanica mu bijaše najstrašnjom mukom.*

*„Sve što je imao bila su tek tri sata noćna sna pa čak bi ga i
tada proganjale grozomore vizije; jednom, primjerice, usni da
je razgovarao sa Mediteranskim morem. „*

*“Kaligulin san-Svetonije“
70 pjesama - John Updike*

***Damnati lingua vocem habet vim non habet
Jezik osuđenikov govori, ali je nemoćan***

*Mnoge sate pokušat ću se osloboditi sna koji napada
bjesomučno, iz noći u noć zato što je zbilja okrutna istina koja
svrdla lubanju nalik brojalici napitih svodnika i senilnih kurvi
posjedalih niz zidić ulice.*

*„U se, na se, prodava se.“, kojeg god posla se pošten svijet
prihvati, nakon te ulice, tih šest riječi nadolazi, presijeca
misao.*

Zašto nisam odmah rekao svoj san, prosto ga ogolio?

*Nosim u svom postanku, ispod kože, užasnije i opakije stvari
od svega što mogu tek tako reći.*

Polako ćemo sići do pojila gdje se napajaju tamne utvare.

*Spalio sam čovjeka koji bijah prije, dok su mi u groznici skidali
četrdeset noći vrućicu tijela neizgoreno jedino mi bi srce, ono
je povjerovalo sumnji:
“Otrovana srca odoljevaju vatri“.*

*Lucije me zovu, nosim u sebi stotine praskavih fitilja,
vatromete bjeline, ne plašim se jalovosti čovječjeg duha,
spoznao sam sve što pokreće njihovu krutu uspaljenu maštu.*

*Znam za šepanja do blaga pod roćaćkim škrinjama, primao
sam u ruke u bogatim naborima porubljene svile sakrivenu
ugušenu novorođenčad.*

*Zbog čega?
Često se pitah, ja sam onaj ko sam.*

*Ne govorim u zagonetkama, upravo vam otkrivam vašu
nutrinu.*

Smijemo li se spustiti dolje?

*Tristanu osuđenom da umre Izolda je nešto poput nikad
isporučena pisma pomilovanja, ali on zna da bilo je otposlano.*

Moje odrastanje, gledajući unazad, sirovo je, razotkrivajuće.

U početku bijaše istina i samo istina.

Bol.

*Niti jedan tepih nije pokrivao daske broskog poda, nigdje
bešike, ljuljačke.*

Miris smole istisle četkom iz ribanih daski punio je nosnice.

*Kuća nije bila naša, bila je Božja, očeva, moja. Tada ne još, ali
jednom moja.*

Uspavanke znam i danas:

*“Izbavi me, Gospode,
od zla čovjeka,
od čovjeka nasilja očuvaj me,
od onih koji smišljaju zlo u srcu
i svaki dan kavge zameću.*

*Očuvaj me, Gospode,
od ruku grešnika,
od čovjeka nasilja sačuvaj me,
od onih zbog kojih
posrnu moji koraci.”*

*Onda dođe mir, utihne kuća, čujem sitne brze korake kao
prstima da kucneš solmizaciju o stol.*

*Nad mojom glavom pleše anđeo, brzim pokretima majka
razvraća haljine, oslobađa sprege, miluje mi lice, natapa
žedne usne mlijekom vrelin poput ljetnog pljuska, komadićem
kože osjetim ljepljivu ljubav koju isijava još sapunjava.*

*Miris pamtim, kosu koja jede veliku fresku na zidu, nakon toga
ništavilo.*

*Osjećam promjenu, okrenem glavu, on... muškarac, otac, kuća
postaje puna vjetra, majka povlači košulju gore, ljubi mi čelo,
blagoslov izgovara kao kajanje.*

Pod mekan pokrivač skuplja me klupko svoga grijeha.

*Zadnje što vidjeh, on joj rukama skuplja kosu, spušta usne na
međuvlasišta i leđa... i mene više nema.*

***-1 Tanto maius crimen quanto maior qui peccat habetur
Zločin je toliko veći, koliko je velik onaj koji griješi***

*Kako objasniti otkud dolaziš kad je bila volja Božja koja te
dovela gdje si?*

*Knjiga mog postanka nije ona koju ja započeh, možda se
povremeno budem vratio nazad, ali sad nije potreba.*

Sad moram poći, potreban sam.

Nije potreba vraćati se nazad na mjesta koja više nisu.

Ja sam onaj ko sam duboko od neba, daleko od pakla.

Imam razuma toliko još, da razaznam prije i poslije.

*Danju sam pola, noću sam manje od pola, da mi je ovu
nesreću skinuti sa duše, sa leđa.*

Gulim se pred vama kao naranča, uvijek izgovaram jedno ime.

*Govorim uvijek o Bogu, a neznanje mi se ceri u lice, tražim ga
u rukama, nakupninama tijela ispred sebe poredanim u niz,
svaka dijagnoza je ista, svaka smrt je ista.*

*Tražim razlog, da znam zašto se događa moja propast, ali
ishod je isti, osjetio sam u sebi preokretanja i izokretanja, crv
sumnje koji nagovještava trulež.*

*Uzrok je to trenutka neprepoznavanja u ogledalu, daleko
normativima ljepote poznatog, lica svima dostupnog, naslutio
sam greške u sebi neuporedive s ostalim ornamentima
usađenim u uskolalu krv naslijeđenu po precima.*

*Postojim i nadam se izmaglici plačne noći, sveo sam se na
hibridno disanje deformisan svjetonazorima i vlastitim
željama, uzrenje korijena da znam ko si samo treba da te
nađem, tebe, sebe.*

*Znam da te ugradim u sebe za rezervno srce koje me neće u
presudnom trenutku izdati kad počne obećan dan.*

*Dan mi obećan, a koji nisam prepoznao kao svoj odvajkada,
od svijeta i vijeka, prapočetka.*

*Inače, Prometej sam, isključan noćima strepnji, čekanja,
obješen o niti vremena, klatno uzaluda.*

*Dodijao mi je ovakav život, sramotno je u koliko malo života
stalo je toliko jada.*

*Zato ću pred vas pustiti svoju tužbu, govorit ću o gorkosti
svoje duše, o slasti svog grijeha.*

Možda će jednom nekome biti prijatno sjetiti se ovih jada.

*Ne smjem više podići svoju glavu, vatra koju trpim oči mi boji
izdajom.*

*“I vječno će oni gorjeti,
u ognju svog gnjeva,
žudjet će za smrću.
Žudjet će za nepostojanjem.”
Charles Baudelaire*

*Ne podižem glavu, Lucije, ja sam onaj ko sam, porođena
vriska za boljim.
Disanje me osuđuje lakomislenom upornošću na sutra koje
rado mrzim.*

*Svetački blijeda koža, oči zatvorene, nasićen sramotom,
napojen nevoljom, tješitelj, reinkarnacija Boga.*

*Sjećam li se, da je prvo bilo da treba da ga molim?
Znam li, kada sam počeo da zahtjevam, ne odolijevam?*

Sjećam li se, kad sam počeo da ga mrzim?

-2 Cave ab Homine unius libri

Čuvaj se čovjeka koji je pročitao samo jednu knjigu

*Silazim u ponoć mračnu, punu smetnje i pomutnje, moje
svjetlo u meni najdublja je tama.*

*Očekujem da mi dođu potomci lošeg i ološa.
Oni, spremni na ubistvo iz zabave, opasni kao minska polja.*

*Svjestan sam smrti, ambicije okoline koja nosi smrt, sve ima
pečat.*

*Prvo sam volio svoj posao, onda shvatih da je to nešto što ne
možeš voljeti, to počneš raditi, jer moraš, to ti je u krvi.*

*Budeš dobar, loš, možda ravnodušan, ali radiš što ti je u krvi,
jer nemaš izbora.*

Ja sam onaj ko sam.

*Vani pada kiša. U redu je i u meni pada kiša, nije uragan, već
neprestana kiša, umorno, sparno, vrelo, mrtvo, jalovo.*

*Vječito slijeganje ramena ljudi suočenih sa sobom ne
odustajem od rada, jer je moj poziv opasan.*

*Gledaš predugo u ovom smjeru i nikad se ne oporaviš.
Mislim na sve. Vidjeh svašta.
Ne odustajem, jer sam dobar.*

*Postupati sa ljudima koji su povrijeđeni, uništeni, osramoćeni,
odbačeni, uprljani. Meso je problem. Ogromni komad kože
koji omata veliku venu srca.*

*Pokušavam voditi najsvetiji rat na Zemlji, pobjediti bez ikakva
zaleđa, pohlepnom rukom uzeti svu vašu bol, vladati
obješnom ženom.*

*Goloruk sam, naoružan bijesom, neprestano idem pred pogan,
glad, bolesne duše koje žele sve nemoguće. Znam šta jesu,
hoću da znaju šta su mogli biti, hoću živjeti uspravnim
životom.*

*Jesam li znao u šta se upuštam?
Nisam li? Oprosti mi, Bože.*

***-3 Sitis licita etiam potio licita
Žeđ je dozvoljena pa je i piće dozvoljeno***

Da li pijem?

Nikad.

Nekad.

Pijem.

Oprosti mi, Bože, molim te.

Našao sam modus kako se oprati iznutra.

Kultove razbijam jednim gutljajem. Bog onda živi u mojoj glavi, promoli se opipljiv, tih dana sve duže traje molitva, dogma ispire lagano.

Nije u mom pozivu praktično uvijek biti čist.

Oprosti mi, Bože, to što pijem kad pijem, nekad svaki dan sve više, zato što kad pijem zaboravljam vječnu bol duša i zato što zaboravljam, svu ružnoću duša pijem.

Oprosti mi i to, Bože, anđeli su otišli na spavanje, od njihovih krila čovjek kida perje i puni jastuke.

Sve je na prodaju, samo da se spava mirno

Kako bi tebi bilo na mom mjestu, da se osjećaš kao saučesnik?

*Pred tobom stoji žensko biće, udavila je novorođeno dijete ne
zna kog nesretnika, pozvala te usred noći.*

*Kopao si grob, plitak, par koraka od kapije groblja, zemlja
suha kao barut, nikako da primi kramp.*

*Plaćeš, podmazuješ zemlju znojem i suzom, dijete da odrodiš.
Prljavi su ti nokti, neulegla zemlja pod nogama i ne znaš kud
sa sobom, sa njom.*

*Ti ispovjednik si, tad nema suda, nema porote, nemaš u
rukama omču, nemaš pravo.*

Ona govori meni pokajanje:

*“Kajem se od sveg srca što uvrijedih Boga, najveće i najmilije
dobro. Mrzim sve grijeha i čvrsto odlučujem, da ću se popraviti
i da neću više grijehiti.”*

Hoćeš da se mijenjamo? Da li bi mogao?

*Kupim svu bijedu ovih ulica, stalno ponavljam, nikad ne ubijte,
ali kad ubijate čineći to, žalite!*

Svi su grijesi isti. Gorak okus je svakog grijeha.

*Noć mi rastavlja život na proste faktore, Bog me klata, svjetlo
duboko u meni je jako.*

*Čaša meda i mlijeka za žuč, čaša vina, kao Isus na Posljednjoj
večeri.*

*Toliko gledanja u prazne oči mrtvih ofucalo je strah od smrti i
debelo izostaje vaskrsenje.*

*Svaku noć na proštenje nude mi svoje opačine kao da znam
tajnu.*

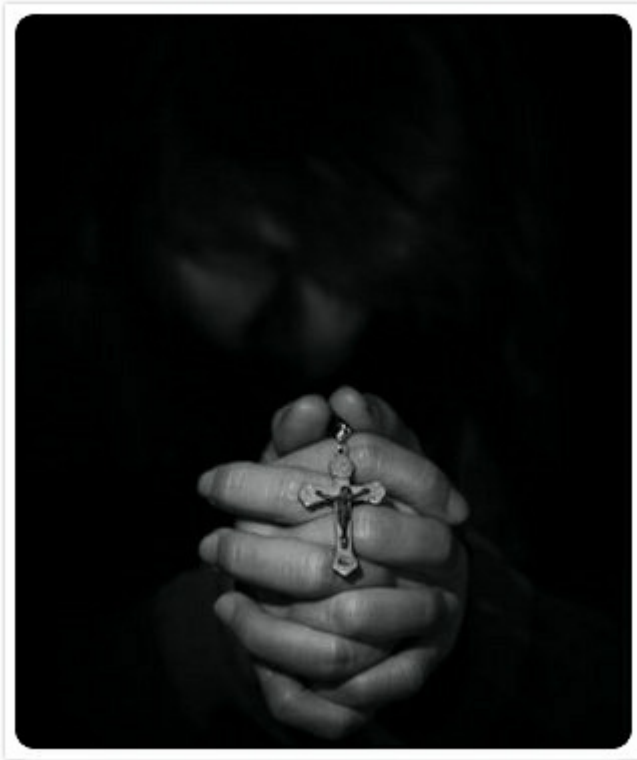
Nudim jedino što mogu... obraz...uvijek lijevi.

*Proveo sam stotine noći čitajući svete knjige, nijedno poglavlje
nisam preskočio, nijedno nije zaustavilo ovo neumitno
propadanje.*

*Na kraju sam naučio, ljudi po rođenju nauče, da broje do
trideset, onih škrtih, srebrenih, Iškariotskih.*

Šta izdaju nije važno, ali važno da znaju, da će.

Poznam ljudske nemire, a drugo nešto je moja mora.

***-4 Fallere, fallentem non est fraus
Nije prevara prevariti onog koji vara***

Propadam stalno.

*Duboka sućut meni i satima moje muke, osjećam svakog od
vas, dodirujem svaku od vas.*

*Sjedim u ispovjedaonici i obuzima me vaša tama, skidate mi
kožu s usana, govorite meni izdisajima*

*Kapam sa vama slašću, znojem, željom, suzom, prevrćem se u
posteljama, gledate mene, zarivaš se u mene poput kosti, moj
Bože, zarivaš se u mene poput noža.*

*To su stvari sa kojima se nisam oprostio, mogu samo da se
lažem, svaki dan nikog ne dotičem.*

*Odlučio sam tako, to je moja rana, moja tajna, plitko
položena, nezakopana kao krastica koju čupaš čim se skori
krv.*

Nije do boli kojom potvrđuješ da si ranjen, nije ni do suza koje slijede, mora postojati duboka rana, da iscure život.

Ja sam Božji sluga i ne mogu leći sa tobom, treba živjeti bez slasti, stvoriti embargo na emocije ne poželjati i ne osjetiti miris, ostaviti ruku na miru, dok te moli, da prostiš sve pod koje liježe.

Nikad ja neću u svece, previše me žed razdire i onda bježim u sebe, izlazim van.

Gledam lica otupjelih žena, zaposlenih reprodukcijom sljedećih zatupljenih grešnika.

*Osjetim svoje krajeve i stišćem ruke u molitvu sve jače.
Neću biti kao otac. Neću biti otac.*

*Plašim se. Najgore je što se plašim sebe.
Past ću. Pokleknut ću.
Oko mene su vukovi.*

*Svijest mi je ošamućena svjetovnim i nesvjesnim.
Savjest.
Želje.
Želje su vruć vazduh obojen žudnjom.*

*Čovjek sam.
Moje želje i jad se prepliću, nanose mi nespokoj.*

Ja sam onaj ko sam.

*Još neko vrijeme svako nađe put.
Je li to onaj kojim moramo poći?*

*Nisam spokojan, odgovora nemam, oči su mi posve uprljane
velikim riječima, strašnim djelima, svjetskim čudima, oči su mi
posve isumnjane.*

*Ne otvaram više svete knjige, moj me Bog ostavio kao
odstupnicu, sve je dalje, u rovu što sam dublje.*

*Otvaram flaše, vrata, duše, tijela, grobove, otvaram um
tajnim vrtovima.*

*Izlizanom očevom Biblijom odgurujem vlastite slabosti, dokaz
sam grešne istorije mog i njegova tijela.*

*Znam da gorim u istoj vatri, njegova je počela sumnjom,
sjeme zla je posijano.*

„Nijedna sudbina nije previše izuzetna, da se ne bi ponovila.“

*Na dnu mene kao mulj u čaši Bog, rastavljen od svjetla kao
odšaraflijeno grlo sijalice, treperavo svjetlo pa predaja,
propadnem u samotni muk.*

***5. Cetera desunt
Ostalo nedostaje***

*Dobrodošli u kuću bolesnih, tjelesni vonj navečer nakon sati i
sati po ulicama, isповjedaonici, tuđim bivstvovanjima.*

Ispirem tijelo kupkama, umjesto da odmah odem u postelju.

*Iznutra trpim od osipa, kuge, guši me. Stišćem šake, brojim te
muškarce, žene, ubijene srodnike, preljube, tiha trovanja.*

Gutam riječi, sahranjujem vaše grijeh, grobim, kupam se.

*Voda je, a kao da je krv.
Šta me pere?*

*“Vodo, iz prsa Kristovih, operi me.
Krv Kristova, napoj me.”*

*Moja dobrota noćas plače, navlače se oblaci, neprestance
kiša.*

*Izlazim iz kade, moja kupaonica nema ogledalo, kuća je
spartanska, sve je čisto, ali nema dušu...spavam ovdje, jedem
ovdje, ovo je krov nad glavom.*

To bi bilo to.

*Kupaonica nema ogledalo, ali poznam svoje tijelo:
duge prste, blijedu kožu ruku nalik bjelini dlanova vretenaste,
žilama oplavljene ruke, ramena koja uliježu u dugi trup, čvrst
stomak nenaviknut na česta jela, ud kojem još tražim način,
da zaboravim namjenu, noge dugačke, izdržljive, blijede, jake
dvadeset i sedam godina svakodnevnog koračanja.*

Ja sam onaj ko sam.

***-6 Dis aliter visum
Bogovi drugačije riješiše***

*Prelazim u spavaonu. Spavaća soba je suprotnost ostatku
kuće.*

*Iznenaduje žuto svijetlo popodnevnog sunca.
Sedam metara žute svile preko drvenog okova prozora.*

*Koračam sobom kao da lebdim, između dva stješnjena zidića
uvučena krstionica.
Prazna.*

*Između četiri stješnjena zida uvučen krevet. Prazan. Nasuprot
kreveta caruje spavaonicom, zakovano u zid, ogledalo.*

Prozor je vječito otvoren.

*Vani svjetla, vani vrevu grada užeglog od prosutog piva,
ustajalog vremena, odustalog sjemena oscilirajuće zjenice,
čisti nadražaji čula.*

*Unutra mir.
Pada večer.*

Polako će sat stući pregradu između svjetla i mraka, dat ću im dovoljno vremena za zlo.

Sve sam veći što je noć tiša, sve sam strašniji što je noć plića.

Ispijaju me otrovne misli i ne spavam noćima, pripremam se za noć kao na žrtvu.

Laku noć, Bože, neka bude volja tvoja, ako si još tu.

*Propadam u muk.
Zurim u snu...*

Treperi raj, momčići i djevojke osluškuju, iščekuju.

Tu je On, oko nevidljivog, nevino doba završava u polju kukuruza, tu se sudaramo jedni o druge i lažemo, lažemo da su klipovi rasli iz nas, boljelo je, boljet će vremenom i više.

Pametni dječaci love smijehom tek zagrcnute djevojke koje na predaju bacaju čipkane haljine.

Nikom ne spominjemo dane i noći kad odemo na počinak, zaboravljali smo i u snu, smeđe na našim rukama znači skorenu krv, krv vremenitim snima zatamnijela do ugruška i koči žilu kuckavicu.

Neću više da budem tu.

San prekidam bolnim osjećajem istiskivanja krvi iz kukuruznog klipa.

*Ne želim se probuditi praznih ruku, ta bol bi bila gora, nego
svakodnevno bez nje živjeti.*

***-7 De omni re scibili et quibusdam aliis
O svemu se može znati i još o nekim drugim stvarima***

*Zgrčen dlan po buđenju podsjeća, snovi su pohranjene
posjekline za poslije.*

Java je život dugog liječenja.

Boljelo je i ne preboljeva se dok boli, a boljet će još dugo.

*Ne znam pustiti tu bol, moje boljeti je kao vaše biti, željeti,
trebati.*

*Bol je postojana.
Pamtim i to boli.*

*Sjećam ih se po boli, zato me ta bol nikad neće napustiti,
vječno ću se sjećati.*

*Tražio sam lica iz sna, djevojke - žene, tražio sam ih po
ulicama, prodavnicama, istaknutim i zabačenim restoranima.*

*Vrijeme ih je, znam, promijenilo, mi smo ih promjenili, ovako
ili onako.*

*Bili smo mladi, mladi, objesni, željni izliti se vani, van razuma,
van tijela, jedni po drugima, jedni na drugima zakivati se jedni
u druge, u usne, vrat, krila, srca.*

*Igrali smo prijašnje igre za koje smo osjećali, da trebaju biti i
naše, lovci na zabjelasane čipkane mrlje prevaljene u duboke
trave.*

*Isuviše mladi za otkrovenje, da udeći njima one zauvijek
naudiše nama.*

*Grizli smo, grebali, ljubili, glodali vratove, ustajali, lijegali,
ćutali po kraju svega. Ćutali.*

*Nakon svega, ustajali smo sa lovine odgurivani kao kamen
kad se slama, one su pljuvale u stranu, mokrile po otkapalom
sjemenu.*

One su nama vladale.

***-8 Libidinosa et intemperans adulescentia effetum corpus
tradit senectuti***

***Pohotljiva i neumjerena mladost predaje starosti iznureno
tijelo***

Na njihovu riječ, toliko njih više nije smjelo u igre.

*Putem nazad, dugo kroz noć, ulicama, prozorima, ječalo je:
dobar pas.*

Znao sam hvatati. Mogao sam hvatati. Nisam hvatao. Pratio sam im trag, čekao da okončaju prelijevanja jednih u druge, iz tih stapanja niko nije izlazio isti.

Znam.

Gledao sam to. Gledao sam oči. Svakoj sam gledao oči. Prvi put suzne.

Drugi put prkosne.

Treći put iščezle.

Mislio bih na poemu T. S. Eliota, htio im je šaptati sa bradom na grudima:

*“Želio bih znači da on ode,
znači, želio bih
da nju patnja bode,
da ode, on da ode
kao što duša
odlazi od tijela,
ranjenog i bolnog
kao što duh odlazi
od tijela iskorištenog.
Našao bih neki način,
neuporedivo lak i vješt,
lak za obostrano shvatanje,
lak i bezvjeran kao osmijeh,
kao rukovanje.”*

Vidio sam izvor otkud potiče stid. Išao sam ukorak za njima, nekad prije njih, mjesta za koje sam znao, da bi bila moja mjesta.

Čekale su, da im dječaci-muškarci odu .

Osjećale su me. htjele su me. Na samom rubu stida izazivale su me, uzvikivale da izađem, prestanem se plašiti, da sam tužno nesposoban za borbu. Tražile su razlog, da me zaboje, ponize.

Iz šipražja sam izlazio lagano, komad po komad odlagao odjeću, puštao da pobijede, skidao se gol. Gol dovoljno da shvate.

Meso, vidjele su svo moje meso, tada su spoznale, grozno je dati samo meso.

*Ćutale su.
Svaka je ćutala.
Nisam nikome ništa govorio.*

*Podizao bih ih klonule sa trave, milovao još toplo oznojeno
tijelo, sklanjao pogled s izloženog međnožja.*

*Rubom rukava isprva bih brisao krv, puštao sam ih, da plaču u
mom krilu i kopčao haljine.*

*Dugih sati smo se obmanjivali, govorili smo o njima, njoj
uvijek o drugima ... nikad o meni.*

*Umiranje njene želje, da me ima bilo je nadohvat ruke, mislila
bi, njen sam sjedeći kraj njenog krila.*

Nije bila u pravu.

*Imala me, sve i jedna me imala i kad sam odlazio i kad bih se
uvijek vraćao.*

*Htjele su me. Htio sam ih.
Nisam ih imao.*

Iza drugih im je ostajala krv.

- *Zašto gledaš tako u mene?*
- *Otkud znaš da te gledam?*
- *Ne razumijem, glup si.*
- *Ako baš hoćeš da znaš, pitam se da li si stvarno tu?*
- *Ako sad vrisnem, ako kažem jednu glasnu riječ, znat
ćeš da smo tu. Oni će znati da si tu.*
- *Oni hoće. Oni bi to voljeli, ali neće, jer vidiš ja znam ko
su.*

*Nije važno što ti znaš ko su, oni će da se postaraju da te nema,
zbog mene.*

- *Jel' o misliš? Ili to znaš?*
- *Znam, da moraš ti da me voliš.*

Posmatrajući ispod oka shvatio je, da je istina zasjekla poput noža.

Shvatila je, otkrila se suviše.

- *Normalno, da sam važna. Sve smo im važne. Ja ovo volim. Mi ovo volimo. Vidiš haljinu, nikad nisam čula šuštanje svile. Nisam ja niko, ne moram biti ovdje. Imam oca, on nije bilo ko, doktor je. Pametan. Dobar. Plemenit, ali siromašan. Otac je prema njima siromašan. Moja majka nikad nije imala mnoštvo lijepog, a trebalo je. Nikad joj nije mogao dati ništa posebno važno.*
- *Lijepo, važne stvari.. To sve su stvari. Pun ih je prvi red nedjeljne mise.*

Ruku skrštenih pod bradom on ju je promatrao, dok je govorila.

Nije još sposoban zaključiti da li je njeno mišljenje njeno. Čisto njeno. Usađeno?

*Govori li iskreno ili racionalizuje?
Nagonski se pravda?*

Trebala je da se pravda. Ne da govori bez ustezanja, da voli biti kurva.

*Htio joj je strgnuti prljavu kožu, učiniti je novom, slatkom,
punom radosti pa čak plemenitom ili dovoljno samo
prostodušnom djevojkom, ali čemu bi to koristilo?*

Učiti bogalja, da stane čvrsto na obje noge?

Ništa nije mogao da izmjeni.

*„Savjet, ma kako bio dobar, izvrće se u korist onog
koji ga prima.“*

*Pročitala je u doktorovoj molbi, da spava sa njim stih kojim se
pravdala. Važan. Pročišćujući.
Zato je znala što on slutio nije.*

„Oprostite sebi svoju smrt i slobodno strujite.“

On je znao čitavu poemu:

*“Ne poželite gospođe X; a desi li se to,
prije no što skočite, budite sigurni da i ona želi vas.*

*Poput mesa na stolu mi ćemo se pokvariti.
Vrijeme je naša mutna voda; vjera-ulje.*

*Naša je Krivnja sadržana u pukom Postojanju, stoga oprostite
sebi svoju smrt i slobodno strujite.*

Neshvatljiva dobrota ima rastezljive zahtjeve.“

Updike

*U njemu je bilo gladi, ali ne i okrutnosti.
Tu Updikeovu poemu njegova je majka pisala ocu.*

***-9 Frigidum illud verbum: meum, tuum.
Hladna je to riječ: moje, tvoje***

Nisam zahtijevao, da se rodim, žao mi je što sam njen jedinac.

*Htjela je punu kuću djece, samo je htjela punu kuću djece
njegove zato niko nije znao, da sam njegov.*

*Jedini.
Posljednji.*

*Možda je ona na samrtni shvatila, da je dao jedino što je
mogao, imao.
Svoju dušu za nju,*

Tiho ... niti riječi.

Ona bi ispunjavala prostor riječima za oboje.

*Loših dana psalmi Davidovi.
Sve sama tužaljka za tužaljkom.*

*Dobrih dana pisma, pisma zanesenog uživanja u tjelesnosti
koju joj je dopuštao.*

Sati njoj poklonjeni, sebi dopušteni.

Mnogo je pisala preklinjući ga, da legne sa njom.

*„Le travail de mes mains et les amour de mes yeux.“-
„...posao mojih ruku i ljubav mojih očiju...“*

*Kada te vidim, trepere u meni te pred pljusak krošnje iskreno
presahnut ću zbog sveg'.*

*Znam da me hoćeš i da me ne smješ taći.
Presahnut ću zbog sveg.
Nalik si mi samo, kriješ se iza svog Boga.
Moram te imati,shvati.*

*Noćima mislim samo kako zavesti slijepost provalijom?
Planiram muke kao tvoj Job, nikad se ne grlimo po danu.*

*Jutrom su nam ruke amputirane, Ti moliš Boga da te toliko ne
volim, ja te dozivam da dođeš kao Spasitelj da me tješiš.*

*Hvališ se čistoćom, ja sam pepeo pod tvojim nogama.
Prekrivena sam šavovima duše, ljubi mi rubove rane. Čeznem
za utvarom, ražalostiš me nemanjem.*

*Znaš, u snu ti se svijam oko nogu kao trava. Smješimo se jarko
kao sunce. Punimo uši tepanjima, sudaramo se jedno o drugo
kao noću što se nalijeće na namještaj.*

Nalazim te samo ovdje, u bezdušnoj kući bez vrata, znam da te čekam, znaš da te čekam.

Danju me se ne dotičeš... Niko me manje nije imao, a da me je imao posve. Danas mi pomози, imam u glavi tumor, tu moriš me.“

Voljela ga je, to mislim kad mislim o njoj.

Živa želja.

Živa potreba.

Žilav bol kojom se lijepila za njega.

Vladavina majke nad njim počela je kao u Senecinim djelima, kao sila, intriga. Nije vidio prijetnju u njenom prisustvu, budući bol. Zašto bi inače radio nešto čega nije smjelo biti?

Iščitao sam pisma koja nije spalio.

Ostavljala mu ih je po kući. Znam da mu je prijetila, ljudi kleče pred prijetnjama, posebno ljudi koji iz navike kleče.

Moj otac je klečao, jer to mu je nalagala dužnost.

Moj otac njoj pokleknu.

Sve dolazi na vrijeme onom ko zna da čeka. Sve tvoje riječi kojima si me tješio, nisi priznavao srcu, tvoj Bog u tebi je usmrćen, zaveden. Ti u sebi ga vječito čekaš.

Nemam volje ovako da živim. Iščekivanje je protiv mene i nije život. Čekanje na tebe duže je nego rađanje čuda.

*Pročitala sam Bibliju stotine puta.
Zbog tebe.
Eto, ti si moj prorok, očitanje spasenja.*

*Čekanje tebe teško je, uzvišena kazna.
Misliš sigurno, jači si od mene, jer ja sad idem da umrem.*

*Hoću samo da ti kažem kako je lako biti voljenju vječito protiv,
kako je teško vječito potrajati za.*

*Od sutra, ljubavi, od jutra počni da živiš kao mučenik ... ne
napuštam, znam, tebe ja, mojom smrću napuštaš mene ti. Živi
sam.*

Tada sam razumio oca.

Tri godine živjela je u njegovu domu, tri godine podučavana je vjeri, došla je tražeći istinu, našla je istinu, svoju, njega.

On je najbliže što će se primaći se Bogu.

Bio joj je Bog.

Bog milostiv.

Bog ljubav.

Najzad shvativši, da je ukroćen, morao je podivljati. Svojim je rukama napravio kuću, smjestio je tu majku, napravio je kavez i u njega stavio rajsku pticu, u kavezu je bila pitoma.

*Na kuću samo nije stavio vrata. To zaboravljam.
Vrata nije bilo nigdje na kući.
Nije joj dao vrata.
Prisilila ga je da dođe, nije joj dao vrata da ode.*

Sam u bezumlju skočio je u svoju smrt.

Dolazio bi kao u groznici, bludan, bunovan, nespokojan i pun duše koja bludi samo da dodirne rub njene haljine.

Ljubio je njen vrat, noću-danju ...iz straha, straha od upletenog užeta kose na njemu.

Danju. Noću je stražario, ostavio je sav svoj rad, tuđinac u vlastitoj zemlji.

Posmatrao bi je iz glavne kuće kroz rešetku radne sobe, zanemarivao je tih mjeseci Božju službu, nožićem drvene drške pravio bi tanke rezove po dlanovima.

Liječila mu je rane, znala je da su njene.

Prepisivao bi Bibliju svojom krvlju. Vrištao bi i kliktao. To je bila njegova otkupnina, krvlju osvjedočena istorija Božja.

Gubio je svoj put, dalje je koračao, nalazio je svjetlo na trenutke, ali ga nije mogao zadržati, pokušavao je da zadrži tu svijetlu pojavu, ali mu je izmicala.

Bio je mahnit. Jelo ga je to, tražio je što nije mogao postići, a postizao je što nije tražio.

Silazio je u grad samo po hranu i ljudi bi vikali, da se posvetio.

Rane na rukama bile su mu dovoljno duboke, iscijedio je iz njih i posljednju kap krvi, koža nije pucala.

Završio je svoju prepisku.

Patnjom je kupio radost, ljubav njegova bila je prosta, prosto je postala sveta.

***10. Sint ut sunt aut non sint
Neka budu kao što su ili neka ih nema***

Sveta ljubav, ali nedovoljna.

Grad nije spavao, gorio je kao o podnevnoj žezi.

*San koji mu je pokrивao oči nije smio više da odlaže potrebe
ljudi.*

*Ljudi nisu u međuvremenu njegova pada doživjeli
prosvjetljenje, njegova bol je vremenom postala mlaka,
saznanje da je čovjek, potpuno se smrзло.*

*Zlo u gradu, njemu smrznutom, ma mlako, nakon mjeseci leda
djelovalo je usijano.*

Zaboravio je kuću.

*Sišao na ulicu, odazivao se svemu. Htio se vani uprljati tačno
koliko iznutra.*

Gospodin, stol u uglu i oči krvave vinom, rakijom, viskijem.

- *Molim te, oče, molim te, ne mogu sam...*
- *On: Bože, pomози, ja ne znam kako je mogao, ali to je
moj sin. Moja krv ... jesam ... bio sam dodirnut
užasom, ali sad nema više smisla misliti o tome,
moram učiniti nešto. Pomozite mi!*
- *Šta hoćeš od mene? Idi u policiju, ti znaš te ljude,
objasni im, mali je očigledno bio u groznici.*
- *Ne mogu to, moj ugled, moje ime, imam kćer. Mali je
ovo grad. Ubit ću se.*
- *Nemam ja šta tu učiniti, čovječe, urazumi se!*
- *Pomozite mi, oče, nemam drugog načina!*
- *Evo, ispovijed ne smjete prekršiti. Noćas ću ubiti sina.
Noćas na poljani kod kukuruza. Ispovijedite ga da ode
kako treba. Ubit ću ga i ako ne dođete.*

I tako je počelo.

Tu noć izlaskom prekrio je prstima zemlju.

*Dao oprost za dva groba, oca i sina. Od te noći nije znao, dal'
je to što je iskopao bilo sklonište ili grob.*

*Sutra je sunce opet pržilo na nebu.
Bijaše podne kad on otiđe.
U njemu vječno podne.*

Evo to je početak svega.

*Moj otac,
provalija
nad njom,
iza oca ja.*

Otac i sin.

**-11 Corvus alibus.
Bijela vrana**

*Kao najamnik izlazio je u grad, grešnici su ga nalazili posvuda,
kao da je apostol.*

Kad nije hodao, čekao bi u ispovjedaonici.

*Nikome nije govorio o svemu što radi. Bio je bezglasan.
Dodirnut užasom. Otkupljen. Svi grijesi su išli preko njega. Svi
grijesi su išli kroz njega. U dubini je naviralo svjetlo.*

*Donijelo mu je snagu da istraje misleći, da tako napušta lične
grijehe.*

To je bilo njegovo odričem se.

*Majka me rodila kratko nakon što otac završi kuću.
Blagostanje je krila dok moj djed, 70-godišnjak ne dođe pred
kuću majke.*

*Ugledao je, u vrtu podrezivanom ona je bila najljepša ruža.
Ona je bila korov.*

*Njegove kosti, na trgu pred pisarnicom, nisu izdržale težinu
srca.*

*Vukući linije po papiru: ... otišla je u samostan negdje na jug,
ja ostat ću miran do smrti. Ne brinite se.*

*Blagoslovom mučnim utržio je skrovit mir za pokoljenje kojeg
nema.*

*Loši izbori su postavljeni, da izgleda kao da drugog izbora nije
ni bilo.*

*Starac predade pismo na slanje poštaru. Reče mu, da ne
uznemirava njegovu kćer, gore, u svećeničkom domu.*

*Vijesti o njegovoj smrti bi rastužile nju i dobrog oca.
Bogataško kopile dovoljan će joj biti teret.*

*Ja svjedočim za nas skrivene, istjerujem stvar na čistac, oca
imam.*

Ti.

Ja.

Svi oca imamo.

*Otac, makar brodolomom raskomadani čamac u noći, pun
obećanja, da će jednom krhotinom nas spasiti.*

*Moj je nosio spasenje.
Naučio me što znam.
Nakon njega sam on.*

*Uzimao me od majke i vodio u radnu sobu. Do sedme godine
znao sam Bibliju napamet. Slušao sam njegove govore kao u
vatri.*

Sve je prštalo od:

“Oni su pokvareni. Njihova su dijela odurna. Nema nijednog koji čini dobro, svi su zalutali, svi su se jednako pokvarili. Ja se držim puteva Gospodnjih i pratim Njegove naputke, rasvjetljujem tamu.

Pitaju me za ono što ne znam, vraćaju uvijek zlo za dobro, bezdan doziva, bezdan šumom svojih slapova i premostit ću ga rukom Tvojom vođen. Pružit ću smiraj u ime Tvoje.“

Pratio sam ga, spreman za njim i u ponor poći. Nisam znao šta je ponor. Ne još. Onda sam vidio provaliju.

San dječaka je lagan, posebno ako imaš petnaest godina. Posebno, ako si dječak. Posebno, ako ne želiš da je san samo san.

Lupanje na vratima očeve kuće izvlačilo me u javu. Noćima sam u snu otkopčavao haljine djevojaka. Učio sam o svom tijelu i tijelo se svojski trudilo učiti mene. O svjesnom i nesvjesnom.

Otac je trebao par minuta za preći iz majčine kuće do ulaza svoje. Krenuo sam za njim. Petnaestogodišnjaci se uvijek kreću. Žena u četrdesetima mahala je mahnito vunenom krpom, poderanom krpom, mislio sam.

Sad se sjećam se nečeg čudnog na toj krpi.

Otac trči prema radnoj sobi, a ja stojim na pragu. Gledam krpou, u stvari vunu. U stvarnosti kosu. Krpou. Zakrvavljeno lice. Povraćam po pragu i savijam se.

Otac me podiže i gura nazad u kuću, ali ne uspjeva. Krećem za njim, njom, njima.

Tu noć sam otkopavao prvi grob, razvaljivao u noći bezumlja zemljanu postelju iznakaženom tijelu bruke.

Majka, žena u četrdesetim godinama, ubila je kćer. Pred nama imenovala ju je bruka.

Znate, oče, ne kajem se! Kakav bi to život bio, to je mučenje.

Išla je danima u kukuruze, znate te dane. Došao je red na nju, znala je da to niko neće prihvatiti, shvatiti, ako se desi bruka.

Neka se igraju, ali sada, oštećena je, počela se debljati. Mislila je da se može sakriti, pobjeći, noćas je krenula preko prozora. Po nju je došao načelnikov pomoćnik.

Mislila sam pobjeći će, udat će se, naći će joj nekoga. Ipak, kriv je njegov sin.

Izmesario je neki doktor, dvojica su došla noseći je, bacili su mi je na prag krvavu. Vrištala bih na ta čudovišta, da sam smjela, da sam imala glas, udarala sam po jednom.

Iz auta je izašao načelnik. Pljunuo je na mene, rekao da budem zahvalna što je nije i ubio, a ubio je. Zna da ju je ubio. Samo me gledala tupo i pljunula na pod kraj moje noge.

Ona....nakon svega toga. Smrvila sam je. Ne znam čime sam je udarala i ne znam ni kada sam stala.

Morale smo ići van, vratiti se na to polje, ispraviti njenu sramotu, makar je ja nosila nazad.

Koračajući, njen teret mi je spao sa leđa. Mislila sam, pomoć mi šalje Bog. Smilovao se majci, skinuo nam svu muku sa leđa. Tek kad je mali počeo povraćati, shvatila sam da joj držim samo glavu. Rasula se kao perje. Hvala što ste je skupili.

Rasula se kao perje moja ptica ... trgali su je, ubili su je, zavitali u vjetar. Gledao sam očevu lopatu. Ruke zauzete ritmičnim udaracima u zemlju.

Tonemo tiho u sumrak, mjerimo grob dubok. Pokopali smo dvoje tu noć. Bruku majke. Kopile oca.

Ostavio me da izgubim nadu. Pustio bijesnu oluju da me otkine sa sigurnih stijena.

Onaj koji nas je stvorio bez naše pomoći neće nas spasiti bez našeg pristanka.

*Brodolomnik. Eto, šta sam bio. Potopio sam se. Krstio me.
Izašao sam nov čovjek tu noć. Bog čini da je čovječji bol vječito
svjež. Naučio sam o Bogu sve.*

*Tu noć usne oca izgovoriše nešto novo.
Čovječje.*

Nizao je stihove:

*„Zaboraviše ga na snježnom polju,
na grobu mu cvjetat neće
karanfil, božur, Božje cvijeće.
Zemlja ga tiho upija, sita,
kroz tijelo mu klija
sjeme pobjedničkog žita.
Ljetos će ležati raspadnut
k'o strašilo za ptice
u zlatnom moru pšenice.
Sudbina mu pobjegla kroz raži,
iz njega i nad njim
buja život pun nade i laži.“
Endre Ady*

*Nismo više bili dva, bili smo jedno. Godinama smo pomjerali
tas krivice i oprosta. Svaku noć iznova sklapamo slagalicu
strave i užasa. Beskonačni prizori muke. Posjekotine na
krhotine optužbi.*

Uvijek svjedok - nikad optužba.

*Iznaćalom krpom brišemo sukrvicu i krivicu. Slušam bolesne
riječi koje napuštaju gnojne duše.*

*Ostajem nepristran, nikad ne izgovaram ničije ime. Istisnem se
iz sebe kao da gledam projekciju filma.
Nije moje da definišem.*

*Živima treba nevinost, mole za oprost, krivica bi da spada sa
mrtvih. Život se nastavlja bez volje da preživiš, bez hrabrosti
da se ubiješ.*

*Pišem molitve krvlju. Sin uči od oca. Danju smo bili pola, noću
manje od pola. Nisam simptom bijede mojih roditelja, nego
njen uzrok.*

***-12 Te spectem suprema mihi cum venerit hora, te teneam
moriens deficiente manu
Da te gledam kad mi bude došao posljednji čas i da te
umirući držim klonulom rukom***

*Uzalud svi smisleni govori „odveli su nas putevima bez
povratka.“ Čim smo izašli vratili smo se negdje.
Živimo mišlju da idemo ka smrti .*

*Spoznao sam da je nosimo u sebi, kao okidač, lukavo sakriven
pod epitelnim branama.
Odglašamo stisak do pogodnog trenutka.*

Nismo živjeli vani koliko smo bili podložni vanjskom.

*Odnekud su došle magle.
Bez upozorenja.*

*Volim te, ljubavi, toliko godina isto.
Gubim te, ljubavi, toliko godina isto.
Čitavu vječnost te gubim.*

*Umorna sam od tvoje stvarnosti.
Hoću preći na drugu stranu, hoću biti zrak što te dotiče, biti
tvoj znoj. Umorna sam dijeljenjem tebe sa tvojim Bogom,
krivnjom, pravdom.*

*Noćima me ostavljaš praznu, dok kopaš grobove.
Jedeš mi noći, gutaš mi dane. Volio si me bjesomučno, dok nisi
otkupio ljubav.*

*Jesi miran, Isuse, sad si ubio Judu? Nije ti dalo mira, zar ne?
Ne trebam raj, nikad nećemo biti na istoj strani nebeske
postelje. Tako je oduvijek i trebalo biti.*

*Sjeti se slada jutara kad nisi olako mogao preći preko mene. U
meni si neprolazan, zakovan, otrovan.*

*Znaš li koliko te čekam?
Proklinjem svaki sat nekršten tvojim dodirom. Oslobađam te
ljubavi svog tijela.*

*P.S: Natpis mi na grob ne stavljaš. Kad zasiječeš dlan, u grijeh
ili molitvu, krvlju mi ime potpiši.*

*Majku smo našli obješenu o kovano gvožđe nad vratima.
Vratima očeve radne sobe.*

***-13 Nec modus aut requies, nisi mors, reperitur amoris.
Za ljubav nema mjere ni odmora, osim u smrti***

*Sjetio sam se natpisa na zidnom satu.
Svi ranjavaju, zadnji ubija*

*Otac se ubio za njom.
Zbog nje.
Nju nije izdao.*

*U očima slika obećana kraljevstva Božjeg. Nije skidao pogled
sa njega. Bez kajanja okrenuo je glavu idući u drugom smjeru.*

*Izolda, sve bi bilo drugačije, da nije bilo obećanja, ljubavi,
pisma.*

*Bog napusti očevo tijelo u zadnjoj čestici svjetla, kapljici krvi.
Bijaše podne kad on otiđe. Nađoh ga skoro prozirnog u radnoj
sobi.*

*Zidovi sobe bili su crveni.
Deset dana nakon tamno smeđi.*

Samo jedna riječ.

Ljubav, Ljubav, Ljubav, Ljubav,

Ljubav, Ljubav, Ljubav, Ljubav,

*Očeva izdaja.
Njegov grijeh.
Ovo nisi ti.
Ti nisi izdajica.*

*Nema ničeg strašnog u izdaji, ali kada izdajica zaboravi ko je,
neka mu je Bog na pomoci.*

*Izdaja je napuštanje redova. Napustiti redove znači otići u
nepoznato.*

*Ja ostajem. Nikuda ne idem.
Sin sam oca.*

*Ja sam Lucije.
Ja sam onaj ko sam.*

*Četrdeset noći mi je vrućica tresla tijelo. Gorio sam. Mrznuo.
Sišao do dna pakla i vratio se nazad.*

*Održao sam misu zadušnicu ocu. Nazvao sam ga bolesnim,
starim vojnikom.
Vojnik mi je predao službu.
Imao sam posao za dovršiti.*

*Oprostiti ocu.
Oprostio sam ocu.
Došlo je nenadano kao povjetarac.
Shvatio sam, čovjeku se da oprostiti zločin što je takav
obeshrabren, nekome otac.*

*Da li tako lako smije da bude praštanje?
Ne uz vizije, proročke snove.*

*Prosto sjećanja su se skorila i neosjetno spala sa kože.
Neosjetno, ožiljak ispario usred noći.*

*Ja sam onaj ko sam.
Svjetlo sam, jer plaši me mrak.*

*„Ne mora nešto biti istinito
zbog toga što je neki čovjek
za to umro.“*

***-14 Inter calces et verticem
Između peta i tjemena***

*Majku je ubila ljubav.
Oca je ubila majka.*

*Živim u očevoj kući.
Danju i noću borim se sa grijehom. Danju i noću borim se sa
grešnicima. Borim se protiv grešnika. Borim se greškama.
Gubim. Dobivam.*

Ne odustajem.

*Noću umirem.
Proganjaju me snovi.*

*„Najmoćnije drveće
mora pustiti korijenje
duboko u tamu,
duboko u zlo.“
Nitzche*

*Poznam zlo.
Zlo je poznat teren. Igralište-izgaralište.*

*Prošlost nije ono što vjerujem, da se zbilo već ono što jeste
bilo. Nema bježanja.*

*Duboko na obodu grada poljana. Poljana nosi snove, žudnju,
kajanje, smrt. To je moja zla kob.
Svršit ćemo zajedno.*

*Čovjek proživljava prvi put sve bez pripreme.
Sad znam. Istina me dotakla.
Sin sam svog oca. Idem spreman.
Između peta i tjemena slobodan. Svoj. Ponovo.*

*Napuštam kuću opasanu ogradom. Četiri je popodne. Udišem
vrelinu. Ulazim u travu, prstima je raščošljavam brzo
koračajući.*

Osjetim ih. Tu su.

Jedni.

Jedne.

Oni.

*Danima mi prilaze očevi, majke, uplakane djevojke, vojnici na
štakama, dječaci lijepi, ružni.*

Nešto je drugačije.

Poljana zmijsko leglo opačine, gubilište, jama zla.

Crkvena renesansa ispovjedaonicom vlada.

- *Molim vas, oče, noćas se moram spustiti tamo, ja je moram vidjeti još jednom. Nije mi dozvoljeno, ali tako mi Boga hoću!*

Neka me nema, ruke, stvari koje mi šapuće dok sam sa njom.

Ona nestaje kroz tunel, idući za njom vidim svjetlo, vidim

Boga. Pita me da li je volim?

Stalno joj moram govoriti da je volim.

- *Razumijem, ali to nije u redu. Moraš prestati. Uništiti ćeš se, već ti se zavukla pod kožu.*

- *Kožu, koju kožu? Ona me prva dotakla ikad, nije to ništa rekla je, ista sam ti, rekla je.*

Oče, svi se boje moje kože, odvratani sam. Ništa ne pere ove ožiljke. Deset godina je od požara vijećnice prošlo. Uzalud je. Ona razumije, samo me ona vidi iznutra.

- *Oče, šta više da radim, oblačim haljine, kitim se. Oblačim svilu, one smješne glupe trakice. Neće da me zaprosi. Dopustila sam i da legne sa mnom. Ništa. Znam gdje ide svaku noć, je li vam rekao? Svaku noć lovi beštije. Išla sam tamo, nego šta, nisam blesava. Niko mene neće ismijavati. Našla sam ga. Pa on u blatu sjedi, ništa posebno. Eto, došla sam mu, ali nisam dala da me takne. Baljezgao je, rekao mi je da ako voliš i blato je palata. Otjerao me je, rekao da ima ko da voli njega, a ne stvari.*

Promjena.

Narav zvijeri se promjenila.

Zvijer koja moćno kopulira. Manipulira.

Ne tjelima. Dušama.

Draži mišlju o jedinoj utjesi zemaljskog roba.

Ljubav.

***-15. Licentia poetica
Pjesnička sloboda***

Okupiran sam tom mišlju.

*Ne da mi leći ni one sate kad bih i ja to morao. Bezbožne ideje
sebi ne tajim.*

*Ja sam onaj ko sam.
Pred sobom sam gol i nov, poput Mesije.
Kupaonicom hodam gol do spavaonice, pred ogledalom
posmatram tijelo. Lijepo tijelo.
Sposobno za užitak.*

Svoj.

Tuđi.

*Mislim na tijela. Ponekad ponavljam u sebi slike djevojaka
koje sam pratio po poljani, oštih lica, mekanih dlanova.*

Ponekad samo pratim trag.

Jedan.

Dovoljan.

Repetiram posrtaj.

Jedan.

Dovoljan.

Ležim na poljani okružen oštrom travom otkosa. Djevojka je do mene, puni zrak tišinom. Nepokretno sjedi raširenih tabana i skupljenom žutom haljinom između nogu. Kineski žutom.

Mirna.

Nepomična.

Posmatra me.

Spuštam njene naramenice. Svlačim joj košulju na polovinu grudi. Gledam usjek dvije bijele kugle. Rušim se. Odvajam dušu od sebe.

Želim je.

Mrzim je.

Drhtim, duboko dišem. Mogu pobjeći od svega, ali od sebe ne mogu.

Odjeća je Božja. Odjeća me čini sigurnim. Ispod odjeće sam ja.

Tu ništa nije sigurno.

„Nemoj se pomjerati, molim te, ne dodiruj me, ja hoću da osjetim.“

Nije me strah, da ću je povrijediti. Neće joj se desiti ništa novo.

Pustit ću ovaj put.

Nju.

Oprostite sebi svoju smrt i slobodno strujite.

Skinula mi je odjeću. Trpio sam ubode trave duž leđa.

Marila nije ni za sobom ni za mnom.

Nisam rekao ništa. Osjećao sam radost.

Neću potpuno biti dobro. Bolom mogu otkupiti užitak.

Prešla je preko mene. Svom težinom, naglo.

Oštra bol preko kukova.

Zar nije stalno govorila o svili?

*Tkanina trlja moja bedra i nije to svila. Nije ništa posebno,
sasvim obično platno.*

*Obukla je svoju sasvim nevažnu stvar.
Obukla se za mene.*

*Osjetio sam ruke, sklanjala je žuti prevjes preko njenog tijela
preko. Moga tijela preko.*

Glavama smo ostali zarobljeni u oblaku žute haljine.

Ništa za mene.

Njoj sve.

Shvatam značenje - hoće ona osjetiti-uzeti mene.

Njoj sve.

Pripadanje.

Neko ko će pripasti njoj. Bar jednom.

*Nisam vidio ništa, osim lica.
Žuto lice, koža, kosa.
Žute oči.*

*Nisam se doticao njenog tijela, otišao sam dalje.
Okov kože i kosti je razlomljen.
Znao sam da me je pustila sasvim sebi.*

Prvi put.

*Posljednji?
Da li želim biti posljednji?
Da li ona?*

*Zatvorio sam oči. Iznutra ponovo žuto. Uzela mi je sve.
Ovako se osjeća sunce.
Žuto.
Vrelo.
Rušili smo tišinu.
Glodali golotinjom glad.*

*Glad svog tijela sam osjećao, gutao, stiskao zubima, iznova.
Prolazili su uzdasi, urlici, mucanja.
Prestankom pomjeranja, vidjeh.
Glave nisu više bile pod haljinom.
„Voli me“.
Okupala me.*

*„Voli me“
Krstila.
Znojem, poljupcima, suzama.
Nov. Izašao sam nov.*

*„Volim te i ne možeš mi ništa.“
Stvari koje su se zbivale u meni bile su glasnije od grmljavine.
Što veća svetinja i molitva, dva put veći grijeh i prokletstvo.*

*Bog-grešnik. Vidio sam. Vidio sam dlanovima, očima,
tabanima, tjemenom.*

*Bio sam ogroman.
Tijelo između peta i tjemena.*

*“O, Bože, ako postojiš,
spasi moju dušu, ako je imam.”
Ernest Reman*

*Bio sam obilježen.
Otac i sin.
Sin od oca.*

„Voliš me i ne možeš mi ništa.“

*Znao sam, naučila je šta sam ponavljao.
Naučila me da znati je opasno.
Ne mirim se sa mirenjem od tada.*

*Otišao sam sa poljana zauvijek.
Sjeme je posijano.*

*Nisam znao da sjeme ne klija,
ono počelo satirati je.*

**16. Neglectis urenda filix innascitur agris
Na zapuštenim njivama raste paprat koju treba spaliti**

Misli koje imam, pretočene u djela, možda bih promjenila sve.

*Sve ništa. Plačem u sebi .
Tražio sam molitvama olakšanje.
Olakšanje da ne osjećam. Osjećao sam u sebi sve.*

*Čovjek ne oblikuje sudbinu, sudbina oblikuje čovjeka za sat
vremena.*

*Hranim se noću sjećanjem na grijeh.
Danju plijevim.
Noću sijem.
Mrtvo sjeme.
Ustrajno.
Veliko sam sunce zbog povremenih uspjeha.*

*Spasim dijete od pobačaja.
Pružim nadu očajniku na ogradi rijeke.
Između toga jedno mi je svo vrijeme lišeno strasti.
Niko ne smije znati.*

*Ljudi kleče na mermernom podu crkve, pred njima najviše
klečim ja.*

*Ponavljam isto.
Milosrđe.
Dajte, uzmite.
Molite. Ne ubijte.
Ako ubijate, čineći to žalite.
Oplakujući.
Svaki grijeh je isti.*

*Samo, moj je veći!
... i moje okajanje je žešće, znam to.*

*Možda se uistinu samo ja i kajem.
Osudite me, nije bitno, istorija će me osloboditi.*

*Noćas će anđeli otići na spavanje.
Bog će okrenuti glavu na drugu stranu.*

Zoveš li me to ti? Ponovo.

*Umoran sam. Oko mene se umor svija nalik rukama željnim
ljubavi.
Da, ljubavi rekoh.
Rekoh: da ljubavi.
Nalazim je samu. Daleko je traže, pojma nemaju gdje je trava.
Njena. Moja.*

Ista, samo dvanaest godina poslije.

*Pokušat ću živjeti.
Dvanaest godina poslije.
Možda ću zato morati umrijeti. Neka.*

*Znam, da je taj odgovor sasvim pravilan.
Vjerujem u Boga više, nego iko ikad, iako neću moći više nikad
vjerovati. Bogu, sebi.*

*Četiri je popodne.
Udišem vrelinu.*

*Dolazim pred nju kao davljenik pred obalu. Oseka.
Možda za mene nije ostala nikakva nada.
Nada moja za nju.
Nada u nju.*

*Sad samo dolazim po odmor. Dosta mi je. Traženje je predugo
moj život.*

*Život mi se samo prvih godina života činio nedokučiv.
Oči mi je od ružnoće krila majka.
Oči mi je stvarnošću punio otac.
Otišli su oboje.
Onda sam došao.
Ostavili su me slijepog, zagledanog u sunce.*

*Ja sam onaj ko sam.
Lucije.*

*Nosim svjetlo, plašim se mraka, mraka u meni.
Umoran sam... usamljen sam.
Umoran sam.
Samo noću.
Brzo će noć.*

*Četiri je popodne.
Udišem vrelinu.*

*Ja.
Košulja, duga, zaljepljena mi za tijelo.
Rastresam se prije, nego me vidi.
Kosa, zamršena, slijepljena od prašine,
duga dvanest godina čekanja, poblijedila od sunca.
Sklanjam rukom pramenove sa lica.*

Spreman, da se prepoznamo.

Ona, ista.

Isto lijepa dvanaest godina poslije.

Sparno popodne na njoj izgledalo je beskrajno dugo.

Svjetlo joj je bojilo lice rumenim tačkicama tu i tamo.

Osjećam u srcu blagost.

Prisustvom svojim već mi napaja dušu svjetlom.

*Suva je zemlja, svakim korakom podižem oblačić pržine na
rijetku, nepovaljanu travu.*

*Svakim korakom crvenkasta prašina čini oblak bronze kroz
koju je gledam.*

*„Zadrhtat ću, bez sumnje,
ako se ikad budemo sreli
u drugom životu,
u svjetlosti udaljenog svijeta*

*Zaustavljajući se
prepoznat ću tvoje oči,
tamne kao jutarnje zvijezde
i znaću da su pripadale
zaboravljenom sumraku
pređašnjih života.*

*Reći ću:
čar tvog lica
nije samo u njemu,
u nju se utkala
žarka svjetlost mog pogleda
pri susretu kakav se ne pamti.*

*I moja ljubav joj je
dala tajnu koja se izgubila. „
R.Tagore*

*Osjetio sam šta znače riječi te Tagorine poeme.
Majka ih je iznova pisala ocu, šaptala tiho meni na grudima
kao uspavanku.
U snovima sam najbolje pamtio.
Najbolje patio...*

Oči me nisu smjele odmah izdati, gledao sam stope.

Tragovi mi se slažu sa njenim.

*Srodstvo tabana ni u travi nije zaboravljeno.
Izdaleka ličimo sigurno na znance, iznutra svjetovima udaljeni.*

*Znat ću sve sada.
Žene dolaze tu da napune svoje sanduke blagom, vade iz
nepresušnog rudnika. Ona dolazi tu da dijeli.*

*Moram znati cijenu.
Moram znati koliko je dala.
Koliko još ima?*

*Za moju pustinju njena kap je more.
Kap ako je...*

*Spremila je ležaj od cvijeća, smeđom haljinom ga je lomila.
Podigla je pogled na mene, otklonila zavjesu suosjećanja.*

*Nije imala drugog izlaza.
Nije imala drugog.
Ni izlaza.*

***-17 Esse loco wtultum est saepe utile multum
U pogodnom trenutku često je veoma korisno praviti se
ludim***

*Čudno, mora da je popodne.
Vrelina je zgusnula zrak, bolje vidim.
Vidim ga.
Dobro sam.*

*Gledam divno čudo, danas kasni, ali tu je.
Važno je samo da je došao.
Bezvučno odgovora na hiljade nijemih mi pitanja.*

*Neću imati vremena, još malo se ovako prelama svjetlost i ne
smjem zatvoriti oči.
Nestat će, ako zatvorim oči.
Peku me, sunce je nemilosrdno, ali ovaj put pobjedit ću. Neću
trepnuti.*

*Plašim ga.
Dobro je.
Neće me zazvati još nekoliko minuta. Mogu ga gledati još
malo.*

Nemoj biti onaj ko si.

*Čuješ li me?
Samo ovaj put nemoj, Lucije!
Budi Lucije.
Pomiluj me, Luce!
Biću zahvalna...
Hoću.*

*Otići ću odmah sa poljane, samo pomiluj me.
Pomiluj me, Luce!
Učini to za moje dobro, za tvoje dobro.
Učini me dobrom.*

*Neću više biti prazna, neću više čekati. Osim toga, koliko još
da te čekam?
Pa ja te volim, znaš da te volim. Rekla sam ti to, nekoliko puta
sam ti rekla.*

*Evo, baš ovdje,
ovdje ispod ovog rascvjetalog drveta.*

*Pogledaj koliko je drvo izraslo od dana kad sam te dotakla... i
ti si doticao mene!*

*Govorim ti to svaki dan, progovori, nemamo mnogo vremena.
Trepnut ću, plakat ću...
Voliš li me?*

*Sklapam oči.
Ne mogu više, previše me oči bole.
Biće drugih dana.
Biće sutra...
...i prekosutra..*

*Progovorila je prva.
Veliki Bog mi se naklonio.
Traljavo sam pripremljen, imam dušu punu riječi, jezik mi je
suh.*

Crna plima me grabi i odvući će me sa njene obale.

*Brodolomnik.
Brodolomnik zna uroniti.
Brodolomnik zna za dno.
Brodolomnik zna kad ima trenutak još da naplavi obalu.*

Hvatam taj trenutak.

*Pomozi mi, Bože.
Oprosti mi.*

*Vještinom sabranosti odbacio sam svoje spolja daleko, izašao
sam pred nju sav.*

*Okrznula je moja riječ kao slomljeno staklo.
Pozlilo joj je, presavila se, zakolotala očima i na usta joj izbi
žuč.
Usta puna žuči i vriska.*

Ušutkao sam je nadlanicom, brisao joj usta rukavom.

*Graške znoja slijevale su joj se niz lice, nestajale duboko pod
bradom.*

Drhtala je i i bila vrela. Vrela kao sunce.

Žuto.

*Ne znam koliko sam je stezao rukama. Iz dubine prsa čuo sam
tih glas od kojeg se nebo naginjalo prema meni.*

- Lucije.

- Došao sam.

- Lucije?

- Ja sam onaj ko sam.

- Stigao si.

*Koliko vremena joj je trebalo, da otvori oči, milioniti djelić
svijesti?*

Glas, riječi, izgovorio ih je glasno.

Prije nikad nije govorio.

Viđala ga je.

O, da...svaku večer, ruka, osmijeh, uzdah, pokret.

Vidi ga u svemu.

Nikad glas, nikad nisi imao glas.

Napregla sam svaki mišić svog tijela, da ne uđem u mrak koji mi je zatvarao oči. Mrak koji zovu nesvjesticom, mrak koji me dosad uvijek spašavao.

Mrak obojen njegovim tijelom, mirisom.

Napregla sam svaki mišić. Osjetila sam prvo grč u stomaku, potomulo tutnjanje niz grlo.

Žuč. Usta su mi se punila žuči.

Bol mi je punila udarcima utrobu, stiskala glavu brzinom koja govori, da ovo povraćanje neće brzo stati.

Ugušit ću se.

Dugo već povraćam.

Uvijek imam druge izgovore.

Uvijek krijem pravi razlog.

Moje tijelo se predaje.

Noćima sam bliže da postanem utvara, samo kora tijela.

Za ovo nema anestezije.

Odumiruća duša je samo to.

Oružje protiv mene je u meni.

Ono uvijek je na gotovs!

*Početak povraćanja, doktor kojeg sam potražila, sumnjao je
na trudnoću.
Puste želje nikad odnevljene.*

*Preporučivao sebe, da te prekinem voljeti.
Molio, da se brine o djetetu kad dođe.
Prolazili su mjeseci bez tebe.
Mirovala sam.
Mirila se.
Umirala.*

*Nisam imala zašto tražiti doktore. Laž se odbila o mene. Lažna
briga.*

*Povraćala sam stalno.
Prije jela, poslije jela.
Povraćala sam da bih jela i jela sam da bih povraćala.*

Nemir.

*Povraćanje je ublažavalo nemir, smirivalo oluje.
Bježanja. Otrovnu misao da prekinem život. Svoj.*

*Nisam htjela otići prije, nego ga nađem. Ponovo vidim. Htio
me povesti sa sobom.*

*Durila sam se onog dana, u meni su se trzali divlji konji.
Rekao je riječi.
Nisu bile odgovor.
Bila su vrata.
Nisam vidjela vrata.
Vidjela sam da je kroz njih izašao.*

Kontrolu nad tijelom nemam, drhtim, znoji me i ledi misao.

Nemoj ići.

Povraćanje neće prestati, ugušit ću se.

Nije otišao.

Nije nestao...

Spustio se na travu do mene. Ušutkao me nadlanicom, bio je pametan. Uvijek pametan.

Niko ne smije znati da smo tu, naći nas zajedno.

Ubili bi njega, jer me nije ubio, ubili bi mene, jer me on nije ubio. Spalili bi mi onda kuću.

*Gradski sudija mi je sagradio dom u ulici prema glavnom trgu.
Rekao je da sjedim na prozoru, da gledam kako ljudi dolaze i
odlaze kako im drago.*

Rekao je da sam taj lijepi trg ja

*Trenutak koji se čuva u sjećanju uvijek, ali niko ne provodi
život na glavnom trgu. Osim luda, uličnih pjevača,
propovjednika, kurvi.*

*Ne moram biti ništa od toga, mogu biti sve. Moja kuća je na
glavnom gradskom trgu.*

*Otjerala sam ga, promjenila brave na svim ulazima.
Noćima i danima vikao mi je pod prozorima, molio biranim
riječima.*

*Na glavnom trgu postao je ulični pjevač, luda.
Vratio se kao kurva svojoj ženi.
Moja kapija je potom zauvijek zatvorena.*

*Sudija se pobrinuo, da niko ne dolazi.
Pobrinula sam se da tako i ostane.*

*Vrata su zatvorena.
Glasno se ne govori.
Niko ni o kome na glas.
Svi o meni, ja o nikome.*

*Sa strane, nekome izgledalo bi kao da je njihov susret njena
ispovijed.*

Onda bi ubili Lucija. Spalili njegovu kuću. Najveća nevolja od svih nevolja.

*Ne želim da zna kako je gorijeti.
Vatra pakla je moja.*

*Naša ljubav nije nova, traje unedogled. Korijen je u prošlosti
strašnoj.*

*Zar nije strašno što je to prošlost?
Zar nije prošlost korijen u kojem se svi spajamo?*

Toliko ukorijenjen osjećaj nikad nije prošlost. Zove se po pravilu iskon.

Loša muzika i loši razlozi dobro zvuče u maršu na neprijatelja, robove razdvajanja, rokove.

Čekanju je prošao rok. Prihvatljivo je najzad ispuniti svoje vrijeme.

Koliko vremena je trebalo, da otvorim oči-milioniti djelić svijesti, da uvidim da nije obmana.?

Vrijeme prestade da postoji. Vrijeme, bol, uspomene. Ovo je bilo nastajanje svijeta.

Potopili su zemlju, prelili svoje vode. Spojivši dlanove počeli su knjigu svog Postanka.

Na zelenoj dvorani svijeta svaka prosta travka rađala je novu. Nosili su u sebi nebesa, ponore, suze i oganj. Pod njenim noktima zemlja, u njemu živo sjeme.

Sve što Bog na početku izgovara po Bibliji može stati u tri riječi: "Pusti me sebi."

Časna je ta misao oprana mukama dva života.

Koja su to sve mučenja bila!

*Učenja.
Mučenja.
Predaje
Izdaje*

*Priznanja
Odlasci
Traganja
Ujedi
Žive rane.
Pokopi.
Tajne.
Mrak.
Svjetlo.
Svjetlo u mraku.*

-LUCIJE-

***-18 Principum nostri sunt saepe doloris
Radosti često su početak našeg bola***

- *Lucije!*
- *Došao sam.*
- *Jesi, otišao si jučer i prekjučer i svih ovih dana, noći,
stalno si odlazio*
- *Lucije?*

- *Ja sam onaj ko sam.*

- *Stigao si. Nećeš da ideš?*

- *Došao sam.*

- *Ali ćeš da odeš kao i jučer.*

- *Nisam otišao jučer.*

- *Jesi...jesi.*

- *Nisam jučer.*

- *Luda si. Ne znaš šta govoriš.*

*Govorila je... dvanaest godina nijemosti, govorila je.
Govorila je, dok nisu počele da izlaze prve zvijezde.*

*Mučio sam se uzalud zagušiti joj usta.
Koža joj spada, tijesna je iznutra, puca po šavovima duše.*

*Unosi mi se u lice, opsjednuta je kaže.
Buncanje mog života.
Jedina moja smrt.*

*Izvadi iz mene oganj. Uzmi svoj nož, raspori mi utrobu kao ribi,
izvadi mi srce. Iskruži oči da spavam.
Vječito sam budna.*

*O podne si otišao davno prije.
Žega te spalila, tvoj trag, put za tobom prostirao se pust. Ni
dašak vjetra za tobom ne dođe na ovo mjesto, isisao si
vazduh.*

*Bacio si me u pakao. Sve ima boju srebra, sve usijano, suho,
hrapavo.*

*Pletem kosu, dobro duga, biće dobro uže.
Odlučila sam to.
Barem mislim na to u posljednje vrijeme.*

*Znaš, da sad nisi došao, došao bi da me pokopaš.
Ti to radiš. Noćima kopaš, ruješ zemlju, sklanjaš tijela u
postelje.
Dobro je imati postelju. Dobar si ti, ja nisam ni u čemu sem u
tebi.
Bolji si meni od mene.*

*Zašto si došao? Ma, zaboravi! Ne govori.
Pusti da se izlijem pred tobom.
Nećeš mi reći ono što želim da čujem svakako.
Trebam te. Ostani sa mnom.
Bez tebe me nema.*

*Dan mi miriše na trulu mene, raspadam se pod nogama
svijeta.
Noćas si tu, da žudim manje za životom, noćas nema rana,
ožiljaka, neću doticati rubove posjeklina.*

*Sva sam pronosana, izgažena, zgrožena, ugašena.
S onu stranu razuma čuvam sve za tebe.*

Ti me djeliš od tišine.

*Moja ljubav za tebe je nenaslušan poraz, znaj se kao takav i
umoči to u moju bol.*

*Otišao si samo, da bi svim mojim užasima dao samo jedno
ime, jedno lice.*

Samost.

*Ostavio si me samu vukovima. Ničeg osim tebe ne mogu da se
sjetim.*

Ko sam, šta sam prije tebe bila?

Zrak, ništa, prozirna.

Ništa ne želim, samo ne idi...ili ubij.

Ne izdaj pokajnika ravnodušnošću bivšeg ljubavnika.

*Ne ostavljaj me samu.
Samu nikome.*

Svijet se zaustavio.

Klečala je pred njim, ispovijedala se za sav život između.

*Trava joj je proderela koljena.
Cvijeće postelje nastade ukras bolesničkoj posjeti. Obolio sam
je.
Moja me okrutnost sustigla.*

Očeva mržnja spram grijeha me okorila. Opkolila. Opkolio sam se topovima, na propovijedi sam padao u vatru, držao govore o grijehu.

Opominjao, proklinjao, opisivao užasnost ljudskog tijela.

Ne može se toliko znati o propasti, a biti nenačet.

*Hranio sam čopor vukova mržnjom prema svemu što su.
Pravdao ih same pred sobom.
Išli su nedeljom očišćeni od grijeha, u ponedjeljak spremni da
griješe.
Znali, biće uvijek sutra. Prekosutra.*

Obuzet bijesom shvatao sam ispovijedi kao da su moje.

*Moja buka je tek poslije imala prednost.
Nisam morao čuti vlastite riječi.*

*Njihov grijeh isprva je lako bio moj.
Hir je sudbinom podignut na nivo nauka.
Nauk grijeha me naknadno osvijestio.
Do tad još u meni nije bilo grijeha.
Bio sam plamen.
Čistač.*

*Sišao sam u poljanu kao vuk.
Bio sam vuk.
Vuk lako namiriše trag lovine.
Pronašao sam nju. Nju prvu.
Govorio joj o ljubavi.*

*Bila je neodoljiva. Kao divlji konji. Kao prelijepa šumska staza
prepuna leptira, vijugavi hodnici pozivali su na igru.*

Ples iskona, prilazila mi je i otimala se.

*Riječi su je doticale poraznom žestinom. Uzvrćala mi je
jednakom mjerom. Zapanjujućih uzleta u jednoj jedinoj
rečenici.
Nije bila kao druge, neuke, slijepa, prljave, zaustavljene u
potrebi i požudi.*

*“Voljom privlačnih postupnosti
središte se naše pomalo pomjera,
da bi srce napokon tu palo,
ono, sad veliki Vladar,*

odsutnosti“
Charles Baudelaire

*Osjetio sam potmulo tuljenje svog tijela za njom. Stiskao sam
svom snagom tijelo, da se ne pomjera.*

*Pronašao sam te riječi u majčinim knjigama.
Imala je toliko knjiga, radnu sobu ne, ali knjige: Reiner Maria
Rilke, Rabindrat Tagore, Charles Baudelaire, Jacques Prevert,
Arthur Rimbaud, Endre Ady.*

*Čitala mi je noću kad sam silazio u njenu kuću.
Otac je stajao pred vratima, osluškivao njen poj.
Ugodno rominjanje prve jesenje kiše.*

*Filozofijom i poezijom na početku branila se od redovništva,
njeni su za nju odredili plan, htjela ga je promjeniti.*

Htjela je i oca da promjeni, ukoriči u knjigu svog života. Riječi, koje je otac govorio, nisu značile ništa što bi se moglo ukoričiti.

Bile su duh, živa riječ.

Način života. Nikako knjiga, bar ne slatkoriječiva.

U njenoj kući sam ostajao.

U očevoj radnoj sobi postajao.

Moralo je negdje doći do tačke pucanja.

Nema ljubavi kad se ubiju djeca.

Slomilo se na meni sve.

“Koliko papa, dok mu vlast porasta ne od tog častan, napola po svetom zakonu kontrasta mora privlačiti vrata?”

Zamišljao sam, da sam stigao odsječenog uda, pripremljen, nogama duboko u mirnom okeanu, da nijedna njena riječ ne može mi više ništa.

Njen pokret.

Uživao sam u svakoj riječi.

Ti počeci su me uzeli za taoca, od salvi slavlja do bezumlja.

Nagomilavao sam njene sitnice u sebi, da osiguram razmjenu.

Ako bi došlo do pucanja, da imam za šta da teretim, da je teretom srca ukopam sa sobom.

Ponavljao joj ljubavne poeme, objašnjavao da ode, da ode prije, nego je iko takne.

- *Postala si mi draga, mrska je sama pomisao da se uprljaš. Onda te nikad ne bih mogao pogledati. Znam da misliš, želiš te ljubavne stvari, ali ne! Ta ljubav, to nije ljubav kakvu trebaš. Nikad meni ne smješ pričati o tome.*
- *Ali ako prestanem da te viđam, nestat će mi duše. Provest ću ružan život u pokušaju zaborava. Bit ću natjerana, da se udam za haljine, nakit, stvari. Našli su nekog. Novac im je zatrovao um. Ne želim da se udam za starca. Nikad neću moći da ga ... volim, a možda ću morati!*

*Drugog da voli?
Voli kao što meni govori da voli?*

Nikad riječi ljubavi nisu donijele više mržnje.

*Osjetio sam srce.
Nož.
Zariveno duboko u centar.
Osjetio sam da bol traje čitav život.*

*Ona je postala ovih mjeseci moj život.
Čitav taj život sad stvara rane.
Za čitav život.
Nikako da sraste, prestane da voli, prekine da boli.
Nezaliječivo.
Bol nepodnošljiva.*

*Umrijet ću od srca.
Umrijet ću od bola.
Umirem od noža.*

Spasi se, eto, voli.

***-19 Et quorum pars magnafui
U tome sam i ja učestvovao***

*Nisam joj nikad govorio o grijehu, patnji, praznini, razočarenju
kojim se prikriva stid nad svojim slabostima, svojim
slabinama, razočarenju dalekom od otimanja čulnom.*

Sa kakvim smetnjama u duši sjedam navečer.

*Nismo stigli do tog poglavlja.
Njena tvrdoglavost me ljutila.*

*Svijet mi je bio obojen majčinim bojama.
Gledao sam nježnost, pripadanje, predanost mom ocu.*

*Tako samo treba biti.
Usred svetišta nisam vidio ispod kože.*

Otac ko je?

*Majka ko je?
Šta su učinili?
Šta su meni učinili?*

*Ocu nije bilo drago kad je čuo šta činim.
Koliko daleko sam na poljima otišao.
Ne ispred njega, to ga nije diralo.
Ispred samog sebe.*

*Nisam vidio dane budućeg bola.
Otvorio mi je oči.*

*Njihova nakaznost mi nije teško pala koliko moja
krivotvorenost. Sa njima je trebalo, da umrem i ja.
Prosto da budemo relik, fosili pogrešnog doba.*

*Tu noć prijašnji u meni je umro.
Vrištao, proklinjao.*

*Isjekao sam ruke nad krstionicom.
Tražio u sebi Boga.
Krenuo sam venama uzvodno.*

*Da sam zaista umro tu noć, otjerao bih od sebe dokaze, da su
imali išta intimno sa mojim nazovi životom.*

Preživjeh, da se dalje batrgam sa svijesti i poricanjem.

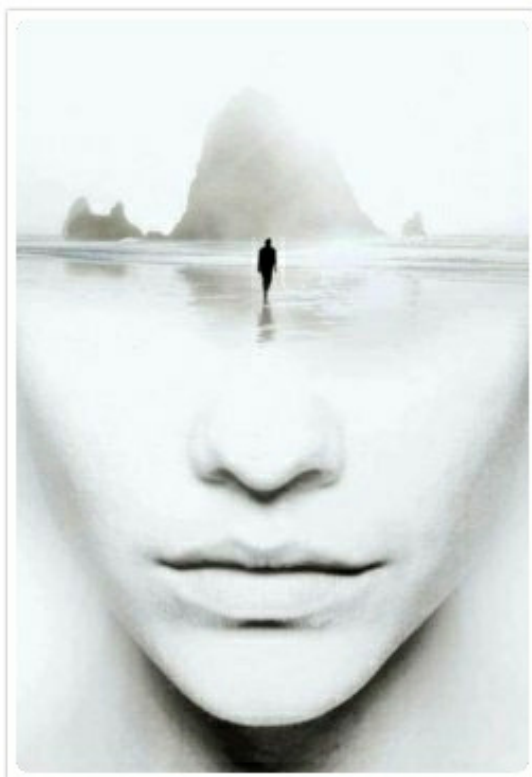
*Sutradan kao po kazni nije došla.
Nisam je mogao pronaći.
Pokrenuo sam kaos mrtvila i ravnodušnosti.*

Drugima nakon nje govorio sam o grijehu.

*U svojoj mašti izmislio sam i gore izopačenosti. Svoje.
Dao sam im šugu, kožu koja otpada. Sva oličenja boli.
One su nestajale jedna po jedna.
Prije ili kasnije..*

*Sretao sam ih poslije sa "podobnim proscima", sve dok nisam
pogazio travu to podne.*

Nisam mislio da ću nju sreći više.

*Nije je bilo danima.
Spustio sam se na travu.
Legao na oštru travu otkosa.
Drhtim, duboko dišem kad god se sjetim.*

Mogu pobjeći od svega, od sebe ne mogu.

*Svjetlo joj je donijelo mrak.
Radost iza koje došla je bol.
Mislio sam, da su je udali, da sam razbio želju da ima nekog.
Strahovao sam, da nije više imala samo mene.*

*Voljenje bez voljenja.
Zaljubljenost bez voljenja.
Strahovao sam od svireposti.
Zato je uslijedila.*

Sam sebi nosim svoje strahove.

*Moj mrak je u meni.
Nisam je imao pravo tražiti na poljani, a još manje je ne naći.*

*Strahovanje od prisustva drugih nije me spriječilo, da stanem
pred nju.*

*Dosta sam krivio pretke, došao sam da nađem novu krivicu.
Došao sam da skrivim.*

*Znao sam da niko nikad nije sâm na toj poljani.
Oko nas je bio haos uzimanja, davanja, debele zavjese trave
su dobro krile sve.
Krio sam lice pred njom i sobom zbog nje.*

*Znam samo, da joj udim iznutra, izvana.
Trebalo nas je sakriti od ostalih, da joj ne naude gore, nego ja.
Nije da sam imao predstavu šta će mi budućnost donijeti, ali
za nju je morala bar postojati kao opcija. Upropastili bi je
nađenu sa mnom. Bilo bi tako.*

*Ne zbog mene, propovjednik, brzo bi zaboravili, grešnik manje
više.*

Tek gradska panorama.

Ona.

Ona, navodno navedena buduća supruga gradskog sudije.

Gostoljubiv poziv u posjetu, fina gradska porodica, lijepa kći.

Želite li mlijeko, toplo ili hladno?

Razgovor o mogućnostima života u velikom gradu.

Ostali su u dnevnoj sobi.

Sve učitovo.

Učeno.

Fini.

Mirni.

Kao čaj u pet popodne.

Još fini.

Još mirni.

Još tuđi.

Nije potrajalo dugo, nije se ni snašla, legao je na nju, pritisnuo joj gušu da ne više.

Čuvao joj je ruke, čuvala je noge.

Raširio joj je noge, raširila je oči.

Oči su joj upile krv razlivenu po manžetni njegove košulje, dok je rukom razbijao njenu nutrinu.

Razbio je iznutra, razbio je izvana.

Razbio joj je i um kao keramičku šoljicu, oborenu sa stolića

gdje je do prije par trenutaka bio miran kao jagnje.

Jagnje bijelih očnjaka.

Trgao je dugmad sa njene haljine, ogolijevao je i dalje. Nije bilo dovoljno razbiti fino posuđe, nježnu djevojku, trebalo je potrgati tkaninu pa i kožu.

*Uzbuđenje mu je rastrzalo ruke, prstenom je rasjekao kožu
njenih nogu.*

*Pokušavao je nespretno u nju da se utjera.
Upadne. Provali.*

*Zatvorila je oči i na sve što je uslijedilo.
Zar bi se išta promjenilo?
Vrisak, udarac, pucanj u prazno.*

*Već je bila procijenjena,
Ucijenjena,*

*Isporučena.
Paket u podne*

Nije bilo nimalo nalik tepanju.

*Dozivala je anđele sa dna ambisa gdje ju je bacio. Dolazili su
kao tanke linije svjetlosti unutar kapaka. Zatvorenih.*

*Ona je postajala leptir.
Leptir kojem se nemilosrdno kidaju krila.
... i taj smjeh, roptaj...*

*Stegnula je ruke i noge, zatvorila oči iz sve snage, bacila se u
ambis spremna poletjeti.*

Leptir, anđeo, bilo šta.

*Ambis se rasplinuo.
Ona se rasplinula.
Odletjeli su i anđeli i mrak...*

*Niko nije došao.
Niko nije imao obzira.
Tako je ona izgubila sve.*

*Sudija je zamolio, da mu se ustupi jedna od očevih boljih
košulja, da može otići kući.*

Dobio je košulju.

Ostavio je neke svilene, šivene stvari za nju preko naslonjača.

*Sljedeći put kada se sretnu, volio bi da bude obučena važno,
kako dolikuje.*

Ipak je ona sada važna.

*Uostalom otac joj nikad ne bi mogao priuštiti nešto takvo, ali
ako ona bude bolja, biće bolje i njemu.
Naučit će je lako da voli lijepe stvari.*

*“Biće joj dobro.”
Nije bila dobro.*

*Znala je da joj je nešto oteo.
Tu, u prsima, ispod razderanog dekoltea.
Rupa.
Rupa okeanskog kapaciteta.
Amputirali su joj srce.
Izdali je.*

*Ubili je.
Izdali je.
Prodali je.*

Sklonila je razbijeno staklo, odnijela u ormar odjeću.

*Ogledalo u sobi joj je reklo sve.
Vidjela se rupa.
Bila je ružna.
Bila je šugava.*

*Gdje god se dotakla, peklo je kao da koža otpada, trunila se
pod vlastitim prstima poput latice sasušenog božura.*

*Nikad više neće moći van.
Mora sakriti rupu.
Ona se mora obući.*

*Ne! Gotovo je, sve je gotovo!
Zaboraviti nije mogla*

*Plakala je nad sobom.
Okupala se.
Obukla svilenu haljinu
Oplakala se.*

*Pokoj svojoj duši.
Sad joj je ostalo samo srce, to joj ne mogu uzeti, to joj moraju
iščupati.*

*Neće moći, ako ga dâ.
Znala je to, u to je bila sigurna, sigurna samo u srcu, već ga je
dala.*

Nije samo sigurna u njegovu cijenu, nije imala šta više da misli, čak ni da sumnja. Znala je.

U poljima me našao i srce mi.

Oboje zbog njega, oboje zauvijek ... ne tražeći.

Znala je, da se na njoj od prvog pogleda vidi rupa na prsima.

Podnevno sunce će uskoro preći na ovu stranu poljane, on će vidjeti šugu na licu.

Samo da čuje njenu ljubav prije, nego vidi njenu propast.

Posmatrajući ispod oka shvatio je, da je istina zasjekla poput noža.

Samo da je znao koja istina!!

Koliko boli istina kupljena bolom?

*Shvatila je, otkrila se suviše, previše naglo je napravila rez.
Uplašit će ga. Mora mu objasniti kako je imenovana,
zloupotrebljena.*

Kako su glasile riječi na deklaraciji robe?

- *Normalno da sam važna. Sve smo im važne. Ja ovo volim. Mi ovo volimo. Vidiš haljinu, nikad nisam čula šuštanje svile. Nisam ja niko, ne moram biti ovdje. Imam oca, on nije bilo ko. Doktor je. Otac je ipak naspram njih siromašan. Pametan. Dobar. Plemenit, inteligentan, ali siromašan. Moja majka nikad nije imala mnoštvo lijepog, a trebala je. Nikad joj nije mogao dati ništa posebno važno.*
- *Lijepe, važne stvari. To su sve stvari, pun ih je prvi red nedjeljne mise.*

Najzad čitav užas sklopljen suvislo. Obrnuto od onda, sve se lijepo uklapalo.

*Slijepac zaveden svicima može reći za sebe.
Ispred sebe je vidio sjajni ukradeni dukat, bljesak vode.
Plašio se ući dublje.*

*Nije bio tada sposoban zaključiti je li njeno mišljenje njeno?
Čisto njeno?
Usađeno?*

*Govori li iskreno ili racionalizuje, nagoni se pravda?
Trebalo je da se pravda?
Šta ju je promijenilo od posljednjeg puta?*

*Ne da govori bez ustezanja, da je postala nečija kurva.
Draži ga spominjanjem stvari.
Mrzi kad ga čini bespomoćnim.*

*Unutar sebe se rastezao do nesagledljivih razmjera, gutao ju
je mrakom sve mržnje.*

*Htio joj je strgnuti prljavu kožu, učiniti je starom novom,
slatkom, punom radosti pa čak plemenitom ili dovoljno samo
prostodušnom djevojkom, ali čemu bi to koristilo?*

*Mislio je, da se prevario u snazi njene ljubavi.
Odgodio bi sad rado to siromašno znanje.*

Učiti bogalja, da stane čvrsto na obje noge?

*Koliko je samo on bio bogalj, oslonjen o štake visokog neba i
Boga kojeg nikad nije vidio, osjetio!*

*Nešto ju je slomilo.
On je znao kako izgledaju rane, ali nije znao kako ih zacijeliti.
Nije htio reći više, nego bi mogao progutati poslije.*

*Otišao je....na neko vrijeme.
Mislila je da ga je izgubila zauvijek.
Sjedila je na poljani i čekala, bježala iz kuće koju joj je kupio
sudija.*

*Ne, nije se udala za njega.
Zaprijetila je da će reći svima kakvo zlodjelo joj je napravio.
Sramota ga je natjerala, da se brzo oženi.*

*Svejedno je dolazio u njenu kuću i tražio otplatu, kamatu na
svoj posjed.
Otjerala ga je.*

*Kupila je mir.
Ucjenom.*

*Rupa se smanjila na prsima, postala je veličine dlana.
Znala je da se ne mora više sakrivati.
Može sva biti vani.*

*Izašla je van.
Išla je po njega.
Onda je došao.
Pratio trag.
Jedan.
Dovoljan.*

Vratili su se jedno drugome, posmatrao me.

*Tihim koracima je došao, legao je na poljanu okruženu oštrom
travom otkosa.
Spustila se do njega na travu.*

Njegovo tijelo je punilo zrak grmljavinom

*Nepokretno je sjela raširenih tabana i skupljenom žutom
haljinom između nogu.*

*Mirna.
Nepomična.*

*Spustio je naramenice, svukao košulju na polovinu grudi. Tu
pravo, vidi rupu.*

*Gleda zato usjek dvije sapete bijele kugle.
Strava naizmjenično iskri željom.
Drhtanje, duboko dišem.
Mogu pobjeći od svega, od sebe ne mogu.*

*Odjeća mu je za Boga.
Odjeća ga čini sigurnim.*

*Ispod odjeće je sam.
Tu ništa nije sigurno.*

*Nemoj se pomjerati, molim te, ne dodiruj me, ja hoću da
osjetim.
Nije me strah, da ću ga povrijediti, nije da ta bol nosi išta
novo. Pustit ću ovaj put.*

Oprostite sebi svoju smrt i slobodno strujite.

*Skinula sam mu svu odjeću.
Trpio je ubode trave duž leđa, dopustio se bez borbe.*

*Prezirem sad način postojanja koji se drži za ugodu i bijedne
sitnice utjehe.*

*Želim nastaviti osjećati i preko granice ličnog komfora.
Vjerujem u ličnu žrtvu i borbu, pretvaram ih u razlog
postojanja.*

*Manje vjerujem u postojanje bez borbe.
Želim da se za mene žrtvuješ.
Nemoj se više boriti.
Ja ću ti zato vjerovati.*

*Nije zato mario za sobom, nisam ni ja za sobom.
Nije rekao ništa. Koja radost!
Neće potpuno biti dobro.*

*Bolom nisam naučila išta o užitku.
Prešla sam ga. Svom težinom, naglo.
Oštra bol je izostala. Samo vrelina...gorim.*

Ako je ovo pakao, neka...

*“On je arhanđeo Gabrijel,
anđeo propovijedi
i u njegovim rukama
nalazi se moć otkrovenja.*

*On je kadar da prodre
u duše žena i muškaraca,
da im izvlači želje iz najvećih dubina
i da ih ostvaruje.*

*On je gasilac žudnje,
umirivač požude,
ispunilac snova.”*

Salmah Rushdi

Zašto sam mu govorila o svili?

*Njegova je koža paučinasta mreža svih mojih snova. Dodiruje
mi dlanom srce, srce spremno za predati mu se u ruke. Stalno
ima nož*

*“I moja ljubav noćas je ambra i smjelost”.
Dat ću mu srce, dat ću mu kožu i kost.*

*Tkanina trlja njegova bedra i nije to svila.
Nije ništa posebno.
Sasvim obično platno.
Obukla sam sasvim nevažnu stvar.
Obukla sam za njega mene.*

*Zakržljala je do neprepoznavanja želja u meni, da se
dokazujem i štitim od njega svoju spoznaju.*

*Bio je u meni prije mene same.
Ovo je tijelo njegovo sasvim, samo da ga još i upozna.*

*Osjetio je tijelo, trzaji slomiše prazninu. Ništa ne stvara ljubav
koliko umiranje unutrašnjosti.*

*Podižem ruke, sklanjam žuti prevjes haljine preko.
Njegova tijela preko. Moga tijela preko.*

*Ostali smo zarobljeni u oblaku žute haljine.
Ništa za mene.
Njemu sve.*

Nisam vidjela ništa osim lica.

*Žuto lice, koža, kosa.
Žute oči.*

Nije me se doticao otišao je dalje.

Pokrio me kao mahovina i drsko postao stablo.

Puštao je korjenje.

Izrastao u nebasa, monumentalan, lišen obzira i mjera.

Bezakonje ljubavi postalo je obavezujući zakon.

Pustih ga sebi.

Prvi put.

Posljednj?

Da li želim, da je posljednji?

Da li on?

*Podrazumjevao je taj čas, da smo u sebi sabili otrove predaka,
nadali se boljima nama ne toliko za druge, koliko iznutra.*

*Kao da smo pomalo umrli i gledamo kako nad nama pale
voštanice.*

*Pokopani, mi gledamo sebe sa visina nedoraslih ljudskim
očima.*

*Nužno je bilo pridržati se vrhovima prstiju za malo preostalog
razuma i ostati normalan.*

Ukopan. Gravitacijom osvješten.

Prestavši pomjerenja, vidjela sam.

Glave nisu više bile pod haljinom i vidjela sam.

Voli me.

Okupala sam ga.

Krstila.

Voli me. Znojem, poljupcima, suzama.

Nov. Izašao je nov.

Volim te i ne možeš promjeniti ništa.

Tišina nepremostive dubine.

Laž najveća izgovorena.

Promjenilo se sve. Promjenio je sve.

Ono malo što me bilo, odranjalo se.

Moj arhanđeo se obrušio sa nebom na mene.

“Ovo je presuda

koju je donio Bog gnjeva,

da se ljudima

*žudnje srca ostvare
i da ih unište.”
Salman Rushdi*

*Stvari koje su se zbivale u meni bile su glasnije od grmljavine.
Što veća svetinja i molitva, dva put veći grijeh i prokletstvo,
Bog grešnik.*

*Vidjela sam ga cijelog.
Vidjela sam mu isječene dlanove, oči, tabane, tjeme.
Bio je nebesan.
Moj.*

*Tijelo između peta i tjemena.
Stvaran.
Spasitelj.
Iskupitelj.
Moj.*

Voliš me i ne možeš mi ništa.

*Prešutio je sve.
Sve između nas.*

*Naučio me, da znati toliko o Bogu, je opasno.
Bog ne voli takvu istinu.
Bog mora da me nije volio.*

Otišao je sa poljana zauvijek.

*Sjeme je posijao nije znao da sjeme ne klija, ono me počelo
satirati.*

Predahnula je i duboka noć preobrazila je radost u žuč.

Mislio sam, da sam prebolio to podne.

*Izrekla je riječi optužnice za vandalizam nikad prije počinjen
nad nekom dušom i ja sam tu učestvovao.*

*Svo vrijeme sam lažno prorokovao istinu svom srcu. Mjerio
sam istinu po svom srcu.*

Netaknutom. Prikrivenom.

Debelo zašuškanim pod jezikom. Kožom.

Srcu zakovanom u kavez prsa.

*Bolila me.
Razapinjala me.*

*Otimaao sam joj se iz ruku.
Grlio joj noge, zatvarao svoje uši, cičao i plakao.*

*Istjerivala je na svjetlo demone.
Oslobađala me mog mraka.*

Ja sam onaj ko sam.

*Pokvarenost predstave očitovala se u mom koprcanju od sebe
sama.*

*Nisam se bio u stanju zaustaviti u propadanju niti sam
kapanje suza smatrao olakšanjem.
Najzad je moja kiša prokapala.
Prolom odvratnosti i vlage.*

*Grizla bi mi ruke kad god bih je ušutkivao, na kap krvi bi ih
ljubila, mahnito, jezikom trljala dlan, dok je ne bih odgurnuo.*

*Bila je sva uzdrhtala, lomljiva.
Bunar nesposoban za ispunjenje.
Neshvatljiva praznina.*

*Okean brodoloma.
Brodolomnika.*

*Razrogačenih očiju, otvorenih usta slušao sam je.
Glavu uz glavu plakali su jedno drugom u dah, nisu smetale
suze koje su kapale niz duge trepavice.
Njene, njegov, zaboravio je.
Zaboravio je na svoje tijelo.
Strah od mraka, čudovišta ispod kože.*

*Ušao sam u mračnu nju, za njom, gdje god to vodilo.
Tunel mračan.*

*Osjećam šta je nakupila u sebi.
Jurnjavu duhova lijevo-desno kao guske u magli.*

*Izbacivala je na površinu hrpe otvorenih kofera svega duž
hodnika.*

*Odlučio sam, moram obrisati sve, da bi živjela dalje, da bi
gledala, da bih podnio sebe u ogledalu.*

*Zatvorit ću joj rupu u prsima.
Izvadit ću joj iz očiju treperava lica, čudovišne obrise.
Oprat ću je s onu stranu kapaka.
Maglu pred očima uobličiti u neprovidne likove.*

Oduzeti joj užas te samosti.

*Osjetim primicanje svoje smrti obuzet sjećanjem na ekstazu-
metastazu.*

*Nemam čime da usporedim ovu bol. S onu stranu razuma mi
je tišina.*

*Ono podne nakon toliko izgovorene ljubavi, ledio sam se isto.
Gorio sam ljubavlju. Patio.
Želio da patim, jer nisam smio voljeti.
Nisam smio dotaći vodu.
Onda ne.*

*Sad sam iskusan brodolomnik.
Ne bojim se mračne pučine.
Ubijam čudovišta.
Vodim najveći rat sam sa sobom noćima.
Dvadeset i sedam godina dug.*

*Najzad te mogu mrtvog spomenuti bez gorčine i mržnje, oče.
Evo, jednako sam uprljan i uzvišen.*

*Meni nedostaje tvoja opsesivna želja za opstankom, tvoja
upornost u pitanju o vrjednosti prodane duše i vjera.
Vjera u bilo što, što ne osjetim u sebi.*

Proljeće mi je ježenje sitnih dlačica kože.

Ljeto mi je vječito traganje i krv potrganih makova.

Jesenima perem bol iz sjećanja tapkanjem kiše po usnama.

Zima mi je uvijek.

*Pokrij me nečim kad sam nestabilan, odvojen od zemljane
prašine i korijenja divljih trava.*

*Zagonetka mi je kako si ubijedio sebe, uklanjanjem tijela tebe
i majke, da lakše osjećam vašu ljubav.
Ljubav ne osjećam, već neimanje iste.*

*Osjećam se kao komad novina koje kovitla vjetar, a oluja je
samo u mojoj glavi.*

*Dugo sam se sklanjao pod okrilje Božjeg svjetla, poricao sve
između mene i nje što je polehlo.*

*Mislio sam o sebi kao o nekom nepoznatom.
Znajući istinu ne mogu više ćutati.*

*Sad moram znati šta sam spreman izgubiti za onu koja mi je
predala sve.
Pratim je kroz njenu tamu.*

*Znam, čekajući nju utrnuo sam svoje svjetlo.
Pripreman sam za ovaj trenutak.
Sve u svoje vrijeme.*

*Iskliznuo sam iz svjetla kad sam spoznao ko sam.
Okaljani nakaznošću mog nastanka.*

*Bio sam protivnik Božjoj riječi.
Pripreman da vršim Božju riječ
Pripreman trajavo promašio sam jedinu riječ koju sam trebao
izgovoriti.*

Ikad.

Riječ koju sam tišinom okaljao.

*Ja sam onaj ko sam.
Svjetlo sam koje nosi mrak.
Lukava pojava, sveta, a prljava.*

Otići ću do dna i izroniti.

*Zbog nje.
Zbog sebe.
Zbog nas?*

***-20 Claudite iam rivos, pueri; sat prata biberunt
Zatvorite već potoke, djeco, livade su dosta pile***

*Ubrao sam joj tijelo upalo među lišće, uzeo je u ruke kao
melem divljih trava.*

Snažan sam za sve njene slabosti.

Malo hramljem ulijevo.

Tu negdje mi nedostaje srce.

*Naslanjam je tu da se ispravim, da budem prema njoj
ispravniji, pravedan.*

Bila je sva topla.

*Mekana.
Osjetio sam kako mi pristaje uz svaki mišić.
Kao rukavica.
Vrela opna na koži, štit koži da ne odumre.
Znao sam da je bez mene prazna.
Niko.
Prazno korito.
Prazno se ne pretače u ništa.*

*Laž je da mi je ona niko.
Laž nije odgovor.
Laž je dobivanje na vremenu.
Toliko smo ga izgubili.
Dvanaest godina traženja.*

*Smijem da se zakunem, da smo dostigli tačku puknuća, iščezli
iz okrutnosti krute materije, raskrstili s opširnim pravdanjem i
prosto prihvatili pripadanje.
Propadanje jedno u drugo, ukinuli disperziju i raspadanje tkiva
zbog bolesti duše.*

*Sklanjanje sa svjetla.
Znam toliko toga o sklanjanju sa svjetla.
Sklanjanju grijeha ličnog propadanja.
Znam o propadanju mrtvih tijela.*

*Spuštam se otežalim korakom prema kući.
Visoko ćemo se izdići ovu noć.*

Ispovijed ispovjednika.

Sve nijanse sive u krvi noćas mora da se izdvoje.

*Prečasni Oče, oprosti ovom grešnom paru.
Ne govori da je život ugađanje žudnjama.
Sve se urotilo da nas nema*

*Jedva noćas spasismo glave, iznosimo ih na pladnju, garnirane
pelinovim listom i korijenom mandragore, sve gatke ovog
svijeta noćas, da sklopimo primirje između života i smrti.*

*Saznat ćemo od čega smo sazdani.
Sazidani.*

*Urušeni.
Riječi će zvečati smrtonosnim naglaskom.
Naglasit ćemo koliko smo se puta ubili.
Jedno drugo.*

*Neće se moći roditi nikakva beznačajna radost iz ovog potopa.
Praznovat ćemo dan duhova.
Dan mrtvih.
Život koji se slavi od smrti.*

*Strahujem, da ću je noćas pokopati težinom svoje krivnje i
ljubavi.
Užasno strahujem, da mijenom praznine mog života u
ispunjenje neću uspjeti spasiti nikoga.*

*Kako da se oduprem smislu i razumu utisnutom u um?
Reci mi to, mati?
Progovori mi onim bezglasjem, promjeni mi ritam pameti.*

*Hoću da pristanem na njeno prisustvo u sebi, a da se ne
istisnem.*

*Umjetnost crnila treba da posustane pred drukčijom
prirodom, pred mnogobojnim čvorom mog i njenog stiskanja u
česticu.*

Odgonetni mi jesam li sam sada jednina ili množina?

*Oprosti mi, Bože, ako si tu!
Blagoslovi me na ulazu!*

*Dolazim kući, a podučem sam da odlazim. Ne znam kako
odjednom da se u potpunosti vratim.*

*Nisam svoj u potpunosti. U meni je drugi neko.
Neizvjesno je šta u kuću večeras unosim.*

*Jesam li sad bezličan ili ličan kad sam drukčiji od laži, od
predstava koje sam igrao, da okončam čin izdaje sebe?*

*Kiša u meni zamuckuje, osjetim tek poneku kap.
Neću biti surov.*

*Moje istine će biti tvoji stražari noćas, poredane jedne uz
druge nudit će besmisao.
Dok spava zvijer u meni, brzo ćemo proći kapije moje kuće.*

Ništa s ove strane za tebe dobrog nema.

*Ponijet ću te u majčinu kuću.
Sklonište od bijesnih vrtloga građeno neizmjernom odanosti.*

Ugodno je i sad tu, unutar grobnice lijepo očuvane ljubavi.

*Gledaš me.
Vidiš me, ne vidiš me, oči su ti zamagljene suzama.*

Koliki je okean u tebi?

*Reci mi, je li istina, da li iznutra i ti imaš samo munje, tamne
oblake, buru koja noćima kaplje?
Jesi li postala davljenik?
Kakva si, da si moj si jedini spas?*

*Za očistiti se od zemaljskog je kasno.
Noćas me posveti.
Moja tajna beskonačnosti nazočna je na tvom lijepom čelu.
Za molitve neću reći ništa, ispunjene su.*

*Ponovo sam skupio svoje krajeve.
Presvlačim se iz purpurnog u bijelo, plavo, modro, močvarne
zelene trske, neke leteće ribe išarane perjem.*

Miješam nebesa dimom snoviđenja.

Ko sam postao, čiju dušu, čiju glavu nosam?

*Uništio sam prava koja sam polagao na besmrtnost duše.
Čujem zvona stotina katedrala u sebi.
Misa zadušnica.
Spokoj, daruj nam.*

*Spuštam te na krevet, sjedam preko u kut.
Tu ću sjediti.
Čekati.*

Gledati u mrak.

Iz mraka.

***-21 Disiecti membra poetae
Udovi razbacana pjesnika***

*Dječaci misle da lijepo ne krije bol.
Dječaci misle da smiju dodirivati sve što nije oštro. Dječaci
misle da su lijepe stvari svete.
Dječaci vole kvariti stvari.*

*Dječaci bace pokvarenu stvar kada je otvore.
Dječake plaši slomljena unutrašnjost.
Dječaci ne vjeruju ničemu što ne mogu doseći.*

Dječak postaje muškarac kad mu bol omili.

*Mili moj, kakvo si odrastanje imao!
Ne plaši te poderana rana, ogoljena duša ni krzav porub
haljine.*

*Uništila sam ga kroz šiblje i oštro kamenje na tlu.
Morat ću to popraviti. Ne sad.
Sad me sažaljenjem svog pogleda pokrivaš.*

*Jesi li tu bio cijelo vrijeme?
U ovoj sobi?
Unio si me pažljivo. Lijepa je.
Liči mi na grobnicu lijepo očuvane ljubavi.*

*Osjetila sam, spustio si me oprezno na krevet.
Grč je prošao mojim tijelom.*

*Jesam li za tebe neko ko tek treba bolesnički krevet ili sam
bolest koju hoćeš preležati?
Tijelo te odavalo grozničavim drhtanjem cijelim putem, dok si
me nosio.*

*Je li te uplašilo sa koliko ljubomore sam ščepala tvoje ruke?
Tom ljubomorom, čini mi se, mogu te sjetiti na ono vrijeme
kad si bio odraslo dijete i kako me tad nisi htio ispustiti iz ruku,
kao omiljenu igračku.*

*Znaš li, da kad ispustiš igračku, ona prestane da se igra. Ona
umire u kutu uglovima svih udova, krnji se i kruti. Ljuti.
Urušava u sebe manjkom tebe.*

Odmakao si se od mene. Jedva te nazirem u kutu.

U mraku. Ponovo u mraku.

*Jesu li ti ikad rekli da Lucije znači svjetlo?
Gdje je nestalo sve što si nekad bio?
Zar nisam više ona kojoj nesvjesno tvoja misao luta?*

*Cvjetni motiv posteljine birala je žena.
Košulje nisi oblačio odavno ili ih ona više ne pere.
Ili je više nema?
Ili je sada nema?*

*Soba je zagađena nedovršenim mislima i knjigama. Poznam
ih.*

*Poznaš ih i ti.
Ostavljene su po podu, pregažene.*

Govorili smo stihove kao obećanja.

*Mislila sam da su obećanja. Pregažena su.
Tuga je što si me uveo u ovu sobu.
Hoću da te volim.
Hoću da me voliš*

*Čini se kao da razmišljaš koliko sam za tebe umrla.
Tužna sam, očajna sam.*

*Duh tvoj. Nečiji.
Duh tuđinski, razbacan oko nas ukazuje mi koliko ne djelimo
ništa.
Duh neke ljubavi koja je, čini mi se umrla, ali još je tu.*

Ljubav, a tu samo nedostaju tijela.

Tuđa.

*U ovom trenu smoći ću snagu ugurati sebe u međuprostor
unutar grobnice lijepo očuvanih ljubavi ipak da ostanu naša
dirljiva tijela.*

Došla sam naći svjetlo.

Istjerati tamu zauvijek.

Ovako ili onako.

Ustajem sa kreveta.

Ne plaši se, neću pomaknuti niti jednu razbacanu stvar.

Zaobišla sam sve te ikone tvog svetišta.

Klečim pred tobom.

*Neizrečena je to molitva, daj mi šaku sebe protiv svih moralnih
načela.*

*Moj oblik i tvoja sadržina kinje jedno drugo, jer kipte jedno ka
drugom. Popucaj te membrane, brane, barikade i pusti me
sebi.*

Šta ti je važnije, sloboda ili pobjeda?

*Podigao si glavu zakrčljalu poginjanjem. Vidim tragove suza
na tvom licu.*

Tvojih i mojih.

*Kosa ti je duga, mnogo duža, nego kad sam te vidjela zadnji
put.*

Lijep si. Divan si.

Ništa ti gorčina nije pokvarila skladnu liniju usana.

*Mogla bih te beskrajno dugo gledati.
Nikako ne sklopiti oči.*

*U krilu ti je ruka i sklapam dlanove oko nje.
Dlan na dlan.*

*Toplina sunca i treperenje vjetra.
Nosiš uvijek iste darove mom trbuhu.
Jedva da osjetim ožiljke dlana.*

*Trebali smo se pažljivije igrati. Manje ozbiljno.
Trebalo nas je manje boljeti na dodir.*

Ne sanjam te.

Svjesno sam odlučila, da boraviš stalno u mojoj glavi. Kako ko to zove, nije moje da razlučim.

*Nismo isti, ali zato što se nismo prepoznali.
Dovoljno upoznali.*

*Mijenjali smo svoje likove po potrebi. Čin iz čina igrali se
pravednika, ljubavnika, prolaznika, pokornika, pokojnika.*

*Uškopili smo potrebu odgađanja života na račun smrti.
Izračunali smo ih previše za dobar ukus tek dva prosta života.*

Popustimo malo bar noćas.

*Bolest je to što te i danju i noću maštam. Noćas kao i
prethodnih života.*

*Svaka noć, smrt je ista.
Svaka smrt, dijagnoza je ista.
Nek' mi se život ugasi, ako ikome štetu čini.
Šteta je postojati nikome.*

Boliš me, od zuba, od usana ... nemanjem.

Sva ova noć i na izmaku sam snage.

*- Hoću ispovijed.
- Ne govori ništa.*

*Lomili smo koplja ponovo.
Plima i oseka.*

- Idi spavaj! Umorna si. Ima vremena za ispovijedi.

- Šalješ me u krevet kao u kaznu! Šta kad se probudim? Zašto tu? Zašto ti ne spavaš? Umoran si, nosio si me.
  - Biću dobro...lezi, ne boj se.
- Ti me se bojiš ili za mene? Smijem li biti ovdje?
  - Smiješ li?
- Ne odgovaraj na pitanje pitanjem. Krevet, je li tvoj? Soba?
  - Nije moj.
- Vidiš, u tome je sve. Mrzim sredinu ničega. Sve usput, nečujno. Ostavi ovu sobu, sve. Imam iste ove knjige, imam ih i više, neće ti ništa nedostajati.
- Ne idem nigdje. Nisam te doveo da bi bježala, ali ako želiš ići...
  - Ne, ne želim nigdje. Samo ova soba, muči me to.
- Soba je samo soba i ne misli o tome. Spavaj, molim te.

Lakomisleno učitelj postade učenik i njegova odlučnost se raspolovi na njegovu lakomost i njenu lakoću.

Korak po korak odbijali su se od zemljanu plohu kao da uče prve korake. Nerazumljiva ljepota stvaranja novih koraka u plesu njihovog života utkana je u tu sliku.

*Nekome sa strane izgledaju ujednačeno, zaneseno tijelo
umorno od plivanja baca se u postelju na predah.*

*Nije sjela na krevet.
Gledala ga je.
Spoznavala.*

Zastala je leđima naslonjena na njega.

*Sve što joj je odgovoreno, rečeno je da se izbjegne odgovor.
Dao joj je oprost za svoju ljubav.*

*Soba je samo soba.
Krevet je samo krevet.
Idući tom mišlju nudi joj odlazak u krevet i to je samo to, samo
odlazak na počinak.*

*Ništa nije bitno.
Vratili su se na početak.*

Je li to izgovorio?

*Lomila je svoja koplja.
Pred njom se razvijala bijela posteljina predaje.
Stvari su stvari, soba, krevet...*

*Osjetio sam miris njenog vrata prateći je ka krevetu.
Ne vjeruje mi.*

Olako sam koristio vjeru i sad me izdaje.

Vaga pred krevetom ceremoniju izdaje.

*Zaudaram previše na mene bivšeg.
Misli u samoći će otvoriti oči.*

*Još je u groznici i ne vjeruje da sam došao.
Glancao sam ubjeđenja o čistoći i nekadašnjoj istini. Poričem
se i odričem djela kojima joj naštetih. Nauk je to: mrziti svoj
život i opet ga ne ispuštati.*

*Obolio sam je.
Pomoći ću joj.
Njoj. Sebi.*

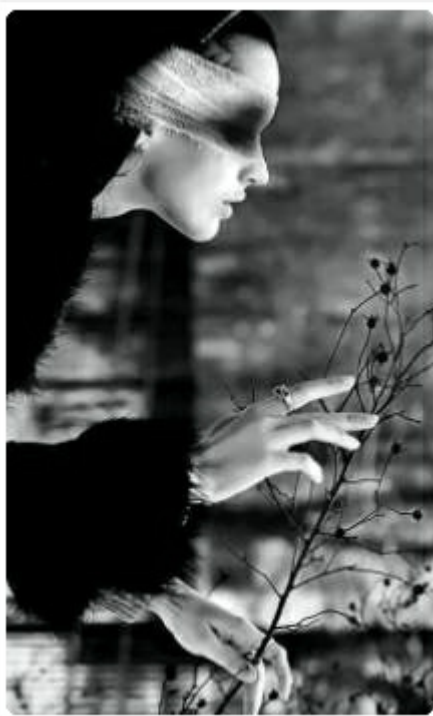
*Ne znam kako je to sebe osloboditi.
Učit će me ona noćas sve potrebno.
Moram je osloboditi haljine.
Može trenutak stajati sama.*

*Odmičem se od nje tek toliko, da joj prebacim haljinu preko
glave.*

*Obolila me u trenu.
Drhtim. Gorim.*

*Ruke su mi u vatri, dok je dotičem.
Skidam sa nje komadiće trave, opale latice, grudice blata
zalijepljene za kosu.
Vrela je od umora.
Moram je obući.*

*Nije da želim.
Tako treba.*

***-22 Delicta maiorum immeritus lues
Nevino ćeš ispaštati grijehe predaka***

Slijepi su se našli, teren je neispipan, ima vremena za sve ...

*“O, tugo,
za mjestima što nikad
ne bijahu dovoljno voljena
u času koji traje
kako bih izdaleka
u jednom dao im dahu*

*zaboravljen pokret,
naknadne koračaje.“*

*Rekoh svojim bježanjima zbogom.
Obukoh joj moju košulju.
Da zna da je moja.
Košulja. Ona.*

*Ne znam koliko me shvata.
Moje odlaženje uobličilo je njen strah, moj se pogled zato
mijenja na sve stvari, ali ja joj se sada vraćam. Ostajem.*

*Samo da ispunim i njeno i moje traganje konačnošću.
Neskršivim krajem, makar se za to svijet skršio.*

*Ona nije ona, ona je ja. Zato neću strmoglavno odvaljivati krhke
temelje naših tjelesa.*

*Poći ću unazad, od dijaloga ka govoru.
Moram je naučiti da govorimo opet.
Toliko godina govora u prazno.
Porazno.*

*Iste riječi naučit ćemo da govorimo.
Zvuk će biti isti, isti kao da silaze s usana anđela.*

*Nije ovo ispovijed, toliko tišine, mirnih pokreta.
Ovo je krštenje.*

*Skida moju robu i prljavštinu sa mog tijela. Mog tijela.
Je li moje još?
Čini mi se, kožom tijesnom obavijam prostor njega i sebe.*

*Oblači mi svoju košulju.
Oblači me u svoju.
Došao je.
Po svoje.*

Spustila se koljenima na postelju kao da ulazi u vodu.

*Neću zauzeti sav prostor. Ne treba mi.
Trebam ispunjenje prostora.*

*Ne ličim sebi, nego onom što od sebe najgorče krijem. Strah
da me ne trebaš koliko ja tebe.*

*Kako jadan revolucionar bivam kad umirem od straha pri
pomisli ne na poraz, već na pobjedu?*

*Da li ću nas znati provesti sigurno kroz ovu noć?
Da li je moj vrhunac novi oblik ponora u koji ću nas survati
mислеći da znam misliti?*

Mislim da noćas ne trebam razuma koliko srca.

*Prelazim krevetu na jednu stranu.
Jedna meni - jedna tebi.*

*Gledam tvoje tijelo.
Isto, samo dvanaest godina snažnije.*

*Fantomski si ud celofanski sačuvan u mojim arterijama.
Artiljerija pupčanom vrpcom obmotana mi oko izrodnih želja.*

*Vadiš se iz okvira moje uskolale krvi.
Izvlačiš košulju iz ormara.
Čistu.
Novu.
Platneni prevjes skriva pogled na tebe.
Lijep si.
Sakriven takav.*

*Dva tijela.
Ornamenti ucrtani u oltare deformacija, dezintegracija.*

Onaj ko ne misli na svoje tijelo, postaje njegova žrtva.

*Ona žrtvovana tijela.
On žrtva tijela.
Dva tijela.
Dva taoca kože i kostiju.*

*Sudbina ih je dovela jedno pred drugo.
Slučajnost.*

Ljubav je nezaboravna, jer se oko nje okupljaju slučajnosti.

*Dva slučajna tijela idu ka istom neočekivano, istovremeno,
vođeni smislom za lijepim, vođeni potrebom za ispunjenjem.
Onda ispunjavaju čaroliju sobom, mjenjaju ljubav na svoju
sliku.*

*Spoj tijela iste prirode nema teret.
Teret nose tijela koja se otimaju prirodi, kalupe je po mislima,
željama, potrebama.
Sav teret njihovih tijela bio je u njihovim tijelima, postavci
napravljenoj mimo njih samih.
Život vođen tuđim slučajnim ispunio ih je najdubljim
beznađem.*

*Život čovjeka slijedi zakon prirode.
Zakon prirode je neukrotiv, a neukrotiva voda se vraća koritu
... uvijek.*

*Čarolija postojanosti.
Sigurnost savladavanja prepreka skida teret trenutnog. Teret
su skinuli sa tijela savladavanjem vremena, običaja.
Čarolija postojanosti.*

*Slijedom putova predaka oni su promjenili svoja ušća, a ne
izvore, anomalija je bila u nasilju.*

*Noćas njihova ljubav utapa žeđ. Prevrću čašu.
Preljevaju se korita.
Raskidaju hodočašća pustinjom.
Vratili su se istovremenom.*

*Napravila je mjesta u krevetu.
Bolje od mene je znala moj strah.*

*Pružila mi je ruku.
Uzeo sam je i stegnuo.*

*Držao sam se za njenu ruku kao da se utapam. Uzvratila mi je
istovremeno upornošću za koju se dugo pripremala,
upornošću osobe koja zna da drži nit života. Posljednju.*

*Osoba koja drži ljubav svog života.
Prvu. Posljednju.*

*Ljubav koju nisu usnuli.
Ljubav koju su stvorili.*

**-23 *Auditis, an me ludit amabilis insania*
Čujete li ili me vara prijatna iluzija?**

*“Moje srce, ptica divljine,
našlo je svoje nebo u tvojim očima.
One su kolijevka jutra,
one su carstvo zvijezda.*

*Moje su pjesme potonule u dubine njihove.
Pusti me samo da se vinem u to nebo,
u njihovo osamno bespuće.
Pusti me samo da djelim njegove oblake,
da širim krila u sjaju njegovoga sunca.”*

R.Tagore

*Znao sam, da gaseći svjetlo lampe kraj kreveta neću ugaziti
mrak. Neću utonuti u san.
Učinit ću jedino što mogu.
Ispovjednik za njenu ispovjed.
Oproštaj za moj grijeh.*

*Sad kad su ugašena svijetla, ljubavi, moram ti reći kako
propadam.
Mogu te zvati ljubavi?
Mogu ti reći sve?
Primakni mi se, jer nisam više na toplom.*

*Ulazim u podsvijest, tamo prebiva hiljadu njih, poznatih,
otupjelih misli.
Razabirem neke koje bi mogle biti predviđanje.*

Nijedna nije predviđjela pakao koji je došao.

*Priznajem, izgubila sam nadu, živjela sam bez tebe. Dan kad si
me napustio, rekao da odem, da se udam, bila sam ljuta.
Rekla sam, sad nek mi bude šta god ... i bilo je.*

*Došao je čovjek i njegove ruke ka meni.
Nisam to htjela. Borba je bila unaprijed izgubljena, jer sve što
zoveš tuđim, izgubljeno je unaprijed.*

*Uzeo je kožu, kost, krljušt ribe koja mu je iskliznula brzo.
Naučio me koliko mogu da mrzim, pomaknuo ljubav u stranu.
Oteo mi dušu.
Isprljao me.*

Pokušala sam sakriti rupu gdje je bila duša.

*Obukla sam poklonjenu svilu, uzela naknadu za kost i kožu, ali
srce sam sakrila.*

U tebe.

*Ono podne, kad sam te pustila sebi i od tada sam bila sa
tobom.*

Stalno.

Moj štit od samouništenja.

*Rekla sam istinu, odmah sam te voljela.
Rekla sam i da ti voliš mene.*

*Ti si me čuo, nakon toga otišao.
Mislim da si me čuo.
Ne znam, u to jedino nisam sigurna i ja tako znam ne biti tu.
Ne slušati ... ne osjećati, pustiti da se vlada sa mnom.*

*Bila sam prazna, puna, smiješna, plačna, satima zamišljena,
rasuta po vjetru kao pržina.*

*Iz mene vise ne govori djevojčica koja tvoje anđele zbog
zabave lovi i pušta nazad.
Anđela nema.
Nema zabave ni djevojčice.*

*Znaš, sve litanije izustih čekajući da me spasu.
Neko.
Iko.
Bilo ko.
Nije niko došao.*

*Nastanih se tamo gdje smo bili zadnji put, tu sam sadila u
zemlju sjeme i molila. Na sav glas.
Obučena u jagnje, lav u meni je zavijao.*

*Dovlačila je zvijeri livada.
Pratila sam ih, slušala njihovu slabost.
Nikad više jagnje.*

*Optuživala sam.
Pružali su ruke na pomirenje.
Primirje.
Uzalud su dolazili.*

Nestalo je tepanje, dočekalo ih je razočarenje.

Korov je spaljen, da bi livade dobile novi život.

*Molili su da odem, prijetili i povlačili se.
Smrad i gnoj, isparila je parfemska čestica i klica žudnje. Golo.
Gola istina.*

Ništa nije dolazilo od mene, osim molitvi na sav glas.

Plášila sam ih.

*Vikala o propasti, trenju, gnjilosti korijena zabodenog u tijelo
jalovo ljubavlju.*

*Djevojke su dolazile i za par mjeseci se razbježale.
Plašila sam ih.*

Ja sam i dalje sjedila.

*Dani su prolazili kao krnji listići drveća, sunce je bilo jarko.
Pomaknula sam se u hlad.*

*Ništa u mom životu nije bilo bitno.
Sve dođe na vrijeme onom ko zna da čeka.*

*Počeli su mi prilaziti ljudi.
Razvaljeni... olupine nanesene vodom.*

*Osjećala sam se kraj njih čitavom.
Bili su oštećeniji od mene.
Vidjela sam njihove rupe.
Oni nisu vidjeli moju.*

*Pitala sam se šta si ti vidio kad si me gledao zadnji put? Je li
bilo rupe uopšte? Jesi je vidio?*

*Raskinula sam obećanje, da ću te namoliti.
Sve neispunjene molitve donosile su mi žalost.
Nisam imala vjeru, ali sam imala ljubav.*

*Počela sam govoriti o ljubavi.
Olupinama.
Prisutnim.
Rupi.*

*Ko god je dolazio, govorila sam koliko te volim.
Tebe, samo tebe.*

*Čuli su tebe sa mojih usana.
Govorila sam tvoje riječi i one koje sam htjela, da budu tvoje.*

*Olupine su se krpile ljubavlju brže, nego molitvama.
Očaj je previše žilav, da bi ga prelomila vjera.
Kad si na dnu nebo je previsoko.*

*Polako su otklanjali rupe.
Rupe su nastajale sporim urušavanjem i trebalo je izaći sa
dna.
Prazniti sjećanja boli.*

I tako je bilo.

*Palili su svjetla bojažljivo kao krijesnice u prvi sumrak, zatim
plam grozničavih želja.
Gorjeli bi vjerom. Vatre neutažive.*

*Za njih ništa obala nije mogla da učini.
Tužna obala vječite oseke.*

*Vrijeme ih je uspravljalo.
Postajali su zastave, predali su se u tuđe ruke.*

*Prepoznavala sam im lica po gradu. Ubrzo ne bi imali lice,
samo ožiljke, znak prošlih rana.*

*Gledala bih plutanje površinom, spremnost za buduće
brodolome.
Spoznali su svoju propast i spas.*

*Prošlost se sa tijela cijepa kao krpa, da osigura koži da diše,
dok usne uzdišu.*

*Spokojno sam okretala glavu.
Opkolili su se stvarima, vremenom, kad kad je bol potpuno
zamrla.*

*Zaboravljala sam ih. Neke.
Neke ne.*

I

Sjećam se jednog pisca.

*Naročito ga je boljela ne rupa, već nepostojanje ičeg, da je
ispuni.*

Ličio mi je pomalo.

*Pjevao je o ljubavi, govorio o ljubavi, imao je divan glas, ali
nije imao svoju pjesmu.*

*Treba kidati, stvarati, strvinariti prodavnice lijepog izloga duše
u ne zao čas.*

Moj sasvim opljačkan nije ničemu vrijedio.

Trošilo se vrijeme u zamjenu za sadržaj.

*Sjedili bismo danima paradirajući parodijom proizašlom iz
kopije, falsifikacija nas u neke druge.*

Ja sam pripovijedala o ljubavi.

Ranjavala se tobom, da bismo izvukli njegov ton.

Toliko poezije, proze, sve za jedan.

Samo jedan.

Nije ga pustio van na kraju.

Nije našao put van sebe.

Ostao je sam u sebi, sretan za sebe.

U mnoštvu, uvijek sam u sebi.

Kao orao.

Orao nikad ne traži drugog orla, ali ton je istražio.

Sebi je govorio ljubav, valjda je tako najbolje čuvao.

Nije mi smetalo što ga ne čuh.

Ton za jedno drugom nema značenje, ponajmanje isto.

II

*Vojnik bez noge dolutao je nesvjestan beznađa. Muku njegovu
sam poistovjećivala sa tvojom boli.
Bolio si me i vani i u glavi.*

*Donio je na obalu oštro staklo.
Gazila sam da me manje boliš.
Sebi je pucao u nogu, da ne postane ubica.*

*Učeci da koristi oružje ubio je ljude. Bilo mu je važnije da
preživi, nego živi.
Preživljavao je svoju smrt neprekidno.
Predstave rastajanja.
Ulizačkog kukavnog vraćanja.*

*Talasio je sobom.
Kretanje mirnog položaja.*

Jezero strave i užasa.

*U ograničenom bijesu, korom tijela zatvoren, sabijen tijesno u
svoj otrov, izmislio je gore stvari po sebe.*

Gore od priznanja smrti.

Laž.

Izmislio je, da su ga drugi upucali, ubili.

Nije pomoglo ničemu.

Nije mogao da osjeća.

Nije znao da suosjeća.

Pucao je sebi u nogu i pustio da gnoji.

Živ se raspadao. Nije osjećao.

Imao je rupu.

Slušao je nekad, nekad i ne.

Nisam uvijek govorila.

Ćutala bih.

Prosto si neizreciv.

Prosto te nekada ne bi čuli.

Uglavnom do njih je dopirao vlastiti eho.

*Ljudi čine šta čine, osim ako nađu saučesnika. Učenika.
Taj nalazak je tek otkriće, otkrivanje da više nisu sposobni
sami išta činiti.*

Učenik, umjesto ogledalo-progledalo.

Progledao je kroz rupu svoj kraj.

Otišao je noseći svoje verzije stvarnosti.

Vremenom je manje osjećao nogu.

Vremenom je zaboravio svoje male smrti.

Vremenom je samo privremeno.

Znaš, dugo je to čekanje na tebe.

Umor me svlada.

Nisam se lako držala površine.

Moja rupa me znala odvući na dno.

Lelujala bih u svom bolu.

Tih dana sam te proklinjala.

*Željela da se isprljam, opravdam tvoj nedolazak, jer imala sam
samo tebe i nisam te imala.*

*Gledala sam rat trava, čekala da mi izraste nova glava,
ispražnjena i razvodnjena, nepromočiva.
Ova ista samo curi suzama.
Kriomice se tako dogovorila davno sa tobom.
Davnim tobom.*

*Ja ti sad ne opisujem svoje riječi, sve izgovoreno sam čula od
drugih.
O njima.
O sebi.
Zato se tako malo znam.
Uglavnom su u meni stvari nezavršene.
Žalosno neizvršene.
Kao finale sna.*

III

*Vidjela sam vatrenog čovjeka.
Pustili su ga u vatru. Samog.
Čekao je uzalud.*

*Zemljom je ugasio plamen.
Prestao je da gori i gomila se razišla.
Prestali su mu prilaziti.*

*Spaljenim.
Svoje tijelo osjećala sam kao on svoje.
Odjednom nisam bila sama.*

Pakao je postao tijesan.

Nisam više mogla stražariti nad tobom.

*Stražar mora biti sam i najbudnija straža u gužvi zadrijema,
sklopi oči.
Teško je isprati maglu iz očiju.
Moja magla si ti.*

*Govorila sam magli o magli.
Zamutila sam granice sebe tržeći te između međa.*

Krivih leđa, zatvorenih vjeđa. Ti.

*Jedino si što vidim, oči otvorene, oči zatvorene.
Moja ljubav za tvoje podne, promijeni oblik u iluziju.
Ekspanziju.
Raskoračila sam svu sebe da te pređem, nađem.*

*Zaboravila sam, da me ljudi slušaju.
Padala sam u vatru.
Groznica me dovodila kroz maglu.
Voljela sam te pakleno.
Vatra je otjerala vatru.*

*Popepeljena sam te čekala čista.
Bespotrebna.*

*On se počeo guliti na moje oči.
Mijenjati kožu poput zmije.*

*Obukao se sav u ljubav.
Nije znao više za kožu.
Štambilj. Samo srce.
Nije tako tijesan imao mjesta za tijelo, odnio ga je.*

*Olupine su takve.
Voda ih nanese na obalu kao štetu, a vremenom negdje one
su slamka spasa.
Trebalo samo pustiti vremenu da djeluje.*

*Vremenom, ostala sam sama.
Ostala sam.
Pustinja.
Niko više nije dolazio.*

Samoća me pavela na drugu stranu.

*Sjela sam nazad na mjesto gdje smo stali.
Gorjela sam na suncu.
Ti bi dolazio kroz suze i znoj.
Govorila sam ti o ljubavi.
Oboljela sam.*

*Pulsiram tobom, puniš me nježnošću.
Nesagledive su posljedice na šta me možeš sve navesti.*

*Pokušala sam se ubiti.
Zakoračiti sa visine u prazno, samo da dokažem da se i sa dna
može dublje pasti.*

*Nisam.
Bojim se da te ne izgubim.
Ne ovdje.
Nisi dolazio, izgubila sam te ovdje, ali tamo, s one strane
smrti.*

*Samoubistvom bih nas zauvijek razdvojila.
Nada mi je, da ću umrijeti uskoro.
Bolest nije brza koliko nemilostiva.
Skoro ću te vidjeti s onu stranu.
Još par godina i kraj.
Bar na tren, dok mi pred očima otreperi slika raja.*

*Ti si mi dobar, ja nisam.
Tako sam povrijeđena.
Stalno obećana.
Obećanje ljubavi tebi koji ne dolaziš.*

*Lagala sam rupama, da ih pokrpam.
To si ti radio meni, zar ne?
Vidio rupu i krpao je ljubavlju.
Obolio me.
Umro si me.
Dao život i umro ga.
Podjednako proklet i svet.*

*Kad si kraj mene, nebesima vlada ravnoteža. Ravnomjerno je
sve raspoređeno.*

*Iz mrtvih se vraćam, da te vidim, jer ja nemam mjere. Imam
snažan okus tebe na jeziku, okus od kojeg nema mjesta ni za
glad ni za žeđ, razgovor.
Samo jedno: volim te.
Voli me. Volim te.
Molim te.*

*Mmh, umorna sam sad,
moram da spavam.*

***-24 Inter os et offam multa accidere possunt
Između usta i zalogaja mnose šta može dogoditi***

Obala.

Najzad čista.

Trebalo joj je, da ne izustim ni riječ i nisam.

*Ako se mora nešto izreći ne smije se činiti u bezumlju, a
bezumlje me obuzelo.*

Nisam se molio ni za šta.

Pustio sam da je talas sna odvuče.

*Disanje joj je postalo poput jezera mirno.
Čekao sam da utone u mir.
Čekao sam riječ ljubavi.
Zakasnila su sva moja djela i najzad je došla na usne*

Oduvijek.

*Znao sam, da u meni nešto nije kao kod drugih ljudi. Neka
neobjašnjiva tuga, kao za nekim davno umrlim.
Nešto što me držalo u kavezu, ma koliko kavez bio širok i sva
moja umna propinjanja i spoznaje nisu me mogle osloboditi
uvjerenja.*

*U meni nešto nedostaje.
Nikad zaista nisam bio spokojan.
Spokoj koji donosi dobivena bitka.
Spokoj koji dođe saznanjem, da si na pravom mjestu u pravo
vrijeme.*

*Moje vrijeme je uvijek bilo ispred mene, iza mene.
Sustizao sam se ili beskrajno čekao.
Nedostajalo mi je priznanje.
O sebi.*

*Siromašan sam duhom.
Tijelo me posve uplašilo.
Puno podražaja, boli i zadovoljstva, a duhom mi vlada glad.
Uvijek samo glad.*

*U paklu sam, a isto me čeka i sa druge strane.
Nikad se nisam zapitao o toj drugoj strani.
Otac me naučio, da ne sumnjam.
Sad sam posve otrovan sumnjom.*

*Dao sam unaprijed ženi oprost.
Dao sam joj najgore grijehe.
Dao sam joj sebe.
Dao sam joj samoću nakon.*

Iskoristio sam sve zloupotrebe, samo joj nisam rekao istinu.

*Volim je.
Od prvog trena je volim.
Od prvog trena bili smo srećni.*

*Onda je došla ljubav i izvitoperili smo svoju prirodnost u nešto
pogubno, u igru namještenu da se izgubi.*

*Nikad romantično nije izraslo iz logičnog.
Ograničenog.*

Ogorčenog.

*Nijedno se nije usuđivalo reći šta misli.
Mislilo se samo ono što nije smjelo da se kaže.*

*Srca su narasla preko mjere i začepila usta.
Bili bi mudriji da su se predali ludosti, plazili jezik i kreveljili se
kao na početku kad je zaljubljenost donosila radost.*

*Ljubav je došla, da ih savije po sebi.
Trenuci su postali mučni, puni prijekora, neizrečenih nježnosti.*

*Htio sam da opet možemo raspravljati o filozofiji i svemu čime
smo punili usta, da se ne izlanemo.
Uzajamno dopadanje produbilo je jaz propadanja.*

*Ljubomora je isto kao i želja ... ne sluša razum.
Srce je isti tiranin kao i duša.
Divi se iskreno samo u najvećim mukama.
Zato nikad nisam u snu letio, ispunio mi se život propadanjem.*

*Klečao sam satima, svi anđeli su dobivali njen lik.
Htio sam da pati.*

*Budio sam se drhtajući od straha, da će otići drugdje.
Noću ... iskreno.*

Jutrom sam savjesno govorio, da je vrijeme da ide.

*Bjesnio sam na svoju dvojakost.
Na svoju slabost.
Žalio tu bol.
Želio da smo isti, da osjeti moju bol.*

*Naučio sam vremenom o boli, malo sam poznavao svoje srce.
Bio sam u vlasti Božjoj.*

*Zavolio sam je prije, nego sam je dotakao.
Tijelo je došlo poslije srca, duše.*

*Vatrenije sam se molio zbog nje.
Nemilosrdnije ispravljao tuđi obožavajući grijeh sa njom.*

*Znao sam prekinuti molitvu usred riječi i uhvatiti se u pripremi
govora za nju. Postala je moj tajni vrt.*

*Nestalo je u meni posvećenosti.
Molio sam se Bogu u vrijeme predviđeno za molitve.*

*Molio sam se za nju stalno.
Stalno za nju.
Za sebe.
Njoj za sebe.
Sebe za nju.*

Bilo to i žrtvom sebe za nju.

*Moj odlazak od nje konačno je bio manifest žrtve.
Volio sam više sebe.
Izdalo me srce.
Okrenuo sam se Bogu.
Iz straha najviše.
Od kazne.
Kazne, da će je uzeti od mene.*

*Godinama sam mrzio sebe.
Godinama činio šta Bog propisuje.
Na silu.
Nevoljno.
Mrzeći i njega zbog sile.*

*Silno sam želio jedino što nisam mogao imati.
Mogao sam, ali nisam mogao.*

Dvojakost.

Odricao sam se duše, da bih je zadržao.

Nikad nije bila moja, da je dam.

*Prvim pogledom na nju, u svjetlu onog podneva, duša me je
napustila.*

Sav sam njen.

*Ljubavi iz mladosti, pogažena travo ili iščupani cvjete, tuđom
žudnjom.*

*Tko zna da li sjećanje ili mene voliš?
Ono što želiš, neću ti reći, ono što želim, čuti neću.*

*Sve što je sa tuđe strane ravnodušno zovem mrtvim, mojstvo i
tvojestvo je živo, samo se izmijenilo u blizinu.*

Poprimilo poznate mi ruke noge, usne.

*Vidim, ide mi oduvijek što me išlo, još uvijek vjerujem u sve u
šta oduvijek vjerujem.*

Čekam da u razmjenu vjeruje u mene Bog.

*Red je da se obezvrijedi kaos kajanja opraštanja i žaljenja za
nekim propuštenim stvarima.*

*Pored svega što ne trebam, trebam da si ti tu, ali zar nije
bolje, tako kažeš, odmah pokleknuti, podleći?*

Opet ličiš na saučesnicu prošlog mog bića, dušeprolića.

Ponovo spremni zamišljati i zaludivati se.

Prekinuti čekati na nešto ili ništa, čekati na ne ili na da.

Oboje će doći do kraja.

*Provlačimo se iz dana u dan, ali slabo je to za nastaviti u
samoći.*

Ako se ne prisvojimo, oboje ćemo doći do kraja.

Zato su u moje molitve vremenom uselile praznine.

Ćutanja.

Molio sam se.

Tražio odgovor. Nikad ga nisam dobio.

Najteže spoznajemo spoznaju.

*Nisam tražio odgovor od Boga, zaista, tražio sam njen.
Bog je obitavao u pokretima, običajnom nauku stečenom
rutinom, rutini pružanja utjehe, rutini odavanja pošte.*

Rutini kojoj sam kao zamjenu za ispraznost dodavao suviše elegancije.

Teret jeste nelagoda.

*Praznina jeste neprekidno mučenje.
Povlačenje izaziva povlačenje.*

Bog se povukao.

Prazninu nije niko mogao ispuniti.

*Kad se majka objesila, nisam plakao.
Zatvorio sam oči.*

Lakše sam nestao kroz zatvoreno, nego otvoreno.

*Djeca ne naslijede sve od roditelja.
Majčina umjetnost da lebdi, nije me proizvela u pticu.
Ozbiljnije sam obujmio kavez.*

*Prvi zakon sam naslijedio od nje, imaš pravo da se predaš
kome hoćeš.*

Ništa ne može promjeniti ono što smo.

*Otac je nasmrt iskrvario.
Nisam plakao.
Gledao sam promjenu tijela.*

*Nije sve što se razlijeva tok nešto je upijanje.
Nisam dokučio da li je u meni došao ili otišao.*

Smrt je relativna koliko daješ prostora da te obuzme.

*Ništa se među njima nije promjenilo.
Namjenjeno im se ispunilo.
Ispunili su prazninu.*

*Preživio sam sve dubine crnog i krvavog.
Nosio sam kišu u sebi, a sjećanje na ljetno popodne. Odricao
se sebe.
Nje.
Predugo.
Nosio sam je u sebi kao talisman.*

Zbog nje opraštao svetogrđa, da bih i njoj bilo.

*Opraštao ubistva.
Opraštao požude, krađe, laži.
Opraštao sam svima izdaje.*

Njoj jedinoj nije bila.

*Nije izdaja izdati izdajicu.
Nije to grijeh, nije njen.
Moje ćutanje je izdalo.
Nju.
Mene.
Nas..*

*Uz nju, sav sam bio duša.
Bez nje, prazan.
Sav gladan.
Za njom kroz tunel svjetla, sav u njoj, samo njen.*

*Iznutra sam i ne znajući, ubijao je, a volio sam je.
Volim je.
Voljet ću je i kad nas ne bude ovdje.*

*Dugo sam služio Bogu.
Nemam snage više.
Nisam molio za sebe.
Nisam nikad.*

Samo za ljubav.

*Zatvorio sam oči.
Čini mi se, da je prošlo par sati u tom lakom snu.*

Ljubav leži do mene, vani je još noć crna.

Ima još mraka u meni.

*Čovjek sam sebi nepoznat, zamišljen dušom.
Ne priznajem od oka stvari proste i činim ih dubokim muku
sebi da uvećam.*

*Čovjek sam, reklo bi se, zagonetan, nejasan, znači čovjek sam
kojeg rijetko sretoh.
Za sve vrijeme sebe, nikad da se nađem.*

*Mnogi nisu imali priliku da to kažu.
Onako naglas ili drugome.*

*Ja ću na rastanku sa sobom jednostavno poljubiti ovu ženu i
odvući se tihim korakom. Tom praskavom meni dat ću priliku
za zadnju grešku, pružit ću sebi pomoć, jedinu koju poznam,
posljednju pomoć.*

*Umjesto sebe, ugledao sam se kao kip i razbio od straha.
Gospodine, da li da se lažemo, da imam išta za dalje?*

*Ona cvili u snu, moli da ostanem.
Jecaj u oluji.
Ovu noć moramo proživjeti svojim borbama.*

*Otkud da je ja ovako prljav trujem lažima o budućnosti?
Guram se u nju.
Guram zametak.
Ideju.
Misao da ću se od nečovjeka imati za čovjeka.*

*Zar da uništim nebesa koja mi je otvorila, ovakav sav od krnjih
ruku i slomljenih krila?*

*Zar da umjesto zvijezde, u nebesa očiju, krhotine joj
kristalizovanih suza i kamenac tuga stavim?*

Neće biti život više u moru kojih sam pokvario.

Tupost je prvo što sad moram naći.

Glavom mi prolazi hiljadu misli.

Bliskih i opasnih.

Režući paniku i krivnju okončati bitku.

Moram se moliti.

Ponovo.

Prvi put ponovo.

Znam li kako?

*Isparile su sve riječi kojima bih mogao da se pravdam. Ostalo
mi je samo priznanje.*

Istina.

Nosim je pred Boga.

Zvat ću ga Milostivi.

Zvat ću ga Dobri.

Zvat ću ga Svetim, samo ne Pravednim.

Kazna je preteška za moju nepravdu.

Ne mogu više lagati.

Ona je prošla svoj pakao, da bi mi donijela sebe.

Neću da krene noćas za mnom kakvi god svjetovi bili iza.

*Hoću da budeš hrabra, uspravna, da se ne bojiš mraka i zala,
sve je iza nas.*

*Moram ti biti milostiv, dobar, pravedan.
Moram joj dati istinu.*

*Samo da okončam laž.
Najgoru.*

*Možda ćeš sutra prestati i ti disati.
Možda nećeš htjeti više živjeti.*

*Možda ćeš me ipak potražiti, dovoljno bolna i luda od sjećanja
na poljupce i odlučit ćeš i ti umrjeti.
Zbog mene, najveće nježnosti na svjetu koja te uništila.
Zbog nas.*

Spokojan sam.

Pred Bogom sam, eto, izgovorio se.

*Muči me jedino ta moja savjest.
Posljednje što dugujem svom prošlom.
Raskinuti obećanje, davno zadato.
Ubiti svoju dušu.
Oprostiti sebi sve tišine.*

*Ne planiram plan.
Odavno mi je nasljedan.
Prikupit ću suosjećanje za nedjela, vratiti suze nazad.
Njene suze.
Za nju suze.
Za mene...*

*Sumnjam u svoju snagu za to.
U meni se tek budi želja, da zaista služim kao ranjeni vojnik
koji liježe pod zastavu svoje borbe.*

*Leđa bih odrao bičem.
Razapeo se.
Propovijedao gradom, vikao o veličini Božje milosti koja
donese mir.*

Dva su izbora: izgubiti ili predati se.

*Nikakav mudar plan kad vodi me naučeno.
Odsustvovat ću iz sebe.
Predati se služenju.*

Očajnički se stidim, ali ne vjerujem

Kroz hodnik očevoj sobi.

*Korijenjem predaka zvala je, dočekala me nježno. Tapkajući
po mraku vođen sam oštrom odlukom.*

U pamučni haljetak ogrnut, u mraku, nalik na avet.

Ne nagađam.

Avet sam bio.

Sav drugdje.

Tijelo mi je samo omot, spreman, da ga razderem.

Niko toliko ne smje znati o sebi.

Sobom vladati.

Napipao sam mastionicu, pero.

Otpečatio očev svezak papira.

Korak je teži, što je odluka lakša.

Prorez dva stiješnjena zidića godinama ćuti.

Nije donio odgovor.

Samo znak pitanja.

Koliko?

Smrt možda ne postoji.

Ako smrt nije laž, koliko postoji smrti?

Množe mi se moje silne smrti i nisam naivan prihvatiti ih.

Zato sam pun nepoštovanja.

Za smrt i ono drugo.

Život, umnožavanje.

Koje smo ustvari izmislili?

Život ili smrt?

Je li nas u stvari ijedan odgovor dovoljno tješi?

Nadaleko plaši.

Napokon smiješi...

***-25 Debitor speciei liberatur interitu rei
Ko duguje stvar ne duguje je više, ako stvar propadne***

*Negdje između "Zdravo, Marijo" i "Oprosti nam, Gospode",
klonuh.*

*Cijeli dlan nad krstionicom ispravih, istegnut koliko koža
dozvoljava sad je.*

Raskidam veze svetog i oskrnavljenog.

Moje svetogrđe ću prevesti na drugu stranu.

Ništa nije toliko lose, da ne sadrži nešto korisno.

*Klanjam se bivšim danima sažaljenja, okrećem glavu od sebe.
Noćas idem venama uzvodno, posljednji put.*

Mana mi je obećavati, ali sad sigurno ne nagađam.

*Stari ožiljak na sredini dlana zakrivljeno se ceri prijatelju.
Lagana drška noža razdrljivo uđe u prijateljski zagrljaj kože ...
“u rukama prijateljstva uvijek je bilo staklorezačkog kita..“...*

“...i da mi je stazom smrti poći zla se ja ne bojim...”

*Poslije mraka mora doći svjetlo. Ne dam mrak nama na duše.
Ostavit ćemo traga, biti svjetlo makar, da bismo planuli kao
zvijezde padalice.*

*Ljubav ova neće biti ljubav svih od prije.
To ću spriječiti. Zaboraviti.*

*Ljubav svi koriste.
Sa njom se peru.
Brišu.
Pravdaju. Kriju.
Zaklinju.
Zakivaju u srca, jetre, vene.*

*Moja molitva, koliko god grešna noćas ovakva kakva jeste,
neminovna je.*

*Imam čitav život da okajem.
Oplaćem.*

*Nisam osjećao ruku, osjećao sam ujede sječiva.
Bol gnusna me činila ustrajnijim.
Jurio sam na izvor.*

*Ionako sam više zauzimao prostor, nego živio. Bar to nisam
sebi nikad lagao.*

*Moj mi se život nikad nije previše ni živio.
Bol u meni je neprilagođena za shvatanje okoline.*

*Nakon nekog vremena krstionicu sam nalio pristojnom
količinom krvi. Zastao sam na vrijeme, između dva kraja.
Stići ću na oba.*

*Mučim se i ričem.
Stići ću na rub, neprohodan.
Stizao sam vazda na početke.
Red je započeti svršetak.*

*Izaći ću iz tijela, da bih ga imao.
Drhtavom rukom završit ću posao.*

*Uхватit će me hladnoća. Povuci će se da ustupi mjesto tuposti,
zatim pospanost.*

Moram istrajati, to je sve.

*Bogu su prinošeni sinovi jedinici, da se grijesi okaju.
Evo, mene, jedinac oca bez jedinca.
Prinosim sebe i izlijevam se u njegovu riječ.
Samo moram biti smrti nakon pomno živ!*

***-26 Conditio sine qua non
Uslov bez kojeg se ne može***

*Iz provalije svoje niskosti i kukavičluka zvao je Boga, jer on će
umrijeti.
Znao je to.*

Srce otrovano sumnjom.

*Ta sumnja se i ranije javljala, uvijek je dolazila snažnija,
obimnija. U sve.*

*Tijelo mu se raspadalo, jer je zloupotrijebio dušu. Čudna je to
stvar - saznanje da ćeš umrijeti i sad kao da je već napustio
sebe, gleda sve drugim očima.*

*Otvorio je oči, mozak, samozvanog uljeza sebe, huškao ga na
sebe.*

Neometan razumom nije se branio.

Podlegao je sebi.

Bez objašnjenja i oslonaca.

Zapamtio se dobro.

Dvije kristalno jasne stvari.

Prva.

Ne smije stati prije zadnje glave Otkrovenja.

Druga.

Reći joj 'volim te'.

Tako ću se iskupiti.

Za sve. Za greške.

*Ne prema životu. Život nije pružio utočište, nego prema onima
koji su ga voljeli.*

*Molit ću za oprost za neprilike koje stvorih, zahvalit ću za ono
što su za mene činili.*

Biće ono što jeste.

Imat će sebe.

Nije nešto, ali dat će sebe najskromnije i najviše što može.

*Nije on Bog. Nije mu nimalo blizak.
On je jedno od čuda njegovih.
Možda najčudnije.
Možda čudovišno, ali podjednako čudo.*

***-27 Fecundi calices quem non fecere disertum?
Koga pune čaše nisu načinile rječitim?***

Razbijen sam na otpatke.

Prestaje li muka ikad?

*Živim boli umirem boli.
Neću skapavati ovako, polako, lijeno.*

*Ljubav me drži između dva poziva. Nebo i dno.
Osjetim to između kostiju.
Između palačne kosti, s unutarnje strane dlana.*

Držiš me na razgraničenju svijesti i objesti.

*Ludilo je uzelo maha.
Ionako ubijam robovanje razumu.
Prigovaram svim naučnicima.
Nisu našli lijek za nas nedovršene, puštene u svijet nesavršene,
da živimo smrti neizvršene, živote propuštene.*

*Gadim se mozga.
Okrutan je.
Pravi se fin, magli ne priznaje sve što ga razdire.
Pri mojoj situaciji sad skoro da više i nije.
Nije tu.*

*Progovaram naravima mučenika.

Prođoh kroz vatru nenačet plamenom.
Moja depresija je srebrna.
Natrulo sam spajanje svjetla i tame šupljim usnama.*

*Ljubim ti stope, a ti mirno spavaj.
Zinut ću i obasjati svako tvoje lice.
Govorit ćemo o zaboravljenim stvarima, izgovarati teološke
anateme, vjerovati.*

*Uzavrijet će mi mrtve kosti i izbit ću van.
Zvat ćeš me Lazar.
Pod zemljom je lepršavo, kruni se pokrov trave na mene,
stiska me u dvodimenzionalnu Euridiku.
Orfej je mentalno zaostao ulični svirač.*

*Dobro mi ide ovo ludilo.
Od smrti pravim nauku.*

Svjetlo lampe vrijeđa mi zjenice.

*Bol pulsira u stotine hiljada bubnjeva iz daljine.
Uopšte ne osjetim udarce.*

*Nijedan rez u dlanu, ružno sjećanje, žilavo suosjećanje, a ni
ova smrt mi nije iskrena.*

Preletio sam.

*Na mjesto ljubavnog pisma spustio sam Sveto pismo. Lažem,
da sam bolji, nego sam, ali to je zato što sam stalno sâm.*

Ispod kože i mašinerije mišića, žila, ništa, nego ja.

Sve to, samo ja.

Pusto je to.

Zlobno.

Nikakva uzvišenost nije u smrti na pameti.

Da li su mi čisti rubovi rukava i okovratnika?

*Kad me mrtvog sretnu, da li će išta povezati s onim pravim ja,
onim što je sve lagao pa i tragove sebe samog?*

Sve je upropašteno.

*Nije što će me njeno tijelo vremenom zaboraviti, meni je što
me neće opet upamtiti.*

Sve je upropašteno.

Moje razrezane ruke sad su krila.

Ličim orlu, Ikaru, ispalom iz gnjezda ovako rasut po podu.

*Nisi mi ostavio voska na svom grobu, Dedale, niko ne pali
voštanice na njemu.*

Svoje sjeme si za sobom poveo.

Škrt si bio, oče.

*Bože, Oče, kako si škrt, valja mi sad umrijeti, a razapinjem se
svagdje i nije ovo život tvog sina, ovo je bio neko drugi.*

Sav sam lažan, tuđi i privremen.

Neprimjeren.

Neispunjen.

**-27 Ecce homo
Evo čovjeka**

Tinja jutro.

*Oči mi skliznuše pod vjeđe sa svoda sobe gdje me budi.
Gdje sam?*

*Ruke su mi prazne.
Razmaknule se u prazno.
Interesuje ih samo nježnost.*

*Umorio me monolog prepreka.
Naglas zbroj poraza i razmaka.*

*Umnožen rastankom.
Podijeljen ostatkom.
Do savršenstva.
Bezbroj permutacija do dva i opet iznova.*

*Ne bih nikakav drugi život ni hiljade života u zamjenu. Samo
ovako, evo, baš tebe.
Pršljen po pršljen.
Uspravljenog.
Umirenog.*

*Gledam sliku na plafonu.
Zagrljaj Orfeja i Euridike.
Vječiti ljubavnici.
Tragači.*

*Samo da se nije okrenuo.
Nije posumnjao.*

*Na koga ličim, zapravo?
Bila sam svi i sve.*

*Sumnjičava i izgubljena.
Sražena i nemoguća.
Osumnjičena i pogubljena.
Okrvljena i iskrivljena.*

*Bila sam nisam.
Onda me načelo sve.
Kad sam počela tebe.
Načela sam bezvremeno ubjeđenje u ljubav.
Nas i bez nas, nas u nas i nasilje nježnosti naše odnešene.*

*Zub vremena krnji.
Eto, otkud bol.*

Nismo se mi, ljubavi, iskvarili, nego nas je napalo vrijeme.

*Znaš, da malčice boli čini se beskrajem, a kako tek onda
beskraj boli čini se životima i smrtima?
Kad umreš ne boli.
Zato smo stalno umirali.
Vraćali smo se u život, jer smo sumnjali, da je tako bolje i
dobro smo sumnjali.*

*Neka nas, jedno o drugo upereni pa makar crkli!
Bolje dodir čelom o čelo, nego čelom razbijati dane.*

*Istom mišlju čelnim bajunetom derati vrijeme, prodirati do
povratka.*

Uzalud je bježati, da bismo se vraćali.

Šta smo sve samo propustili u tom krugu!

*I ova soba gdje ležim misli kružno.
Drveni pod toplinom ljubi stopala.
Nigdje osjećaja početka i kraja.
Nigdje označena vratima.*

*Soba bez odlazaka-dolazaka.
Vječna.
Na sve strane otvorena.
Nema branika. Nema.*

Nema Lucija.

*Zato je ruka treperila prazna.
Soba zamka.
Slika ljubavnika da umiri svjest.
Laž.
Trik zaborava.
Njegov?
Gdje je?*

*Svjetlo mu je da ne svijetli, već da zaslijepi.
Zaboravim mu laž.*

*Izbezumljuje me stajanje u mjestu i ovo mjesto.
Bez tebe.*

Obrnut ću se, obratit ću se tebi, neću se okrenuti.

*Nisam ja ti.
Ja sam tebi.*

*Odaje te miris tamjana.
Izašao si ovuda i naći ću gdje.*

*Sve duž hodnika rezbarije krilatih konja, zmajeva zubatih
kopalja, žene obrasle bršljanom.*

*Snovi otupljeni dnevnim svjetlom.
Djelo raspomamljenog ratnika koji bitke ucrtava kao totem
pobjeda ili spomenik porazima?*

Prepoznaješ li se više igdje?

*Vrata teškog tamnog drveta.
Nisu zaključana.
Uski hodnik.
Goli zidovi prokopani načinom kojim kopaš tunel.*

*Druga vrata.
Trešnjino drvo.
Vrata sakristije.
Nisi tu.*

Tužna je, osvjetljena kandilom pored raskoši dnevnog svjetla.

*Malo svjetlo protiv velikog.
Vječno pored sadašnjeg.
Bitka koju nosim uvijek je ista.*

*Srce mi je izranjavano ovom spoznajom.
Moja vječnost je moja sadašnjost.*

*Sakristija mi se čini prigodnom pa izgovaram molitvu kao
zavjet:*

“Ostaću na svjetlu, Bože, dok mi ga ostane.”

*Desno od sakristije stepenice.
Nema ih mnogo.*

*Zamišljam, dan je, ljudi izlaze-ulaze za Bogom kao za poslom,
zadubljeni u svoje živote.
Ne idu nikad gore.*

*Toliko poznat dom ostaje većini nepoznat.
Slast je dobivati nešto samo za sebe.
Opojno je ljubiti i biti ljubljen, kao vino, stotine pehara u čast
nama.*

*Razjapljen polukrug sobe progutao je odmah iza ugla
stepenica.
Iznenada blještavilo jutarnjeg svjetla pretvorilo se u suton.
Sedam metara žute svile preko drvenog okova tvog prozora.*

Ulazim u nedovršeno zavođenje mog života.

*Mirno budi, srce.
Ovdje je bio.
Svaki dan.
Svaku noć.*

*Zarobio živo sjećanje na nas, ulovljeno zanošenje među
zidovima spavaonice.*

*Žuto svjetlo lovilo me sa svih strana, ogledalo me rasipalo u
svaki kut.*

*Ovaj trenutak traje i danas.
Stojim u hramu napravljenom našoj ljubavi.*

*Razmišljam o svom životu.
Izgleda kao nečiji tuđi strah i očaj odavde.
Nježnost grči i kida očaj kao perje.*

*Mislim o svim igrama koje sam izgubila.
Ništa nisu značile.
Sve što sam izgubila nimalo ne nedostaje.*

*Sa preostalom ljubavi biću dobro.
Sudbina me nije savim opljačkala.*

*Drago mi je, da smo ovoliki put prešli da se nađemo.
Toliko protoka do zajedničkog krvotoka, samo se ka srcu
vraćamo, vidiš, uzalud je lutanje.
Nijedno od nas još nije umrlo.*

*Ne diži ruke od mene.
Ne diži ruke sa mene.*

***-29 Brevius omne tanto quanto felicius tempus
Svako vrijeme je kraće što je više sretno***

*Ne čujem.
Ne vidim.*

Teško je dokazati vanjštini, ali bespomoćnost mi obuze tijelo.

*Očaj me spopao u trenutku.
Imam ja taj očaj.*

*Nikad bez razloga i nikad u slojevima.
Kako zna da pada list po list sa drveta presvučenog u jesen?*

Više kao sječa platana alejom.

*Svestran pokolj debala ispruženih grana savremenika i
suboraca.
Naokolo razbucana sjećanja djetinjstva vozanog kočijama
gore.dolje ranjavom trasom kasnijih ljubljenja nakačena o
providno zelena nebesa grančica.*

*Ko se usudi cjepiti nas od prošlosti, tjerati na dva izbora:
nevinost dječjeg doba ili praktičnost zaborava?*

*Kažem, treba imati urođeno čulo straha.
Znati čuti strah nas prokušanih kako vazda vičemo: nama je
bilo bolje kad je bilo gore.
Ne diraj nam zaostala sjećanja!
Molim te, ostavi dokaze nekadašnjih klijanja budućnosti.*

*Ne dam tu koru prokinutu strelicama srcadi i hlad ljeta
nagorjelih sitnišom sunca.
Dođoše da nas spase od nas.
Jesmo li uspjeli?
Ili su podbacili?
Šta će pokriti kratere uspomena?*

Bakterije pamćenja.

*Podvig bi bio odustati od nas, ali Bogu hvala, nisam svetac.
Ne umijem ja to mučeništvo održati do kraja, postiti od srca
kad postim dušom.*

Izmrvim ja tebe u srcu za svaki slučaj gladi, što je sigurno sigurno je pa te nema, u stvari, nigdje i naglas ti se svetim.

Fino ja to odlučim.

Obučem se i odlučim da te prikrajčim pa vidim, tvoja je to ruka i noga i pora i ožiljak na šiji i ne postim onda ja, već ti, a nikad te ne bih mogla ostaviti gladna.

... i vratim ti se.

*Znaš me dobro i koristiš protiv mene.
Ko kaže da bih išta bolja bila bez nas?*

Previše se poznamo, zar ne, a i koje je od nas toliko jako, da se o drugo odupre?

Mi znamo nama biti samo oslonac.

*U trenutku slabosti naslonila bih se na tebe, ali gdje?
Nemam te na rukohvat.*

*Sva ova ljepota usred nikoga.
Nikoga na krevetu, nikoga u sobi.
Navlači se tišina.
Opterećuje nedostatak zvukova.
On bi trebao spavati.
On bi trebao biti tu.*

*Sad tek, iza ugla izbačenog zida kupaonice, primjećujem još
jedna vrata.
Prigušeno svjetlo ispod njih.*

*Tamo bi mogao biti.
Tamo je neko.*

*Otvorit ću vrata.
Otvorila su se sva do ovog mjesta, otići ću još korak dalje.*

*Dešava mi se to često.
Odvajanje od sada, od sutra, od stvarnosti.
Kao da je bilo davnih života između mene i ovih vrata za koja
niotkud mi padne na um, da isuviše dobro znam ta vrata.
Ma, ne samo vrata, cijelu priču iza njih, jer sve što postoji
sada, desilo se odavno prije.*

*Pitanje je razumjevanja kako nam tek sad dolazi pred oči?
U šta smo se uvjerali?
Oholi da smo početak svega.*

*Uglavnom, posljedica smo prošlosti.
Iza vrata je iza i zato ću otvoriti bez straha.
Ne plaše me prošle koliko nove mòre.*

*Povukla je bakrenu kičasto zavijenu ručku na vratima.
Ništa.
Povukla je jače.
Udarila je debelo drvo između pupoljaka kovanog željeza.
Ogrebala se na šiljak. Liznula je dlan.
To je hvala za istrajnost.*

Rana. Krv.

Lagan šum struganja nogom o pod potjerao je krv brže.

*Lucije, jesi tu?
Ko je to tu?
Lucije, otvori mi.*

Kako mali i bespomoćan izlazi glas iz očaja.

*Lucije, otvori vrata, šta radiš?
Sama sam i plašim se.
Otvori mi, Lucije!*

*Sad je trebao da ode.
Vrlina je to odlagati grijeh za poslije, lagati da će se imati
vremena za poslije.*

*Zašto on ne odlazi?
Zašto ona toliko čeka?
Valjda, rekoh, vrlina.*

Lijevom rukom skupio je koljena, o stol podiže tijelo.

*Daleko su vrata najmanje prostorije surovo stisnute u njegove
oči.*

*Mali Lucije nikad nije mogao sjediti na istoj strani stola s
ocem.*

*Sad dušom razvaljuje zidine, odugovlači reljefe metar po
metar, da bi mogao prenijeti namještaj kuće tu i nju unutra.
Izroditi sva plemena djece.*

*Puštati papirnate zmajevе na ljetnom vjetru, topiti mećave
ruske zime zakovane u krvi.*

Loviti sa njima travama rasttrim od stola do zida.

Do vrata.

Otvorit će joj vrata.

Hoće.

Gurnuo je ključ u ostarjelu bravu i lako ga okrenuo.

Ulje-vjera.

Otključao sam vrata.

*Ne znam kojom snagom, sigurno snagom volje, jer me tijelo
ne sluša.*

*Stolica pored vrata me dočekala spremno.
Spustio sam rukav preko lijeve ruke.
Nije nešto, ali poslužiti će.*

Ne želi me ovdje.

Koliko vremena treba, da se otvore vrata?

*Sporo je okrenuo ključ u bravi.
Škljocaj brave me trznuo.
Usred tišine došao je neočekivano kao pucanj u šumi.
Toliko divljih ptica mi se uskomešalo stomakom.
Samo škljocaj.
Vrata ništa.*

*Hvatam za ručku i otklanjam tamu sobe, gustu zelenkastu
tamu kojom lampa puni sobu i gori na stolu prepunom papira.
Iza vrata se nešto pomaklo.*

Ukoračila sam u sobu.

Avet.

Avet stara dvadeset i sedam godina za noć.

*Urezujem u pamćenje svaku liniju tvog mršavog lica. Duboko
upale obraze.*

*Nozdrve su već bile smrtno blijede.
Okolo očiju crte bola, nijemi svjedok mučnih sati.*

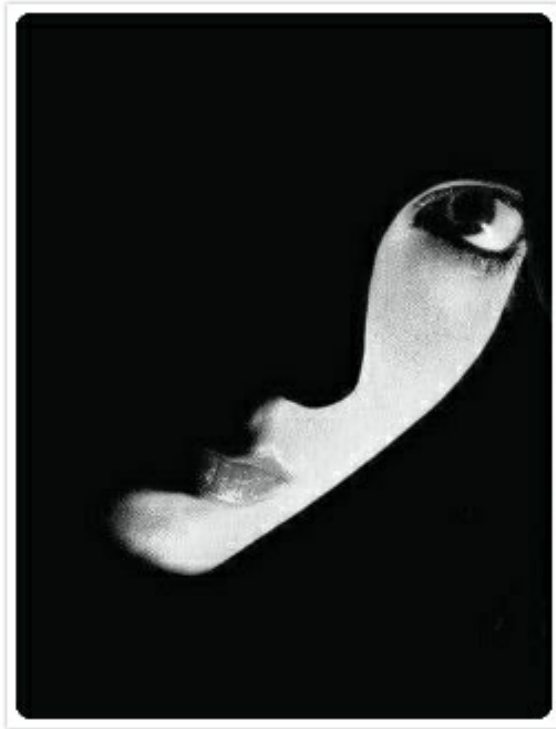
*Desna ruka na krilu, druga sa strane stolice.
Ruke raširene.*

Ne nalik zagrljaju, više nalik na predaju.

Gdje se nalaziš?

*Očima sasvim upalim kružiš po meni kao da me ne
prepoznaješ.*

*Bože, da li i ja izgledam ovako?
Da li nas je ova noć ubila?*

*Koža mu je zategnuta preko kostiju kao tanka providna
rukavica.*

*Neka, nek' mi ostane i ovakvo njegovo tijelo, samo nek' mi
ostane.*

Njegovo tijelo je mlado.

Borit ćemo se.

Nije jeo, nije pio.

*Zaboravili smo na život pokušavajući ga zarobiti dušama,
izroniti od dna do daha.*

Ništa nema u ovoj proklesoj sobi.

Gomile, na sve strane gomile papira.

Ništa ne vidim pod ovim mrakom sve i da hoću.

Prozor je preko puta stola, zaglavljen letvicom.

*Pečatnjakom je udaram iz sve snage. Zaljuljana, ali
nepomaknuta.*

Pečatnjak puca, letva stoji kako stoji.

Izlazim na hodnik i uzimam sa poda metalni žarač.

“Volim te, pusti me...ne mogu više.”

Znam šta sam čula. Znam.

Baš zato što jesam ne stajem.

Ne okrećem se, udaram iz sve snage po prozoru.

Niko mi više neće oduzeti svjetlo.

Zaklela sam se Bogu i neću ti dopustiti.

Nikad, sve dok te ima, a tu si.

Samo mi govori.

*Letva se slomila nadvoje i došla sam do prašnjavog okna
prozora.*

Zaustavila sam dah, naslonila svu težinu na prozorsko okno.

*Nije popuštao okov.
Žaračem sam udarila po staklu iz sve snage i kao jato riba kad
baciš kamen u kristalnu čistinu, tako se staklo razišlo.
Soba je udahnula.*

Samo još da zajedno uhvatimo dah.

*Ne, ne, ne...
Glava mu klone.
Ne, ne.
Kašalj.
Mučan roptaj.
To, to je dobro.
Bori se za zrak.
Udahni.*

*Sklonit ću ti kosu sa lica, podići glavu.
Lice ti je tako hladno, vlažno.
Umit ću te.
Napojit ću te.
Voda.*

*Krstionica stiješnjena zidićima. Donijet ću vodu iz krstionice.
U krstionici umjesto vode krv. Tvoja.
Kriste, čuda velika činiš noćas!
Kriste, zar je to jedino, vino u krv pretvaraš?*

*Krstionica je šaku duboko puna krvi.
Crveno more.
Mrtvo more.
Hoćemo li uspjeti vodi prijeko?*

Ispod košulje kriješ ranu.

Gdje je?

Uspravljam ti tijelo preko svog ramena.

Sad te mogu bolje vidjeti.

Sa lijeve strane niz košulju je krvava mrlja.

Nazad u stolicu, miruj.

Podižem ti noge u svoje krilo.

Nazad krv prema srcu vraćam.

Jutrom ti idem venama uzvodno.

*Sastavit ću sve krajeve u tebi, povezati zemlju i nebo, ljubav i
ludilo.*

*Lijevi dlan i ne vidim, već krivudavu granicu dva komada
mesa.*

Nekoliko kapljica rosi.

Zavoj.

To je bar lako.

Derem ti rukav košulje.

Ravna linija platna omotava lagano ispravljen dlan.

Prstom sam gurnula krajeve razderotine jednu prema drugoj.

Stežem dva puta.

*Preko platna brzo ti stišćem dlan u šaku, vezujem platno
čvrsto sve dok ne dođem do šava.*

Tako ću ti zaustaviti bol i to je posljednje krvarenje.

Nikad više.

*Dosta je preobraženja, Kriste, samo ostani uz mene, izvedi nas
iz oluje.*

*“Volim te, Lucije, ne puštaj me. Bori se.”
Bože, spasi nas...*

Padao sam naglavačke.

Jednom, dva puta.

*Na stotine obrušavanja sa plafona do tvog rastresenog
potiljka.*

*Ruke kao lastavice, jedna oko druge lete, dok mi držiš ruku,
ono što se zove ruka, ono što je od nje ostalo.*

Žao mi je, stvarno mi je žao.

*Nisam osjetio oštricu, preduboko sam zasjekao ovaj put. Znaš
mene.*

Pamtim da moram nekad umrijeti.

Samo ti pravdaš neumiranje.

*Mogao bih se sad poslužiti detaljnim uvjerenjima u
slučajnost mog postupka.*

Bolje da se učutkujem.

Ništa nije slučajno u mojim izdajstvima.

Krijem ih pod kožom kao inicijalnu kapislu.

Srce okidač.

Čim me malo život obuzme, zateknem se usred ubistva.

Žao mi je što me vidiš ovakvog.

*Nikakvog. Slabog.
Bol pretvaraš u potmulo kljuckanje, peckanje u poređenju sa
mukama koje sam imao cijelu noć.*

*Osjećam tvoje poljupce.
Griješ me dlanovima.
Osjećam tijelo ponovo.
Udahnut ću.*

*Drhtavica se ublažavala, smirivala se lagano, napuštala tijelo
umjesto duha.*

Vežeš mi krajeve, vežeš mi nebo i zemlju, ljubav i ludilo.

*Poznat sam po tome što za mrvu savršenstva počinem obilje
grešaka i ne mogu da priznam nikome kako mi je žao.
To mrmljam za sebe onako, unutra, kad su na odlasku svi koje
volim.*

*Žao mi je što nikad nisu uvidjeli koliko sam bio lud i šta sam
sve činio zbog sebe kraj njih.*

*Bio sam nepodnošljiv, jer sam sretan i to ne iz ponosa, već iz
poštovanja prema njihovoj bezgrešnosti i ne govorim o svojim
manjkavostima.*

Zar bi imali išta zajedničko, ako bih se glasno vrijeđao?

*Pod mojim listovima tvoja koljena.
Osjetim noge iznova, trnci su nestali, razbježao se roj pčela.
Spuštam stopala na tlo.
Ne mogu pomjerati ruku i nije da želim.
Pripada tvom krilu.*

*Borila si se za mene.
Borila protiv mene.
Volim tvoje pobjede.
Ti si moja najveća.*

*“Volim te, Anđela.”
“Lucije, volim te.”*

To ti još mogu reći.

*Hvala Ti.
Vratio si ga iz mrtvih.
Ne trebam više tvoja čuda.
Nijedno.
Ovo će biti dovoljno.
Zauvijek.*

***-30 Decet Imporatorem stantem mori
Caru dolikuje umrijeti stojeći***

Tonuli smo jedno za drugim.

Jedno zbog drugog.

Tonuli i izašli zajedno.

Izašli jedno.

*Nakon par sati izgubljenih na pučini gdje nema sigurnih
obzora.*

*Na tamnom dnu.
Ništavilo i mulj .
Posljednji čas bio nam je za dotaći obalu pa značilo to i
nasukati se.*

*Ne znam, da li je ovo što smo prošli bilo dno ili vrhunac naših
života, ali bitka je dobivena.*

*Soba ... ne znam da li je soba koju napuštam bila grobnica ili
sklonište.
Znam da je gotovo.
Bitke su okončane.*

*Ničega ne treba više da se plašim.
Uspravio sam se o tvoje rame i pogledao očevu radnu sobu.
Poprište najveće bitke mog života
Pakao.*

*I prošla je.
I prošao sam.
Nigdje mrtvih.
Dvoje ranjenih.*

*Nismo množina, mi dmo sad jednina, označeni razlikama u
disanju.
Najzad je predahnula, ja sam udahnuo.*

*Izvlačiš me na silu iz sobe.
Možda bih trebao još ostati ovdje, zapamtiti kolika je žrtva
bila ova noć, koliko je čudo ovo jutro?*

*Naši životi su mogli biti drugačiji, mogli smo biti ptice, mogli
smo provesti živote na različitim stranama nebesa.*

Moglo je toliko toga biti drugačije.

Drago mi je što sam te našao u ovom životu, da nismo umrli.

*Moj dug Bogu prao sam venama cijelu noć ispovijedajući
vjerovanje u Knjigu.*

Onda si došla ti.

Potopio sam svaki sat života neproveden sa tobom.

Umro sam jedan.

Došao sam jedan.

Bože, smiluj se.

***-31 Lassata necdum satiate
Umorna, ali nezaštićena***

San kao mala smrt.

*Osjećam da smo se desili prije stotine života.
Koliko nisam bio priseban?
Priteban.*

*Negdje oko rebara zveket je tvojih narukvica, a ne otvaraju mi
se oči.*

*Miran, u pokušaju da te vajam u sebi.
Dopada mi se svo to bujanje života pod kožom.*

Pod tvojom kosom.

Lagan povjetarac miriše sobu lipom.

Prozor je otvoren.

Zatvori ga najzad, molim te.

Udahnut ću sjetu.

Skliznut će nam sva ljubav sa jezika van.

*Otet će nas svjetonazori, bezobzirni bezobrazni pozori. Dosta
se ovdje tuđevalo.*

Blago nama sa mnom noćas.

Pogle straže u pijane makove i buncaju.

Osvojen sam, poražen, nepoložen, najzad posložen.

*Nepovjerljivo bih isprva, da se krećemo, iako oboje svjesno
kročimo u ludost.*

Ništa se poznato neće izroditi iz ovog.

Neisprobane pravce vajarstva ću pokušati noćas.

Komad tvog lica prokovan mojim očima.

*Istegnut ću se u sve pravce, da ograničim nama prostor i
punim ga.*

Punim svim nasumičnim ljepotama.

*Sve što načinimo, prozvat ćemo djecom i sva ludost će se
pravdati ljubavlju, jer te volim...i djecu.*

Opravdaj me ludilom.

Noć je za ludost.

Svjesni smo.

Kroči sa mnom noćas.

*Postavi se svjetlu protiv .
Oboje se svjesno pravimo ludi.
Zar nije tako najbolje?
Pravimo se nama, svjesno, makar i ludim.*

*Skinula si mi košulju i osjetim te svagdje po tijelu i vjetar.
To me je probudilo.*

Mažeš mi tijelo uljem, ostavlja trag topline za sobom.

*Stotine života između naučila si biti travar, stotine smrti
naučila si magiju života.*

Volim te.

Svakim životom između svjetova.

*Prinosiš mi usnama nešto ljepljivo.
Prst ti prolazi kroz školjku mojih zuba i pronalaziš mi jezik.*

*Slatko, tečno.
Usta mi se pune vodom, jezikom ti prelazim preko prsta. Onda
najednom vatra.
Zakašljao sam se iz sve snage.
Med i đumbir.*

*Sa strane kreveta na ormarić si spustila čašu vode. Dograbio
sam je u mahu, s obje ruke.*

“Zaborav tako lako dođe kad vlada umom ugoda.”

*Kap krvi kapnula je niz staklo.
Pio sam halapljivo, gledao kako klizi goredolje u ritmu mojih
gutljaja.
Spustio sam čašu i pogledao fleku koja se širila platnom.*

*Uzela si mi ruku u krilo i razmotala zavoj.
Ušila si mi dlan duž linije koju zovu linea amoris.
Ušila si se najzad u mene.
Krv je prošla između dvije grbe mesa stisnutog silkom.*

Ljubiš mi dlan, na usnama ti se zadržala kapljica.

*Zatvorio sam oči, idem za njom, osjećam toplinu jezika i svaki
okusni pupoljak, zatim spust.
Oštar ubod.*

*Prekinula me je reska bol, zaboravio sam na dlan. Sterilišeš mi
ranu, ponovo motaš čistim zavojem.*

*Dodiruješ me,
hraniš,
miluješ,*

*vraćaš sebi
i jutro smo ispratili,
a ja ti još ne priđoh.*

*Nisam vidjela da si se osvijestio.
Osjetila sam promjenu u tvom tijelu.
Osjetila treptaj na dlanu, dok te hranim medom. Kap po kap
spuštam ti niz grlo med, za snagu. Đumbir, za groznicu.*

*Nikakve tajne izvan nas, nesvjesno uzimanje i davanje. Svakim
ispravljanjem i križanjem brišemo iza pokoljenja mjesta i
pravimo za ova što će da se dese.
Jel' da da hoće?*

*Sanjam tu djecu, stotine neopranih kupina pod bradom.
Milioni koraka bosonogog trka do mojih koljena i uspavanke.
Izmišljene za svaku krmeljavu trepavicu.*

*Samo da iznesemo planove, da ostavimo tragove, najbolje
kako umijemo, jer već odavno sve je tu u nama, ja sam ti, ti si
meni.*

*A kako bi samo bila lijepa i pametna buduća nam djeca! Bez
dara za zlo pa i bez doma, oluji bez jedra, grljeha i bez večere
sa svojim velikim očima i nevinim riječima sad posve
isumnjanim, sad uprljanim svjetskim čudima, u iščekivanju
početka.*

*I srce se ne može smiriti znajući izdajstva koja oni nisu kadar
pojmiti, a doći će.
Bar se toliko poznamo.
Sve ide ka tome.
Sve se privodi kraju.
Od početka.*

*Znam, da si svega svjestan po načinu na koji si se pomaknuo
na leđa.
Gledaš me kroz zavjesu kose pale na gola prsa.*

*Izderala sam krvavu košulju, izvlačila komad po komad ispod
tebe rasutog po krevetu.
Mažem te uljem da umine hladnoća kože.*

*Radost.
Nisi pomislio, da je ostalo mjesta za smijeh.
Iznenadila te vrelina đumbira.
Prasnula sam u smjeh.
Dobrodošao je nakon strepnje.
Opušteno te gledam.*

Nije me više strah.

*Opet ti je prokrvario dlan.
Ušila sam ga odmah, već treći put, evo... mjenjam ti zavoj.
Nije me strah.
Bićeš dobro.*

*Sjenke padaju na pod duž sobe.
Stopala svjetlosti sklanjaju se u kut sve više, sve dalje.
Ustaješ sam.*

Pomjeram se za tobom, ti rukom odmahuješ.

*Kad koračaš, lebdiš.
Žutilo svilenih zavjesa čini te obučenim u svjetlost.
Zatvaraš prozor.*

*Okrećeš mi se
Ne uzmičem pogledom.
Neću zatvoriti oči, ali na tren moram.*

*Smeta mi ljepota sobe.
Tjera mi suze na oči.
Hoću da se umijem.*

Glavom mi prolaze sjećanja na krvavu krstionicu.

Ruka mi leti prema čelu, pomišljam, Bože, hvala ti!

*Ne skidaš pogled sa mene.
Možda bi trebalo da ne drhtim.
Ne mogu.
Možda bi trebalo da ne spuštam glavu.
Ne mogu.*

*Ravnam košulju niz sebe, ustajem sa kreveta.
Iz ormara iznosim dugu košulju, zamahom je navlačim na
svoje ruke i prebacujem preko tebe.
Niz kosu.
Niz prsa.
Preko stomaka.
Kleknem ti pred koljena, ispravim joj krajeve uvrnute pri dnu.*

*Izdaju me noge.
Sad kad je sve prošlo i sve će tek biti.*

Dotakao si mi kosu, naslonio se bedrom na moj obraz.

*Podigla sam dlan tvome.
Dotakli smo se dlanovima na svečanu zakletvu. Povukao si me
gore licu.
Uspravila sam se zabijajući ti glavu pod bradu.*

*U razlomku koraka posrnuli smo u istom smjeru.
Krevet ti je dočekaao tijelo.
Tijelo ti je povuklo moje.
Ruke su ti i prije drhtale, svejedno je sad.
Uronio si usne u moj vrat.
Pritisnuo si me na krevet sobom.
Ukotvljeni smo.*

Haljine među tvojim i mojim rukama našle su se na pola puta.

*Spustili smo se jedno drugom.
Podigli smo glave.
Iz sati i života između, mrmljanjem i umiranjem izmoljen je
čitav svijet.*

*Jedno smo.
Isti smo.*

*Sišli smo na svoje dno.
Ljetno popodne buknuo je i zagasnulo ljubavlju.*

*Raspršili smo ptice djetinje ljubavi u krošnje posječenih
platana prošlosti.
Česticima prsnuli novu vasionu.
Doraski smo u jesen našeg života.*

*Skinuo sam čekanje sa tebe, razjeo niti vremena neprimjetno.
Skriven.*

Moljac u svili.

*Polegli smo u žito.
Udahnuo sam to zrenje korijenom kičme, zaorala si noktima
brazdu crvenice izvijajući leđa.*

Ispusti jednu kap krvi.

Mak kad prođe, da nešto rđa u žitu.

Žito kad prođe, da u tebi klija.

Bilješka o autorici:

Dana Škrba

Dana Škrba, rođena 22.10.1982. u Sarajevu, Bosna i Hercegovina. Studirala je politologiju na FPN Sarajevo. Političko opredjeljenje antifašista. Godinama se bavila novinarstvom i obratno, bavila se političkim ustrojem i obratno.

Književna djela objavljivala je radio i TV formom, javnim nastupima na lokalnim i regionalnim smotrama, internet objavama na Facebook stranici "*Dana Škrba Art*", video objavama poezije na YouTube kanalu "*Dana Škrba*".

Od 2011. je članica je kulturnog udruženja "*Diogenes poetas*".

“Imadoh tu par prijatelja prije, nego smo postali ptice. Letjeli nisko, divni u pronalaženju geometrijske krive među pravcima krovova, djelili mrve, pogled na prljav grad. Ne znam gdje su kako me zatvoriše, dobro su gdje god već. Neka ih dobra sreća prati, jer mi nismo više ljudi! Sada smo ptice ili ciljamo visoko ili selimo.

*“**Moljac u svili**“ je prvi štampani književni uradak i prvo djelo napisano u formi koja nije poetska. U inat ubjeđenju kojim je pisana ova knjiga, nije me preinačila u vjernika ljubavne tematike. Niko nije ostao, da me ubijedi. Imala sam i sinove i voljene ljude. Pisah da ih ubijedim, da volim kad me i ne čuju.*

Ostajem za sebe cinik. Postajem Kafka na forenzici. Kafka u procesu. Kafka i Sizif. Kafka sa kamenom oko vrata. Bože, baci kamen, samo budi precizan.

Čekam kraj kazne za povratak u jesenima opran grad. Svaki zid zatvora imitira taj grad; absolut bol, absolut Sarajevo.”

Dana Škrba

OSVRT NA KNJIGU „*MOJAC U SVILI*“ - DANA ŠKRBA

Drage čitateljice i dragi čitatelji,

kad sam bio pozvan i kad mi je bila ukazana čast, da budem ovoj knjizi recenzent, mislio sam bit će to rutinski lagan posao. Shvatih koliko sam se grdno prevario tek kad sam je počeo čitati. Nije nimalo lako napisati recenziju za pjesnikinju takvog kalibra kao što je Dana. Čitajući je, pobojavao sam se, hoću li biti dostojan i na nivou zadatka kojeg se odlučih prihvatiti. Na vama ostaje zaključak koliko samu tome uspio, jer Danina knjiga poezije nije poput drugih i nosi vrlo duboku i važnu poruku života koju je teško opisati svakodnevnim riječima i izrazima. Hvala stoga dragom Bogu, da postoje pjesnikinje i pjesnici koji je mogu svojim stihovima i metaforama prikazati.

Neću puno pričati o njenim izuzetno dobrim pjesmama napisanim u maniru vrhunske umjetnice, a u što ćete se i sami vrlo brzo uvjeriti čitajući ih. To je posao za kritičare, a to nikad nisam bio, jer ja nisam tu da sudim. Pisat ću o nečem meni mnogo važnijem, suštinskom i dražem, čemu poezija u stvari i služi, ili bi barem trebala, a to je duboka i uzvišena poruka koju kroz sadržaj svojih pjesama Dana poklanja čitatelju.

Da bih ostao na nivou zadatka, moram i ja pokušati tu, kako već rekoh, duboku i važnu poruku njene duše ukoričenu i zapisanu na stranicama njene knjige prikazati običnim i lako razumljivim riječima kako bi je što lakše shvatili svi, počevši od ljudi koji se ne bave pisanjem i nisu pjesnikinje i pjesnici pa sve do onih koji se trude to postati i biti, jer smisao postojanja i života u njihovoj suštini nije ništa drugo, nego poezija.

Ponekad u naletu inspiracije napišemo nešto čije važnosti ni sami nismo svjesni, sve dok ponovo, ponekad čak i po nekoliko puta pročitamo što smo napisali.

Tekst kojeg ćete u nastavku pročitati počeo sam pisati iz nekih drugih pobuda. Tek nakon nekog vremena, pišući ga shvatih, da u stvari nesvjesno pišem recenziju Danine knjige. Postade mi lakše na duši te zahvalih dragom Bogu na inspiraciji i pomoći. Stoga vas molim, prije nego počnete čitati, otvorite širom svoja srca i poslušajte što vam imam reći.

Pisanje i bavljenje poezijom te poetski susreti suradnje i prijateljstva služe prvenstveno tome, da izgrade mostove preko postavljenih prepreka i granica, bilo naših vlastitih ili mnogih vanjskih, povezujući ljude u bratsku zajednicu Ljubavi sloge i mira, čemu bi trebao služiti čitav naš život u svim aspektima njegove manifestacije.

Pjesnici bi nam svojim pjesmama trebali poslužiti kao putokaz i primjer - ne za liječenje osobnih frustracija te zaraze širenja sebičnosti i egoizma što dovodi do izumiranja korjena kulture ponižavajući stihove i poeziju, bacajući ih u blato primitivizma, kao i vlastiti život u svim njegovim aspektima.

Naše moćno oružje je pero, moćnije od svakog mača. Treba ga vrlo pažljivo koristiti, jer od mača lako pogine i onaj koji ga se svojim egom laća.

Tko se želi baviti kulturom, kulturu bi trebao prvo nositi u sebi. Uzdići se do nivoa plavog neba, narasti što bliže prosvjetljenju, kako bi mogao što jasnije čuti anđeoske zvuke riječi svojih muza, da bi Ljubav koja mu se tamo daruje mogao

na pravi način prihvatiti, shvatiti i pretvoriti je u Riječ i kao poruku za pokoljenja koja dolaze.

Riječi svake napisane pjesme neminovno prolaze kroz srce njezinog tvorca kroz koje dobivaju ili gube snagu. Koliko je pjesnikovo srce čisto, toliko će njegove pjesme riječi biti iskrene i pune čiste ljubavi. Sve ostalo nije poezija.

Pjesnik je stvaratelj i tvorac, blagoslovljen svojim talentom koji bi mu trebao služiti isključivo tome, da stvara nove i sve ljepše temelje života dajući ljudima u svojim stihovima vjeru, nadu, uputstvo i način za pronalaženje samih sebe kroz vlastiti primjer traženja mira i sreće. Sve što želi dati svojim bližnjima, čovjek mora prvo imati i otkriti u sebi i sam posjedovati.

Nikome ne možeš dati nešto čega nemaš. Srce ispunjeno egoizmom, samoživljem, sebičnošću i mržnjom ne može napisati pjesmu punu ljubavi, ma koliko se trudilo i pokušavalo, kao što ne može ni živjeti život dostojan čovjeka, ali zato može potaknuti iskreno i čisto srce, koje je svojom grubošću i okrutnom surovošću ranilo, da potraži spas i utjehu u Ljubavi, baš ovako kao što to naša Dana svakodnevno čini kroz svoj umjetnički izričaj.

Samo Ljubav može pisati o ljubavi, a Danina duša je Ljubavi puna. Ego nikad ne može i neće znati voljeti, ma koliko se trudio i pokušavao. Sve dok na taj način pokušava i sve dok se ne pokori zakonima ljubavi i srca, počevši ih uvažavati i poštovati, suđeno mu je da boluje i pati. Takav je Zakon, od Postanka, do svršetka svijeta. Drugi Zakon ne postoji. Ono što stvori i postavi Bog od pamtivijeka, trajat će zauvijek, nikada ništa i nitko to ne može promijeniti.

Često nam se u životu čini kako smo nepravedno kažnjeni te da ničim ne zaslužujemo zlo koje nas je snašlo. Sjetimo se tada života i lika Isusa Krista. Ni njega nije snašlo zlo zato, jer je to zaslužio. On, čist kao rosa jutarnja, zaista nizašto nije bio kriv. Sjetimo se također i nekih od Njegovih posljednjih riječi koje ljudi i dan danas spominju i pamte, u nevolji svojoj zavapio je:

"Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoiđe ova čaša. Ali ne kako ja hoću, nego kako hoćeš ti."
(Mt 26,39)."

Zbog ovih i njima sličnih riječi, Krist u mom srcu posade Pjesnik nad svim pjesnicima, Čovjek nad svim ljudima.

Prisjeti se, draga Dano, ovih riječi svaki put kad pomisliš na svoje muke. Svaki put kad želeći napisati pjesmu i pera svog se uhvatiš, ostani i dalje tako marljivo uporno vrijedna u traženju ljepote svoje duše.

I Krista je vrag bezbroj puta iskušavao pokušavajući ga zaustaviti u čistoj i poštenoj namjeri njegove duše, da iskreno služi Bogu i ljudima. Na kraju je razapet završio na križu i pomisli vrag kako je pobijedio ne shvaćajući koliko se prevario i koliko je taj, tek naizgled Kristov kraj, u stvari bio neoboriv temelj početka Njegova vječnog života i slave, kako na Nebu tako i na Zemlji kao i u našim srcima, jer Krist postade simbol za Ljubav koja živi vječno.

Tijelo je samo vozilo i instrument kojim vrag duši pokušava uzeti slobodu. Ljubav je ta koja oslobađa, a ti si je, draga Dano, puna. Ništa na ovom fizičkom svijetu neće i ne može zauvijek trajati pa tako ni tvoj križ. Na dobrom si putu da

pronađeš sebe. Od srca ti želim, da nam i dalje sve ljepše predivne bisere nižeš satkane iz tvoje duše, u stihove pretvorene.

Najljepši grumen zlata možeš naći tek, ako u zemlju duboko zakopaš. Najljepši dijamanti nastaju i stvaraju se pod ogromnim pritiskom, u najvrelijem ognju taljeni, kako bi zatim u najhladnijoj vodi kaljeni dobili moć i čvrstinu koju posjeduju, kako na Nebu tako i na Zemlji. Nakon teških porođajnih muka, rodi se božansko biće zvano čovjek.

Bog ti dade veliki zadatak, Dano. Uspješno ga izvršavaš i velika zaslužena nagrada te čeka, jer tvoji stihovi nam sve o tome govore. Shvatit će ih u cjelini samo onaj koji ih bude znao ispravno pročitati, onaj tko bude imao dovoljno razuma i mudrosti, da ih srcem uspije razumjeti.

Hvala ti od srca za ukazanu mi čast kao i neizmjerano zadovoljstvo, da postanem dio ove knjige kao njezin recenzent. Kako znam, da se ništa na ovom svijetu ne dešava slučajno, mogu se samo pokloniti Nebu, zahvalivši Bogu što je tako, jer uz tebe sad se i ja osjećam pozvanim i izabranim. Tvoju zbirku pjesama čuvat ću ne samo na posebnom mjestu u svom domu, nego i u svome srcu, jer ona kao takva, bez ikakve dileme, svakako bez presedana to zaslužuje.

Da ne duljim više, dragi čitatelju, draga čitateljice, ovo je knjiga koju nikad neće potpuno razumjeti tko je čita samo intelektom i umom. Ovo je knjiga koja se čita srcem. Toplo preporučam, pročitaj je više puta. Blagoslovljen bit će svaki onaj tko je, razmišljajući srcem, uspije ispravno razumjeti.

Sa poštovanjem, Damir Maras, pjesnik

OSVRT NA KNJIGU „*MOJAC U SVILI*“ - DANA ŠKRBA

Mislim, da jednoj ženi općenito nikad nije bilo lako još od pradavnina, ali biti žena u današnjem „naprednom“ svijetu sa činjenicom, da sam i sama živjela u paklu kao zlostavljana djevojčica i žena, smatram da ne da nismo napredovali, već smo toliko nazadovali, da su ljudi iz doba „pećinara“ kad su žene vukli za kosu i udarali toljagom, u stvari, gospoda spram većine onih koji nam se događaju (kote) u današnjici i to na samom kraju 2020. godine.

Žena je sve manje i manje poštovana, a „alfa“ mušjaci rastu sve veći i snažniji u svojim očima, uz veliku pažnju i podršku okoline, medija, institucija, politike.

Da me ne biste krivo shvatili, majka sam punoljetnog sina koji mi je sve na svijetu, u braku sam te poštujem muški rod, ali ovo pišem iz vlastitog iskustva.

Jednostavno se dogode žene koje ne mogu više trpjeti nanesenu im bol te se odluče da progovore o nasilju, žene koje prozovu zlostavljače, žene koje više ne osjećaju strah i spremne su se izboriti za sebe i svoju djecu, spremne su se suprotstaviti svima.

Spremlne su braniti svoj život kad su napadnute.

I tada nailaze na porugu, prozivke, isključenje iz normalnog života, ponižavanje, a onda i ignoriranje okoline, prijatelja, kolega, institucija, pravosuđa, brutalno iživljavanje medija pa čak i bliže obitelji.

Znači, dolazim do zaključka kako nemam pravo braniti svoj život, nemam pravo prozvati zlostavljače, silovatelje, pedofile!

Žena sam, osuđena da šutim, trpim udarce, izivljavanja, pljuvanja, osuđena sam da budem robinja muških zahtjeva i fantazija.

Ja sam odlučila progovoriti 2005.

Dana Škrba je odlučila braniti svoj život na drugi način.

Ja sam izašla iz svoje tame.

Hoće li ikad Dana Škrba izaći iz svoje tame i ugledati sunce?

Dana Škrba je kažnjena, jer je ubila svog silovatelja.

Moje pitanje svima vama je: Što biste svi vi učinili, da se radi o vama ili vama bliskoj osobi? Što biste učinili, da ste upravo vi silovani?

*Sandra Petrž,
književnica*

OSVRT NA PROČITANU KNJIGU "MOLJAC U SVILI" - DANA ŠRKBA

Već odavno nisam pročitala ovako sirovo brutalnu ispovijest jedne duše koja se razasula pred očima čitatelja kao što sam je ja doživjela. Već dugo nisam pronalazila tako posebne metafore nježnosti i boli, ljubavi i neljubavi, već dugo nisam gledala u crno-bijelo kompoziciju strave i užasa ovog bijelog mladog života kao što sam to gledala, dok sam čitala ovu izvanrednu knjigu.

Dok se promatramo u ogledalu vremena, dok ispitujemo konture svog lica, dok zamagljenim očima gledamo stvarnost – sve je moguće.

Što je stvarnost? Ono što vidimo u ogledalu ili ono iza njega? Ova slova koja se nižu kao da su pobacana na tamnoj pučini života i kao da se iz zlatne zore ne vidi sjaj? *"Zagledamo li se u bezdan, on će nam uzvratiti pogled"*, kako je to jednom lijepo rekao Nietzsche, suočava nas sa nama samima, s onim vukom za kojeg ni ne znamo, da još uvijek živi u nama, a tog vuka u sebi Dana je ukrotila, iako živi kako u njoj, tako u svakome od nas. Bezdan nas je kao ogledalo opet suočio sa gladnim zvijerima koje se probude kad osjete krv, suočava nas sa tamnom stranom Mjeseca za koju ni ne znamo što sadrži, dok ne odemo tamo. Iz cvijeta života otkidamo tek izrasle latice i želimo ih baciti pred nekoga za koga mislimo, da je baš ta osoba za nas.

Treba zastati, jer kompas života često ne pokazuje u tom smjeru i čovjek se okreće tamnoj strani duše, a kako se samo lako može prijeći ta tanka crta između tamne i svijetle strane tame. Neki ljude vole tamu, jer oči duše im nisu preosjetljive

za svjetlost koja zove, a ružin grm još uvijek skriva tajnu paukove mreže u koju ga upliće zov divljine kao što je Danu uvukao i zavukao se u nju. Iz unutarnje vatre života izranja crni Mjesec, zacrnio je zelene livade djetinjstva, polomio tek izrasle travke ispod nečijeg balkona i obilježio jedan život posebnostima koje Danina duša krije duboko u sebi.

Suočiti se sa sobom i prestrašiti se tog suočavanja! Ne, Dana se nije prestrašila tog suočavanja, ona se jednostavno pustila u jedan krug i kao krug svega, osjetimo se opet poput kamena uronjenog u dno... samog, odbačenog, zaboravljenog. Opet onaj isti osjećaj beznađa, opet stavljamo na tek izraslu ranu oblog od soli i zacrtavamo novi pravac toka rijeke života.

Ne želimo se više vraćati u takva stanja svijesti, ali ne možemo zaboraviti taj osjećaj destrukcije kad smo iza zrcala ugledali – svoje lice. To nije bilo naše lice, to je bilo lice mučnog poroda sebe u sebi, nečeg što nije sraslo sa našom dušom, to je bio netko koga ne poznamo.

Je li to podsvijest poslala čudne poruke, jesu li naše oči bile kao žute zmijske oči koje su se ogledale i zadavale nam ugriz po ugriz? Da... to je bilo spuštanje ispod zemlje, to je bio put bez povratka, da duša nije svojim finim cvrkutom dozvala San i prekrila sve sa svojih sedam plavih velova.

Dana je skinula taj Salomin sedmi veo ovom knjigom, ali ne do kraja, jer se svi kad-tad moramo početi suočavati sa svojom santom leda i ne možemo staviti crni prsten na svoju ruku, moramo to drugačije napraviti, ali odabiremo ponekad najgoru opciju – destrukciju i autodestrukciju. Znamo, da postoje ljudi koji nam pomažu u lišavanju ovog tereta, znamo da će duša naše duše to učiniti, jer jedino nam je ona vjerna,

ta naša duša koja tihim cvrkutom briše okrutnu tamu i ovaj raskol u nama pretvara u most do nas samih.

Na teži način uvijek dobivamo život, na onaj surov i težak način učimo sebe o sebi, a onda kad svoje tijelo darujemo zemlji, znamo, da neće biti uzalud. Možemo reći, da smo pogledali iza zrcala, suočili smo se sa svojim demonom u sebi i pozdravili ga opraštajući mu što smo mu dopustili, da nas zavede. Otkrivajući svoje pravo lice, skidajući veo po veo tamnog sjaja, u svakoj konturi lica vidimo plavo nebo, u svakom velu vidimo šansu za izlazak sa mračnog dna ponora.

Ta istina, koju oblačimo kao odjeću duše, uvijek nas spasi od nas samih, jer se uvijek trebamo suočiti prvo sa sobom. Kad se suočimo sa sobom, sve drugo će se izbalansirati samo od sebe, jer jedino sebi ne možemo lagati, jedino sebe ne možemo poricati, jedino sebe ne možemo skrivati – od sebe samih. Kad bismo to učinili, mi onda nismo mi, onda nemamo sebe i tad je život bez smisla.

Sa radošću i tugom pozdravljamo ovo zrcalo života, koje nam pokazuje taj tren – nas onakve kakvi nikad više ne želimo biti.

Zato, krenimo na taj put, put bez povratka ili kako je pisao Osho, na *“put bijelih oblaka”*, jer *“samo zrelo voće pada na zemlju”*.

*Jadranka Varga, pjesnikinja
Zagreb, 02.08.2020.*

FRAGMENTI KNJIŽEVNIH DJELA KORIŠTENIH U KNJIZI

- 70 pjesama - John Updike
- Othelo - Wiliam Shakspeare
- Latinski citati filozofa - Albin Vilhar
- Sabrana djela - Charles Baudelaire
- Citati - Lav Tolstoj
- Sabrana djela - T.S.Eliot
- Nepodnošljiva lakoća postojanja - Milan Kundera
- Sabrana djela - Endre Ady
- Gradinar - Rabindrat Tagore
- Sabrana djela - Rainer Maria Rilke
- Satanski stihovi - Salman Rushdi
- Sabrana djela - Jacques Prever
- Sabrana djela - Konstantin Kavafi
- Biblija (Sveto pismo Staroga i Novog Zavjeta) -
Evanđeosk Crkva Ivan Ev.Šarić
- Kraljice Mira moli za nas - molitvenik fra Ivan Prusina
za Katoličku crkvu

Sadržaj:

ZAHVALA	05
RIJEČ AUTORICE	07
Damnati lingua vocem habet vim non habet Jezik osu đenikov govori, ali je nemoćan	11
-1 Tanto maius crimen quanto maior qui peccat habetur Zločin je toliko veći koliko je velik onaj koji griješi	15
-2 Cave ab Homine unius libri Čuvaj se čovjek koji je pročitao samo jednu knjigu	19
-3 Sitis licita etiam potio licita Žeđ je dozvoljena pa je i piće dozvoljeno	23
-4 Fallere, fallentem non est fraus Nije prevara prevariti onog koji te vara	26
-5 Cetera desunt Ostalo nedostaje	31
-6 Dis aliter visum Bogovi drugačije riješiše	33
-7 De omni re scibili et quibusdam aliis O svemu što se može znati i još o nekim drugim stvarima	37
-8 Libidiosa et intemperans adolescentia effertur corpore tradit senectuti Pohotljiva i neumjerena mladost predaje starosti	40

iznureno tijelo

-9 Frigidum illud verbum:meum ac tuum 46
Hladna je to riječ: moje, tvoje

-10 Sint ut sunt aut non sint 54
Neka budu kao što su ili neka ih nema

-11 Corvus albus 58
Bijela vrana

-12 Te spectem suprema mihi cum venerit hora,te 67
teneam moriens deficiente manu
Da te gledam kad mi bude došao posljednji čas i da te
umirući držim klonulom rukom

-13 Nec modus aut requies,nisi mors, reperitur amoris 69
Za ljubav nema mjere ni odmora, osim u smrti

-14 Inter calces et verticem 73
Između peta i tjemena

-15 Licentia poetica 77
Pjesnička sloboda

-16 Neglectis urenda filix innascitur agris 85
Na zapuštenim njivama raste paprat koju treba
spaliti

-17 Esse loco stultum est saepe utile multum 92
U pogodnom trenutku često je veoma korisno praviti se
ludim

-18 Gaudia principum nostri sunt saepe doloris Radosti često su početak našeg bola	105
-19 Et quorum pars magna fui U tome sam i ja učestvovao	118
-20 Claudate iam rivus pueri, sat prata biberunt Zatvorite već potoke, djeco, livade su dosta pile	146
-21 Disiecti membra poetae Udovi razbacana pjesnika	153
-22 Delicta maiorum immeritus lues Nevino ćeš ispaštati grijeh predaka	164
-23 Auditis, an me ludit amabilis insania Čujete li ili me vara priyatna iluzija?	170
-24 Inter os et offam multa accidere possunt Između usta i zalogaja mnogo se šta može dogoditi	188
-25 Debitor speciei liberatur interitu rei Ko duguje stvar ne duguje je više, ako stvar propadne	201
-26 Conditio sine qua non Uslov bez kojeg se ne može	206
-27 Fecundi calices, quem non fecere disertum? Koga pune čaše nisu načinile rječitim?	213
-28 Ecce Homo	217

Evo čovjeka	
-29 Brevius omne tanto quanto felicius tempus Svako vrijeme je kraće što je više sretno	225
-30 Decet imporatorem stantem mori Caru dolikuje umrijeti stojeći	242
-31 Lassata necdum satiata Umorna, ali nezasićena	245
BILJEŠKA O AUTORICI	256
OSVRT NA ZBIRKU "MOLJAC U SVILI" DANA ŠKREBA - napisao Damir Maras	259
OSVRT NA ZBIRKU "MOLJAC U SVILI" DANA ŠKRBA - napisala Sandra Petrž	264
OSVRT NA PROČITANU KNJIGU "MOLJAC U SVILI" - DANA ŠRKBA - napisala Jadranka Varga	266
FRAGMENTI KNJIŽEVNIH DJELA KORIŠTENIH U KNJIZI	269
SADRŽAJ	270

Prilog – Ugovor o korištenju digitalnih knjiga

Digitalne knjige by Impero present dopušteno je koristiti samo za osobne potrebe korisnika, čime želimo izbjeći bilo kakvu mogućnost zloupotrebe autorskih prava autora knjige. Korisnici ih mogu slobodno pregledavati, kopirati, umnožavati te pokazivati i slati prijateljima ili svim onim za koje misle da bi ih takvo što moglo zanimati, no svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga ostaje isključivo i nepovredivo pravo stranice www.digitalne-knjige.com.

*Nenad Grbac iz Zagreba, kao nakladnik, s jedne strane (u daljnjem tekstu: nakladnik) i posjetitelj stranice www.digitalne-knjige.com kao korisnik usluge (u daljnjem tekstu: korisnik) zaključuju klikom na link *Prihvaćam ugovor o korištenju knjige prije njezina preuzimanja(download), sljedeći:**

UGOVOR O KORIŠTENJU DIGITALNIH KNJIGA by IMPERO present

čl. 1.

Ugovorne strane su suglasne da se digitalnim knjigama nakladnika korisnik može koristiti samo za osobne potrebe, pri tome ničim ne ugrožavajući autorska prava nakladnika i pisaca koji su nakladniku dali suglasnost da objavi njihovo djelo.

čl. 2.

U skladu s prethodnim člankom, korisnik knjigu može pregledavati, kopirati, umnožavati i slati svima onima za koje

smatra da bi ih knjiga mogla zanimati, a nije mu dopušteno mijenjati sadržaj knjiga, dopunjavati ga, kao ni bilo kakva izmjena u izvornome kodu knjiga (bilo u binarnom ili izvršnom obliku).

čl. 3.

Ugovorne strane su suglasne da je svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga nakladnika zabranjena odnosno isključivo i nepovredivo pravo nakladnika.

čl. 4.

Slijedom prethodnog članka zabranjena je bez znanja i suglasnosti nakladnika i pisaca bilo kakva komercijalna ili reklamna upotreba digitalnih knjiga, njihovo korištenje u državnim i privatnim ustanovama (fakultetima, školama, knjižnicama, knjižarama i slično).

čl. 5.

Temeljem članka 3. ovoga ugovora zabranjena je i distribucija digitalnih knjiga nakladnika putem elektroničkih medija i Interneta.

čl. 6.

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme, a sve sporove proizašle iz njega ugovorne strane će nastojati riješiti sporazumno, dok se u suprotnome ugovara stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Dana Škrba

MOLJAC U SVILI

Vlastita naklada

Nenad Grbac

Srednjaci 22, Zagreb

*Mob: **099 / 599-24-34***

E-mail: digitalne.knjige@gmail.com

Urednik:

Nenad Grbac

Škrba, Dana

MOLJAC U SVILI

www.digitalne-knjige.com

ISBN 978-953-354-254-6

MOLJAC U SVILI" - DANA ŠKRBA

Žena je sve manje i manje poštovana, a „alfa“ mušjaci rastu sve veći i snažniji u svojim očima, uz veliku pažnju i podršku okoline, medija, institucija, politike.

Da me ne biste krivo shvatili, majka sam punoljetnog sina koji mi je sve na svijetu, u braku sam te poštujem muški rod, ali ovo pišem iz vlastitog iskustva.

Žena sam, osuđena da šutim, trpim udarce, izivljavanja, pljuvanja, osuđena sam da budem robinja muških zahtjeva i fantazija.

Jednostavno se dogode žene koje ne mogu više trpjeti nanesenu im bol te se odluče da progovore o nasilju, Žene koje više ne osjećaju strah i spremne su se izboriti za sebe i svoju djecu, spremne su se suprotstaviti svima.

Ja sam odlučila progovoriti 2005.

Dana Škrba je odlučila braniti svoj život na drugi način. Ja sam izašla iz svoje tame.

Hoće li ikad Dana Škrba izaći iz svoje tame i ugledati sunce?

Moje pitanje svima vama je: Što biste svi vi učinili, da se radi o vama ili vama bliskoj osobi?

Sandra Petrž, književnica